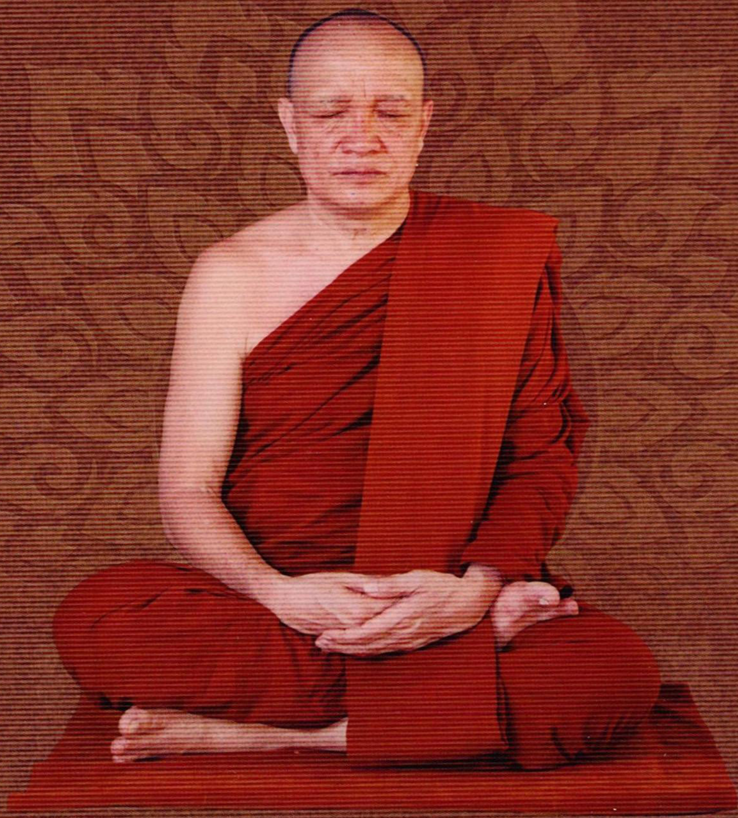

พระธรรมเทศนา

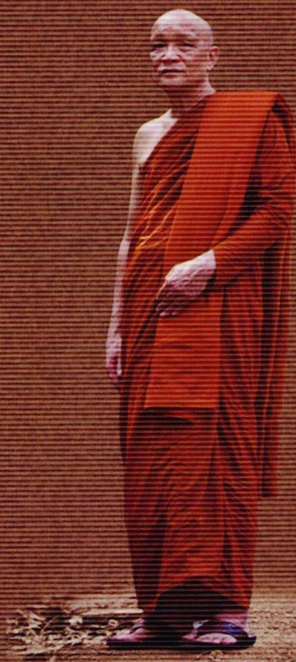
แนวทาง
การเจริญจิตภาวนา

โดย พระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก

พระ อินทร์ สนฺตุสฺสโก

พระธรรมเทศนา แนวทางการเจริญจิตภาวนา โดย พระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก

“หลักของพระพุทธศาสนานี้มีจุดจบ
คือทางพ้นทุกข์ไม่มาเวียนว่ายตายเกิด
สรุปคือให้พิจารณาให้เห็นตามความเป็นจริง
เมื่อเห็นตามความจริงแล้ว
มันจะเกิดความเบื่อหน่าย
คลายอยู่ที่จิตใจของพวกเรา
มรรคผลนิพพานไม่ใช่อยู่ที่ไหน มันอยู่ที่ใจ
ความสุขที่แท้จริงมันอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจ
เพราะฉะนั้นเรื่องความสุขความทุกข์
นี่ก็เหมือนกับความโง่ความฉลาดมันอยู่ที่ไหน
มันอยู่ในจุดเดียวกัน เมื่อเราเรียนรู้
ความโง่ก็หายไป
ความฉลาดจะขึ้นมาแทนที่”

พระธรรมเทศนา

สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี ทุกข์อื่นยิ่งกว่ามรณภัยไม่มี

โดย ท่านพระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก
วัดป่านาคำน้อย อ.นายูง จ.อุดรธานี

สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี ทุกข์อื่นยิ่งกว่ามรณภัยไม่มี

โดย ท่านพระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก
วัดป่านาคำน้อย อ.นายูง จ.อุดรธานี

จัดพิมพ์เป็นธรรมทานโดย

วศิน เตยะธิติและญาติธรรม

ศิลปกรรม	:	เทพฤทธิ์ ขจรพิมานมาศ
ถอดความ	:	สิริโสภาคย์ ขจรพิมานมาศ
พิมพ์ครั้งแรก	:	พฤศจิกายน ๒๕๕๔
จำนวน	:	๔,๐๐๐ เล่ม

สารบัญ

คำนำ

หนังสือแนวทางการเจริญจิตภาวนาเล่มนี้ ถอดความจากพระธรรมเทศนา ของหลวงพ่ออินทร์ถวาย สันตุสสโก เจ้าอาวาสวัดป่านาคำน้อย อำเภอนายูง จังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้แสดงโปรดศิษยานุศิษย์ของท่าน ตลอดจนพุทธศาสนิกชนชาวไทยโดยทั่วไป

พระธรรมเทศนาของท่านเป็นพระธรรมเทศนาที่ง่ายต่อการฟังและง่ายต่อความเข้าใจ เพราะในแต่ละคำเทศนา มักจะมีการเปรียบเทียบหรือเล่านิทานชาดกประกอบเรื่องราว รวมทั้งการสอดแทรกคติธรรม ให้เข้ากับเนื้อหาที่เทศน์ได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้ฟังได้รับอรรถรสและประโยชน์จากการฟังธรรมอย่างสมบูรณ์

หลวงพ่ออินทร์ถวาย สันตุสสโก ได้แสดงพระธรรมเทศนาและได้บันทึกเทปไว้ เพื่อแจกจ่ายเป็นธรรมทานให้กับพุทธศาสนิกชนมาแล้วเป็นจำนวนมาก

ซึ่งผู้สนใจสามารถรับฟัง และดาวน์โหลดได้ที่เวปไซต์ www.watpanakamnoi.com

คณะผู้จัดพิมพ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ ตามสมควรกับพุทธศาสนิกชนผู้มุ่งหวังความหลุดพ้น จากวัฏสงสารอันยาวนานนี้ และขออนุโมทนาบุญกับทุกท่าน ที่มีส่วนร่วมในการจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

วศิน เตยะธิติและญาติธรรม

กันยายน ๒๕๕๘

หลักของพระพุทธศาสนานี้มีจุดจบ
คือทางพ้นทุกข์ไม่มาเวียนว่ายตายเกิด สรุปก็คือ
ให้พิจารณาให้เห็นตามความเป็นจริง
เมื่อเห็นตามความจริงแล้ว มันจะเกิดความเบื่อหน่าย
คลาย อยู่ที่จิตใจของพวกเรา มรรคผล นิพพาน
ไม่ใช่อยู่ที่ไหน มันอยู่ที่ใจ
ความสุขที่แท้จริงมันอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจ
ความทุกข์อยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจ
เพราะฉะนั้น เรื่องความสุข ความทุกข์นี่
ก็เหมือนกับความโง่
ความฉลาดมันอยู่ที่ไหน
มันอยู่ในจุดเดียวกัน
เมื่อเราเรียนรู้ความโง่ก็หายไป
ความฉลาดจะขึ้นมาแทนที่

ข้อคิดก่อนฟังธรรม

สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี ทุกข์อื่นยิ่งกว่ามรณภัยไม่มี จึงให้คติธรรมหัวข้อว่า ***สุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี*** คำว่าความสงบคำนี้ ถ้าว่าผู้ใดก็ตามอยู่ในความสงบอยู่ในความสันติ คือ ความสงบ ไปอยู่ ณ สถานที่ใด เป็นผู้ชอบสงบยินดีในความสงบ ผู้นั้นจะมีแต่ความสุข ความร่มเย็นเป็นสุขทางด้านจิตใจ เพราะฉะนั้น คำว่าความสงบคำนี้ก็คือ สมาธินั่นเอง ถ้าคนที่ทำจิตใจให้สงบเป็นหนึ่งได้ พระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่าความสุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราท่านทั้งหลาย ยินดีในความสงบ พยายามทำจิตใจให้สงบ ทำจิตใจให้เป็นหนึ่งแล้วก็ให้สงบ ในเมื่อความสงบมีแล้วเราจะประสบแต่สุขลึกซึ้งในธรรม แต่ว่าทุกข์อื่นยิ่งกว่ามรณะภัยไม่มี อันนี้จริงอยู่แล้ว **คนเราเกิดมากลัวที่สุดคือกลัวตาย** มรณภัยนี้คือความตาย บางคนไม่อยากระลึกถึงเลยความตาย แต่ก็ไม่สามารถหลีกลี้หนีพ้นไปได้ เรื่องมรณภัยเป็นหน้าที่ของพวกเราจะต้องเผชิญหรือประสบกับมรณภัยทุกอย่าง เพราะฉะนั้น พ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่ท่านได้มรรคได้ผลได้ปฏิบัติธรรมท่านได้บอกกล่าวแนะนำศิษยานุศิษย์ว่า ให้พวกท่านทั้งหลายอย่าตั้งอยู่ในความประมาท ความทุกข์อื่นยิ่งกว่ามรณภัยไม่มี อย่าไปคิดว่าร่างกายของเรานี่เป็นสวรรค์ให้มา **ตัวร่างกายของเรานี่ล่ะ ก่อนที่มันจะแตกกายทำลายขันธ์นั้น ทุกข์ที่สุด มีความทุกข์ที่สุดในร่างกายก่อนที่ใจจะออกจากร่างกาย**

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกท่านทั้งหลาย อย่าตั้งอยู่ในความประมาท ให้เตรียมพร้อมเอาไว้ ให้สั่งสมคุณงามความดีเอาไว้ แล้วให้พวกท่านทั้งหลายภาวนาทำจิตใจให้สงบ แล้วหัดพิจารณาไตร่ตรองเหตุและผล

ถ้าพวกท่านทั้งหลายรู้เหตุรู้ผล แล้วเกิดความเบื่อหน่ายคลายไม่ยึดมั่นถือมั่นในร่างกาย ไม่ยึดมั่นถือมั่นในใจ พวกท่านทั้งหลายก็จะพ้นจากอาสวกิเลส โลภ โกรธ หลง พวกท่านทั้งหลายก็จะมีแต่ความสุขเป็นอนันตกาล

ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั่วไตรโลกธาตุ ขอให้คุ้มครองพวกเราท่านทั้งหลาย ขอให้ประสบความสุขสมหวัง ปรารถนาสิ่งใดอยู่ในกรอบของศีลธรรมก็ขอให้สมหวัง ดังปรารถนาทุกประการเทอญ.

สัมโมทนียกถา

(วันทำบุญกฐิน ปี ๕๓)

ต่อไปตั้งใจสมาทานศีล ก่อนที่จะสมาทานศีล หลวงพ่อจะมาทำความเข้าใจกับพี่น้องลูกหลาน เพื่อให้รู้ว่า **ศีลห้า** มีคุณค่าอย่างไร มีประโยชน์อย่างไร ต่อชุมชน ต่อสังคม ต่อประเทศชาติ ต่อโลก และศีลห้านี่เป็นมาอย่างไร ใครเป็นคนบัญญัติ เป็นมายาวนานเท่าไร หรือว่าเป็นบรรพบุรุษของประเทศชาติ หรือชาติไทยของเราเป็นผู้บัญญัติขึ้น อันนี้ก็จะทำความเข้าใจกับพี่น้องลูกหลานเกิดใหม่ใหญ่ทีหลัง บางท่านพอเกิดขึ้นมาแล้ว ไปเรียนหนังสือจบประถม

มัธยม ปริญญาตรี โท เอก ก็ไม่ได้สนใจใฝ่ศึกษาในการธรรมะ มีแต่เรียนทางโลกไปแล้วก็จบ เพราะฉะนั้นจะให้รู้เรื่องของพระพุทธศาสนา ให้ถี่ถ้วนถูกต้องเลยก็คงจะยาก เว้นเสียผู้ที่ใส่ใจศึกษาจริง ๆ จึงจะรู้ เพราะฉะนั้น ขณะนี้คณะศรัทธาญาติโยมทุกท่าน ที่มาสู่วัดของหลวงพ่อ หลวงพ่อจะทำความเข้าใจกับคณะญาติโยม ลูกหลาน อย่างน้อยก็จะได้ยิน ได้ฟัง จากนั้นจะได้นำไปสั่งสอนลูกหลานพูดต่อ ๆ กันว่า **ศีลห้า**ของพระพุทธศาสนา มีคุณค่ามีประโยชน์อย่างไร

อันดับแรกที่พวกเราได้กล่าวอาราธนา

ขณะอาราธนากล่าวเป็นสองอย่าง ***มะยัง ภันเต*** ***วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระเณนะสหะ ปัญจะ ศีลานิ ยาจามะ ทุติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุงวิสุง รักขะ นัตถายะ ติสะระเณนะ สะหะ ปัญจะ ศีลานิ ยาจามะ ตะติยัมปิ มะยัง ภันเต วิสุง วิสุง รักขะนัตถายะ ติสะระ***

เณนะ สะหะ ปัญจะ ศีลานิ ยาจามะ อันนี้ก็คือ ***อาราธนาหนึ่ง*** อาราธนาสองก็ ***มะยัง ภันเต...***ทำไม อาราธนา **ศีลห้า** ทำไมไม่พูดในมาตรฐานเดียวกัน ทำไมจึงเป็นสองมาตรฐาน พวกเราจะสับสนอีกเหมือนกัน เพราะพวกเราไม่ได้เรียนบาลี แต่แปลจากบาลีเป็นภาษาไทยออกมาแล้ว **ข้าพเจ้าจะรักษาศีลห้าทั้งห้าข้อ ให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ทั้งห้าข้อ** อันนี้ก็คือ ***ปัญจะ ศีลา*** *(ที่ไม่มี* ***วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ****)* หรือ *(ที่มี* ***วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ****)* ข้าพเจ้าจะรักษาศีลห้าเป็นข้อ ๆ ตั้งแต่ข้อหนึ่งถึงข้อห้าคือรักษาเป็นข้อ เมื่อเรารักษาสมาทานไปแล้ว เราขาด**ศีลข้อที่หนึ่ง** คือตบยุงเราก็ฆ่าสัตว์ ศีลข้อที่หนึ่งก็ขาดไป **ข้อที่สอง** ขโมยของ ๆ เขา ศีลข้อที่สองก็ขาดไป **ข้อที่สาม** ละลาบละล้วงสามีภรรยาคนอื่นของเขา อันนี้ก็ขาดไป **ข้อที่สี่** มุสาโกหกคนอื่นเขา ก็ขาดไป **ข้อที่ห้า** ดื่มสุรา แล้วก็ขาดไป ขาดเป็นข้อ ๆ ***แต่ปัญจะ ศีลา*** *(ที่ไม่มี* ***วิสุง***

วิสุง รักขะณัตถายะ) นี่แปลว่ารักษาศีลรวบรวมกัน ถ้าทำผิดข้อหนึ่งแปลว่าไปทั้งทีม เพราะฉะนั้นโบราณยุคหลัง ๆ ขึ้นมานี่ก็เลยมาแบ่งกัน แต่หลวงพ่อว่าไม่น่าจะถูกหรอก อันที่จริงถ้าจะรักษาก็ควรรักษาให้บริสุทธิ์บริบูรณ์ ไม่ควรจะทำขยึกขยักว่านั้นเวลาพวกเราอยากจะรวยก็ไม่เห็นว่าจะเก็บทีละบาททีละห้าสิบสตางค์ใช่ไหม ก็เก็บเป็นร้อยเป็นเป็นหมื่นเป็นแสนเป็นล้านไปเลย รวยทีเดียวเลยไม่ใช่เหรอ อยากจะรวยอย่างนั้นใช่ไหม ไม่ควรจะเก็บทีละบาททีละสตางค์ เพราะฉะนั้น ถ้าเรารักษาทั้งทีควรจะรักษาให้บริสุทธิ์บริบูรณ์

วันนี้ก็เหมือนกัน เป็นวันที่สำคัญยิ่ง ที่พวกเราได้มาพักผ่อนได้นอนในวัดของหลวงพ่อ หาได้ยากนานทีที่พวกเราจะมานอนอย่างนี้ ขอให้พวกเราเป็น**ผู้มีศีล รักษาศีล รักษาธรรม** ถ้าไม่จำเป็นจริงอย่า

ให้ศีลขาด ในวันนี้... คืนนี้... อันดับแรกหลวงพ่อจะพูดเกี่ยวกับบาลีซะก่อน ในเมื่อพวกเรารู้จักการอารธนาศีลห้ามีสองมาตรฐานแล้ว หรือ *ที่มี* ***วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ*** *กับ* ***ปัญจะ ศิลา*** *ที่ไม่มี* ***วิสุง วิสุง รักขะณัตถายะ*** ทีนี้หลวงพ่อจะเป็นผู้พานำว่า ***นะโม***... ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น อันนี้คือคำแปลนะโม ที่ว่านะโมสามจบ คือพูดแบบนี้สามครั้ง คือนอบน้อมพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเป็นอะไรจึงนอบน้อม เพราะพระพุทธเจ้าเป็นต้นศาสดา เป็นต้นพระพุทธศาสนา เป็นต้นความคิดที่ประกาศพระศาสนาออกมาคือพระพุทธเจ้า เพราะฉะนั้น เราจึงจะรับศีลของพระพุทธเจ้า ที่ท่านบัญญัติไว้นำมาประพฤติปฏิบัติ เพราะเราเห็นคุณค่าว่าศีลของพระพุทธเจ้าเป็นประโยชน์ต่อชุมชนต่อโลก เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจึงขอน้อมรับศีลของพระพุทธเจ้า จึงนอบน้อมต่อบรมครูต้นศาสดาต้นพระศาสนา ต้น

ความคิดนี้ เรียกว่านอบน้อม แสดงความเคารพยิ่ง จากนั้นก็ ***พุทธัง***... ข้าพเจ้าขอถึง พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ว่าเป็นสรณะเป็นที่พึ่งยืนยันถึงสามครั้ง ยึดพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ พระพุทธเจ้าเป็นบรมครู เป็นต้นศาสดา เป็นต้นพระศาสนา อย่างที่หลวงพ่อได้กล่าว ส่วนพระธรรมเป็นคำสอนของพระพุทธเจ้า ที่ท่านได้ตรัสรู้ จากนั้นท่านก็ได้นำพระธรรมคำสอนออกมาประกาศมาเผยแพร่ ให้แก่พวกเราได้ฟัง ได้ศึกษาแปดหมื่นสี่พันพระธรรมขันธ์มีมากมาย และพอเราได้ศึกษาแล้ว ล้วนแต่เป็นทั้งทางคดีโลกคดีธรรม เป็นเครื่องนำจิตใจของพวกเรา ให้มีความสุขความเจริญจะไม่มีความทุกข์ได้ยากเลย ถ้าปฏิบัติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า จากนั้นพระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้าที่ได้ประพฤติได้ปฏิบัติ...ตามแนวแถวพระพุทธเจ้าแนะนำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แล้วออกบวชปฏิบัติ

ธรรมจนรู้แจ้งเห็นจริง จากนั้นก็ได้นำธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า มาประกาศมาเผยแพร่แก่พวกเราให้ฟังได้ศึกษา หากทว่าไม่มีพระสงฆ์เป็นผู้นำพระธรรมมาประกาศมาเผยแพร่ให้แก่พวกเรา พวกเราก็คงจะไม่ได้รับ พระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า

เพราะฉะนั้น พวกเราจึงยึดพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ เป็นสรณะเป็นที่พึ่งของพวกเรา จากนั้นหลวงพ่อก็จะเป็นผู้พานำว่าเป็นองค์ศีลเป็นข้อ ๆ

ปาณาติปาตา เวรมณี... **ข้าพเจ้าจะงดเว้นในการฆ่า เขามาฆ่าเรา เราไปฆ่าเขา ล้วนแล้วแต่ทำให้คนอื่นเสียใจ** ถ้าลงว่าเขามาฆ่าเรา เราก็เสียใจ ฆ่าพ่อแม่ พี่น้อง ลูกหลานของเรา วงศาคณาญาติของเรา เราก็เสียใจ ถ้าเราไปทำให้แก่คนอื่น เขาก็เช่น

เดียวกัน เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงบัญญัติศีลข้อที่หนึ่ง **อย่าคิดฆ่ากัน** พวกเราคิดดูให้ดีก็แล้วกันนะ **ศีลมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อชุมชนต่อโลกอย่างมาก ถ้าพวกเราไม่คิดฆ่ากันแล้ว โลกทั้งโลกก็สงบร่มเย็นเป็นสุข ไป ณ สถานที่ใดก็ไว้เนื้อเชื่อใจกัน ไม่ระแวงแคลงใจกัน เพราะเหตุไร เพราะไปที่ไหนก็เป็นผู้มีศีลธรรมประจำจิต ประจำใจ ประจำตัวของแต่ละบุคคล** อันนี้คือศีลข้อที่หนึ่ง

ข้อที่สอง อย่าขโมยของคนอื่นเขานะ ถ้าเราไปขโมยเขา ขโมย พ่อแม่ พี่น้อง ลูกหลาน เขา มาเรียกค่าไถ่ ขโมยรถ ขโมยสิ่งของ ๆ คนอื่นเขา เขาก็เสียใจ ถ้าเขามาขโมยของเรา ก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น เราอย่าไปกลั่นแกล้ง อย่าไปคิดอย่าไปขโมยของคนอื่นเขา อย่าเบียดบังทรัพย์คนอื่นเขา มาเป็นของตนเอง อันนี้ คือศีลข้อที่สอง

ข้อที่สาม สามีภรรยา ลูกหลาน ของใคร เขาก็รักสงวนหวงแหนของเขา ถ้าเราไปล่วงล้ำเขา เขาก็เสียใจ ถ้าเขามาล่วงล้ำเรา ก็เช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้น ต้องเคารพสิทธิ์ซึ่งกันและกัน เพราะต่างคนต่างมีพ่อมีแม่ มีลูกมีหลาน มีสามีภรรยา เพราะฉะนั้นให้เคารพสิทธิ์กัน ให้เอาใจเขามาใส่ใจเรา อันนี้คือศีลข้อที่สาม

ข้อที่สี่ อย่าไปโกหก ต้มตุ๋นหลอกลวงคนอื่นเขา ถ้าเราไปต้มตุ๋นหลอกลวงโกหกคนอื่นเขา เขาก็เดือดร้อนเสียอกเสียใจ เพราะว่าการต้มตุ๋นหลอกลวงกัน ทุกวันนี้มันไฮเทคเหลือเกิน มีหลายวิธีการขนาดเงินอยู่ในธนาคาร ยังขยับเขยื้อนออกมาได้เพราะโกหกต้มตุ๋นหลอกลวงกัน เพราะฉะนั้น ถึงจะทำอย่างไรก็ตาม เราเป็นผู้รู้ ถ้าเราไปกระทำให้คนอื่นเขา ถ้าเขามาทำให้แก่เราอย่างนั้น เราเสียใจไหม

ถ้าเขามาทำให้แก่เรา เราเสียใจ เราก็ไม่ควรไปทำให้คนอื่นเขา นี่ล่ะศีลของพระพุทธเจ้า

ศีลข้อที่ห้า สุราเมระยะ... การดื่มสุราและเมรัยเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท คนที่ดื่มสุราเมื่อขาดสติแล้วทำความชั่วเสียหายได้ทุกอย่าง เพราะเหตุใด เพราะคนขาดสติ ในเมื่อคนขาดสติ เขามีศาตราอาวุธในมือ มีปืนผาหน้าไม้ มีของแหลมคม มีมีดมีดาบ อยู่ในมือของเขาแล้วเขาขาดสติ พวกเราคิดดูก็แล้วกัน **อันตราย...**

เพราะฉะนั้น ก็รู้อยู่แล้วว่า การดื่มของมึนเมา **สุรา กัญชา ยาฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า ยาม้า** ถ้าดื่มเข้าไปแล้วต้องทำให้ขาดสติ ในเมื่อขาดสติแล้ว มันก็ขาดการยับยั้ง ขาดการยั้งคิดในเรื่องต่าง ๆ เพราะคนขาดสติ ทำความชั่วเสียหายได้ทุกอย่าง ฆ่าพ่อฆ่าแม่ก็

ไม่มีความรู้สึก เพราะเหตุใด ก็เพราะคนขาดสติ ขโมยของใครก็ได้ ละลาบละล้วงสามีภรรยา ลูกหลานของใครก็ได้ โกหกต้มตุ๋นหลอกลวงใครก็ได้ เพราะเหตุใด เพราะคนขาดสติ **เพราะฉะนั้น ศีลข้อที่ห้าเป็นศีลอันตราย** ถึงจะเป็นเรื่องส่วนตัวก็จริง แต่เราดื่มเข้าไปแล้วก็ขาดสติ เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าจึงบัญญัติศีลห้าประการ ให้แก่อุบาสก อุบาสิกา แก่พุทธบริษัทของพระองค์ ให้เป็นผู้สำรวม ให้เป็นผู้ระวัง

ศีลห้าข้อ ถ้าเราเปรียบเทียบประมวลแล้วสรุปแล้วก็คือว่า เอาใจเขามาใส่ใจเรา เอาใจเราไปใส่ใจเขา ถ้าว่าเราไม่ต้องการอย่างนั้น เราก็ไม่ควรทำให้แก่คนอื่นเขา นี่ล่ะคือศีลของพระพุทธเจ้า ขอให้พวกเราคณะศรัทธาญาติโยมทุกท่าน เมื่อได้ยินแล้วนำไปพิจารณาไตร่ตรองดูซิว่า **ศีลธรรมของพระพุทธเจ้านั้นมีคุณค่า มีประโยชน์ แล้วสมควรให้**

ใครเป็นผู้รักษา เป็นหน้าที่ของพวกเราทุก ๆ ท่าน พวกเราต้องการความสงบร่มเย็นเป็นสุขในชุมชมของพวกเรา พวกเราต้องเทิดทูนบูชาศีลห้า ศีลธรรมของพระพุทธเจ้า พวกเราจะได้รับแต่ความสงบร่มเย็นเป็นสุขถ้วนหน้ากัน แต่ถ้าหากพวกเราขาดศีลห้าแต่อย่างเดียวเท่านั้น ก็หาความไว้เนื้อเชื่อใจกันไม่ได้ ในชุมชนของพวกเรา เป็นที่ระแวงแคลงใจกันอยู่ตลอด ไม่รู้ว่าใครจะออกมาไม้ไหน ตรวจแล้วตรวจอีก ก็ยังไม่มั่นใจ เพราะเล่ห์เหลี่ยมในการคดโกง มีมากเหลือเกินในยุคสมัยนี้

แต่ถ้าว่า...เป็นผู้มีศีลธรรมเสียอย่างเดียว ความฉ้อฉลคดโกงทั้งหลายก็ไว้เนื้อเชื่อใจกันได้ เพราะฉะนั้น ศีลห้าของพระพุทธเจ้าเป็นศีลดึกดำบรรพ์ เป็นศีลมาตั้งแต่โบร่ำโบราณ เป็นศีลก่อนพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นในโลก ถ้าพวกเราได้ศึกษาในพระไตรปิฎก

พวกเราจะรู้ว่า ศีลห้าประการนี้ เป็นศีลของฤๅษีชีไพร เป็นศีลก่อนพระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นในโลก เพราะฉะนั้น ขอให้คณะศรัทธาญาติโยมลูกหลานทุกคน เป็นผู้มุ่งมั่นในศีลธรรม แล้วโลกทั้งโลกก็จะสงบร่มเย็นเป็นสุข ในเมื่อพวกเรารู้ที่ไปที่มา รู้เรื่องศีลธรรม มีคุณค่า มีประโยชน์อย่างไรแล้ว ต่อนี้ไปหลวงพ่อจะพานำ สมาทานศีลต่อไป ***(พิธีอาราธนาศีล ๕)***

นี่คือการเรียนรู้เพื่อการศึกษา ถ้าว่าพูดแต่คนเดียวไป ณ สถานที่ในงานบุญงานกุศล อาราธนาศีลก็คนเดียว อาราธนาพระปริตรก็คนเดียว สมันตาก็พระสงฆ์เป็นผู้สมันตาเชิญเทวดา อาราธนาธรรม ก็พูดคนเดียว เวลาคนทายกไม่มาคนเดียวเท่านั้นล่ะ พวกเราก็มองหน้ากันเลิ่กลั่ก ๆ ทำอะไรไม่เป็น เพราะฉะนั้น ถ้าพวกเราทำ... พูดกันพร้อมกัน อาราธนาศีลพร้อมกัน อาราธนาธรรมพร้อมกัน อาราธนาพระปริตร

พร้อมกัน กล่าวสมันตาเหล่าเทพเจ้าเทวาพร้อมกัน นี่คือศาสนพิธีเป็นพุทธบริษัท เมื่อเราทำพร้อมกัน ฟังๆ ดูแล้ว ก็เป็นที่เจริญตาเจริญหูเจริญใจแก่ผู้ได้พบเห็น ฉะนั้น ขอให้พวกเราทุกท่านฝึก ๆ เอาไว้นะ นี่ล่ะ อาราธนาธรรม พูดอย่างวันนี้ถูกต้องแล้ว แล้วก็ต่อนี้ไป หลวงพ่อจะเป็นผู้แสดงธรรมกล่าวสัมโมทนียกถาเรื่องงานในวันนี้

งานวันนี้เป็นงานเริ่มงานกฐินสามัคคี พวกเราท่านทั้งหลายก็ได้มาจากจตุรทิศ มาจากหลายแห่งหลายหน ที่มาพัก ณ วัดของหลวงพ่อแห่งนี้

แต่พี่น้องกรุงเทพโดย มากก็คงจะมา ทอดกฐินวัดองค์หลวงตาเมื่อเช้านี้ แล้วจากนั้นพี่น้องชาวกรุงเทพ รู้จักมักคุ้นวัดไหนก็ต่างคนต่างไปสู่วัดนั้น ๆ แต่พวกเราท่านทั้งหลายก็ได้มาสู่วัดหลวงพ่อส่วน

หนึ่ง ที่มาวันนี้ก็ได้มาพักที่วัดของหลวงพ่อ หลวงพ่อก็ให้เป็นผู้พานำสมาทานศีลก่อน **เมื่อไหว้พระย่อแล้วก็ทำสมาทานศีล เพราะเมื่อเข้ามาสู่วัดศาสนา ก็ควรจะทำกายวาจาให้สะอาด กายวาจาให้เรียบร้อย จากนั้นก็เมื่อกายวาจาเรียบร้อย ใจของเราก็จะมีความสุข เพราะว่าเราไม่ได้คิดเบียดเบียนคนอื่นใครเขา** อย่างที่หลวงพ่อได้กล่าวศีลห้า พวกเราก็ได้สมาทานศีล รักษากายใจวาจาให้เรียบร้อยให้สะอาด แล้ววันพรุ่งนี้พวกเราก็จะได้ทำบุญทำทาน จิตใจก็สะอาดทั้งคืน พอพรุ่งนี้เราก็จะได้ถวายผ้ากฐิน กฐินสามัคคีที่พวกเราได้ร่วมกันถวายวัด พวกเราก็ได้รวบรวมถวายวัด ได้สมทบวัดอื่นมาอย่างวัดหลวงตา พวกเราก็ได้ร่วมกันทำบุญ แต่มาวัดนี้พวกเราก็จะได้ร่วมกัน ทำกฐินสามัคคีถวายไว้ในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นของใคร เป็นของพระอย่างนั้นใช่ไหม ก็ไม่ใช่ เป็นของ ***พุทธบริษัทสี่ อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุ สามเณร*** มีส่วนร่วม เป็นผู้ดูแลเป็นผู้ทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาจึงค่อยจะเจริญรุ่งเรืองไปได้ พระพุทธศาสนาก็ต้องอาศัยพุทธบริษัทสี่ มีความพร้อมเพรียง มีความสามัคคีกัน แต่ถ้าหากพวกเรามอบให้แต่พระสงฆ์เป็นผู้ดูแลอย่างเดียว พระพุทธศาสนาเป็นได้อย่างไร เป็นไปไม่ได้ ต้องอาศัยพุทธบริษัทสี่มีความพร้อมเพรียงมีความสามัคคีกัน เป็นผู้ทะนุถนอมช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เพราะฉะนั้น ในวันนี้พวกเราจึงมาพร้อมเพรียงสามัคคีกัน ทอดผ้าพระกฐินสู่วัดวาสถาน เพื่อที่จะได้ก่อสร้างวัตถุให้พวกเราได้เป็นที่พักพิง อย่างศาลาหลังนี้ จะให้พระสร้างทีเดียวโดยไม่ได้อาศัยจตุปัจจัยญาติโยมเสียเลย จะทำได้เหรอ ทำไม่ได้... เพราะฉะนั้นจึงต้องอาศัยจตุปัจจัยศรัทธาญาติโยมจากจตุรทิศมา

ร่วมกัน ถึงได้สร้างศาลาและที่พักพาอาศัยที่ต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่อาศัยจตุปัจจัยศรัทธาญาติโยม ที่มาร่วมกันบริจาค มากบ้าง น้อยบ้าง จากนั้นก็รวบรวมสร้างวัตถุถาวรอย่างที่เราท่านได้เห็น ที่พักพาอาศัย ถนนหนทาง กุฏิ ศาลา ห้องน้ำ ไฟฟ้า น้ำประปา ก็ล้วนแล้วแต่เป็นเงินทั้งนั้น ไม่มีใครที่จะเสกคาถา เป่าฟู่ดฟ้าด...ขึ้นมา แล้วมันเกิดขึ้นมาเป็นด้านวัตถุเลย ไม่มีก็อาศัยศรัทธาญาติโยม จากนั้นเมื่อศรัทธาญาติโยมได้ถวายจตุปัจจัยไทยทานแล้ว ทางวัดก็พอเป็นไปได้ คือไม่เดือดร้อน ทางวัดก็จะได้ช่วยเหลือชุมชนและสังคม

อย่างวันนี้ก็มีคนมาขอโรงเรียน ขอเครื่องไม้เครื่องมือ หลวงพ่อก็ไม่เคยปฏิเสธ ถ้าหากว่าพอที่จะแบ่งปันได้ ก็แบ่งปัน สร้างเมรุที่เผาศพ อย่างปีที่แล้วก็ได้สร้างเมรุที่**วัดป่าห้วยทราย** แล้วก็สร้าง

สะพาน ให้แก่วัดวาศาสนา จากนั้นก็ได้โรงเรียน จตุปัจจัยที่พวกเราจะได้ถวายในวันพรุ่งนี้ หลวงพ่อก็ได้เตรียมพร้อมที่จะซื้อเครื่องมือแพทย์ อันนี้เป็นการแจ้งข่าวการกุศล ไม่ใช่หลวงพ่อขอเพิ่มนะ อันนี้เป็นจตุปัจจัยศรัทธาญาติโยม คงจะถาม เพราะเดี๋ยวนี้ บางคนก็หนาหูขึ้นเรื่อย ๆ เหมือนกันไม่ควรจะถวายปัจจัยพระ พูดอย่างนั้นได้แต่ตัวเองน่ะต้องการ แต่มาถวายพระไม่ได้ ก็เหมือนกับพระนี่โง่เง่าเต่าตุ่นเหลือเกิน แต่อันที่จริง ไม่ว่าพระ ไม่ว่าโยม ถ้าหากใช้ปัจจัยในทางที่ไม่ถูกต้องแล้ว ล้วนแล้วแต่เสียหายทั้งนั้น ญาติโยมก็เหมือนกัน ถ้าได้จตุปัจจัยได้เงินมาแต่ใช้ไม่เป็นก็เสียหายเหมือนกัน

เสียหายยังไง ในเมื่อพวกเราได้เงินมาแล้วเอาไปซื้อกัญชายาฝิ่น ไปซื้อเหล้ามากินอย่างนี้ จากนั้นก็ฆ่ารันฟันแทงกัน เพราะมันเมา จากนั้นพอได้เงิน

มาแล้ว โกรธโมโหโกรธาผูกพยาบาท เขาก็จ้างคนนี้ไปฆ่าคนนั้น จ้างคนนั้นไปฆ่าคนนี้ ก็ล้วนแล้วแต่เป็นพิษเป็นภัย เป็นโทษทั้งนั้น เพราะใช้เงินไม่ถูกต้อง เงินตัวนี้ใช้ไปที่ไหนมันก็ทำได้ พระ วัดวา ศาสนา ก็เช่นเดียวกัน ที่ว่าพระได้จตุปัจจัยมาแล้วใช้ไม่เป็น ก็เป็นพิษเป็นภัยแก่ศาสนา เป็นพิษเป็นภัยต่อพระสงฆ์องค์นั้น ๆ เหมือนกัน

พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า ลาภสักการะย่อมฆ่าบุคคลโง่ให้ตาย ถ้าว่าผู้ใดโง่ในสิ่งที่ได้มา คือ ลาภสักการะนั้น ก็ฆ่าท่านให้ตายได้ ไม่ว่าพระไม่ว่าญาติโยม **เพราะเหตุใด เพราะใช้อย่างไม่รู้จักประมาณ ใช้อย่างไม่รู้จักดูแลรักษา เหมือนกับเรามีไฟ เราใช้ไฟนั้น ในการหุงต้มอาหาร เอามาใช้ให้เกิดประโยชน์ แต่เราเอามาใช้เผาบ้านเผาเรือนซะ เอามาเผาผู้เผาคนซะ อย่างนี้แปลว่าใช้ไฟผิดประเภท ถ้าหากว่าเราใช้**

ให้เป็น มันก็เกิดประโยชน์ มีดพร้าของเราก็เหมือนกัน เราใช้ให้เกิดประโยชน์มันก็เกิดประโยชน์ แต่เราได้มีดมาแล้วเอาไปทิ่มไปแทงไปฟันคนอื่นเขา มันจะเป็นอย่างไร มันก็เกิดโทษ นี่ก็เหมือนกัน เงินก็ตรงกับลักษณะนั้น ถ้าเรารู้จักวิธีการใช้ มันก็เกิดประโยชน์ต่อชุมชนต่อบุคคลนั้น ๆ ไม่ว่าใครทั้งหมด ถ้าหากว่ารู้วิธีใช้มันก็เกิดประโยชน์ อย่างวัดวาศาสนา อย่างหลวงพ่อนี่ หลวงพ่อพอได้มาก็พยายามสร้างถาวรวัตถุ คณะศรัทธาญาติโยมทั้งหลายก็คงจะแปลกใจเหมือนกัน เวลาที่มานี่จะหาที่พักผ่อนนอนไม่ได้ เพราะเหตุไร ก็เพราะคนมันแน่น แต่ไม่ใช่หลวงพ่อไม่คิดนะ หลวงพ่อคิดเหมือนกัน **แต่ถ้าหากว่าเมื่อเห็นพี่น้องศรัทธาญาติโยมเข้ามามาก แล้วก็สร้างถาวรวัตถุขึ้นมาเพื่อรองรับคณะศรัทธาญาติโยม แล้วคณะศรัทธาญาติโยมลูกหลานมาพักเพียงคืนเดียวแล้วหนีไป แล้ววัด เสนาสนะที่สร้างขึ้นมานั้น ใครจะเป็น**

ผู้ดูแลรักษา เป็นที่อยู่ของพวกตุ๊กแก จิ้งเหลน จิ้งจก จากนั้นก็ขี้ค้างคาว เต็มไปหมด แล้วใครเป็นผู้รักษาวัดวาศาสนา พระสงฆ์ที่มาประพฤติปฏิบัติธรรม ก็เลยเป็นภาระดูแลเสนาสนะเหล่านั้น เพราะฉะนั้นหลวงพ่อจึงไม่คิดสร้างจนเกินไป คณะศรัทธาญาติโยมที่มาพักก็อึดอัดไปหน่อยหนึ่ง เป็นการออกธุดงค์คล้าย ๆ กับว่ามาเพื่อบำเพ็ญกุศลมาเพื่อบำเพ็ญตบะ จะให้สะดวกสบาย นอนสบายมันอาจไม่ถูกต้อง มันต้องลำบากบ้าง เพราะเรามาบำเพ็ญกุศล พระพุทธเจ้าท่านไปบำเพ็ญอยู่ในป่าดงพงไพร ตั้งหกปี คิดดูก็แล้วกัน ใครไปสร้างกุฏิ สร้างวิหารให้พระองค์ พระองค์ก็ต้องอยู่ด้วยความลำบากบำเพ็ญอยู่ตั้งหกปี ถึงได้ตรัสรู้และบรรลุธรรม อันนี้พวกเราเป็นลูกหลานของพระพุทธเจ้า เป็นพุทธบริษัทของพระองค์ พวกเราก็ควรจะดำเนินเดินตามแนวแถวพระพุทธองค์ ที่ท่านเคยทุกข์ยากลำบากมา อย่างหลวงพ่อก็เหมือน

กัน มาอยู่**วัดป่านาคำน้อย**แห่งนี้ มิใช่ว่ามาปุบปับจะมีคนมาสร้างศาลา กุฏิ คอยรองรับแล้ว ไม่ใช่ หลวงพ่อได้กวาดใบไม้แห้ง กองขึ้นมา แล้วเอาเสื่อผืนหนึ่งทับ หมอนใบเดียว แล้วก็ปักกลด กางกลดขึ้นมาแล้วก็เอามุ้งเม้มเข้าไปในใต้เสื่อ จากนั้นก็นอนทับ เพื่อไม่ให้ยุง ไม่ให้มด แมงป่อง ตะขาบ เข้ามากัดตัวเองได้ นั่นล่ะ ความลำบากของหลวงพ่อตอนมาอยู่วัดป่าแห่งนี้ ลักษณะอย่างนั้น

เพราะฉะนั้น พวกเรา คณะศรัทธาลูกหลานญาติโยมที่ได้มาพัก ก็ต้องคิดถึงหลวงพ่อตอนมาอยู่นั่นน่ะ ลำบากขนาดไหน ได้คิดถึงพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าท่านเป็นถึงกษัตริย์ ท่านไปอยู่ป่าดงพงไพรตั้งหกปี ท่านลำบากขนาดไหน นี่ล่ะ ถ้าหลวงพ่อเห็นญาติโยมลูกหลานลำบากในการพักผ่อน หลวงพ่อก็จะมาสร้างกุฏิให้หรูหรา โอ่อ่า ให้คนละห้อง คนละห้อง

กัน แล้วเมื่อลูกหลานกลับไปแล้ว จะเป็นภาระของใครที่จะมาดูแลรักษา ก็เป็นภาระของพระสงฆ์ หลวงพ่อก็ได้คิดถึงจุดนี้อย่างมาก เพราะฉะนั้น ขอให้คณะศรัทธาลูกหลานญาติโยมทุกคน คิดอย่างที่หลวงพ่อคิดนะ อย่าไปตำหนิว่า วัดวาศาสนาของหลวงพ่อไม่อำนวยความสะดวก ไม่ใช่นะ หลวงพ่ออำนวยความสะดวกให้แก่ลูกแก่หลานทุกผู้ทุกคน รักลูกหลานทุกผู้ทุกคนไม่แพ้กัน เพราะหลวงพ่อเป็นพระเป็นหลวงพ่อสาธารณะ เป็นพระของลูกหลานทุกผู้ทุกคนที่มาสู่วัดวาศาสนา หลวงพ่อให้ความเมตตาต่อทุกคน เมตตาต่อลูกหลานทุกคนที่เข้ามาสู่วัดวาศาสนา อันนี้คือจตุปัจจัยที่ได้มา หลวงพ่อก็สร้าง คือถาวรวัตถุที่พวกเราท่านได้เห็น พอมันจำเป็นจริง ๆ ก็ต่อออกไปอีก เหมือนกับ รังต่อ รังแตน อย่างนั้นล่ะ ถ้ามีความจำเป็นก็ต่อหน่อยหนึ่ง ถ้ามีความจำเป็นก็ต่ออีกมุมหนึ่ง แต่คราวนี้หลวงพ่อก็คิดว่าจะทำถนน

ในวัด เพราะถนนพระเดินยังขาดตกบกพร่องอยู่ พอเดินไปแล้วทำให้ไม่สะดวก เมื่อดู ๆ แล้วทำสายเมนขึ้นมา เมื่อปีที่แล้วดูเป็นถนนที่น่าใช้ ปีนี้ก็คิดว่าจะทำถนนให้พระได้เดินอีกสายหนึ่งเหมือนกัน แล้วถ้าจำนวนจตุปัจจัยส่วนอื่นที่มันเหลือไปกว่านั้น หลวงพ่อก็มีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะซื้อเครื่องมือแพทย์ ขอประกาศให้คณะศรัทธาญาติโยมลูกหลานได้รับทราบแต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ไม่ใช่จะขอเพิ่มนะ ใครมีจิตศรัทธาเท่าไหร่ก็เท่านั้นล่ะ

หลวงพ่อไม่ได้ทำให้ผู้อื่นคณะศรัทธาญาติโยมหนักใจ เพียงแต่ประกาศว่าจตุปัจจัยที่หลวงพ่อได้มาแล้ว หลวงพ่อจะใช้อะไร บางคนก็เป็นทุกข์เป็นร้อนว่าหลวงพ่อจะใช้ไม่ถูกประเภท ผิดประเภทอีกต่างหาก เป็นทุกข์เป็นร้อนในใจอย่างนั้นก็มี เพราะหลวงพ่อได้จตุปัจจัยมาแล้ว จะใช้ยังไง แต่ตามที่จริง หลวงพ่อ

วางแผนไว้แล้ว เมื่อไม่นานมานี้โรงพยาบาลประจำจังหวัดอุดรฯ ซึ่งเป็นโรงพยาบาลศูนย์ คำว่าศูนย์ก็คือหลายอำเภอ หลายจังหวัด ตั้งแต่ **อุดรฯ หนองคาย นครพนม สกลนคร หนองบัวลำภู เลย** มาใช้บริการโรงพยาบาลศูนย์ โรงพยาบาลศูนย์ก็ได้รับผู้ป่วยจากห้าหกจังหวัดนี้ ที่ว่าโรงพยาบาลเหล่านั้น ไม่มีความสามารถจึงต้องส่งต่อมายังโรงพยาบาลอุดรฯ ทีนี้โรงพยาบาลอุดรฯ รับคนป่วยมารักษาแล้ว เครื่องมือแพทย์ที่จะผ่าตัดหัวใจยังไม่มี แต่ที่อื่น ๆ เขามีหมดแล้ว ไม่ต้องพูดถึงเครื่องบอลลูนนะ บอลลูนหัวใจมีแต่ที่ขอนแก่น ผ่าตัดหัวใจก็มีที่ศูนย์สิริกิติ์ ศูนย์หัวใจสิริกิติ์ โรงพยาบาลของขอนแก่น นอกนั้นไม่มีในภาคอีสาน ทีนี้ก็คณะหมอญาติโยมก็เข้ามาหาหลวงพ่อ เมื่อเดือนมิถุนายน บอกว่าอยากจะได้เครื่องมือตัวนี้ เพราะเป็นโรงเรียนแพทย์แล้ว เป็นโรงเรียนแพทย์มาได้สองปีแล้ว พอปีหน้าก็เป็นปีที่สาม พอปี

ต่อไปก็เป็นแพทย์สมบูรณ์ได้แล้ว คิดว่าแพทย์คงไม่ขาดแคลนอีกแล้วในโรงพยาบาลศูนย์อุดรฯ แต่ขาดเครื่องมือแพทย์ที่เป็นเครื่องมือผ่าตัด เดี๋ยวนี้ที่โรงพยาบาลอุดรฯ มีหมอโรคหัวใจ แต่ทำอะไรไม่ได้ คนป่วยเข้าไป เป็นอะไร แน่นหน้าอกหายใจไม่ออก เขาก็จะให้แต่ยาใต้ลิ้นเข้าไป จากนั้นก็ฉีดยาคลายกล้ามเนื้อหัวใจ จากนั้นก็เขียนใบสั่งยา ให้ไปเรียงคิวเข้าโรงพยาบาลขอนแก่น เพื่อให้ตรวจสุขภาพเรื่องหัวใจต่อไป ฟัง ๆ ดูแล้วคิวยาวเหยียดถึงสองสามร้อยคนนั่นล่ะ ที่ไปเข้าคิวศูนย์โรงพยาบาลขอนแก่น

เพราะฉะนั้น ทางโรงพยาบาลอุดรฯ เขาก็เลยมาขอหลวงพ่อว่ามีความจำเป็น จากนั้นหลวงพ่อก็เอ้า... รวบรวมหากันดูซิ ก็ได้เอาจตุปัจจัยของพี่น้องชาวอุดรฯ ผู้ที่มีอันจะกิน บริษัทห้างร้านรวบรวมกัน ก็ได้เครื่องมือมีอยู่สี่ตัว ที่หลวงพ่อจะพูดรายละเอียดให้

ฟัง เพราะพวกลูกหลานนั้น ก็คงอยากจะทราบว่าเครื่องมือผ่าตัดนั้น มันคืออะไร เครื่องผ่าตัดหัวใจเขาตีราคาล้านห้า แต่ต่อรองเขาได้ล้านสี่ แต่เครื่องถ่างหัวใจเพราะเมื่อผ่าแล้ว ต้องใช้เครื่องถ่างหัวใจถ่างออก เพราะจะได้ผ่าตัดหัวใจได้ อันนี้ก็ราคาสี่แสนห้า ตัวที่สอง... ตัวที่สามเครื่องช่วยหายใจ ราคาหกแสน ตัวที่สี่ปอดหัวใจเทียม คือเวลาผ่าตัดแล้ว หัวใจหยุดเต้นก็ต้องใช้ปอดหัวใจเทียมเข้าไปช่วย เพื่อไม่ให้เป็นเจ้าชายเจ้าหญิงนิทราว่างั้น เพื่อให้เลือดไปเลี้ยงสมองให้เพียงพอ อันนี้ราคาอยู่ที่สามล้านสาม เพราะฉะนั้น หลวงพ่อเองเห็นว่าเครื่องมือแพทย์แถวนี้ มีความจำเป็น แต่จะให้ใครเป็นผู้เซ็นสัญญาเขาก็ไม่ยอมนะ เขาก็เลยให้หลวงพ่อเป็นผู้เซ็นสัญญา เอ้า... เซ็นก็เซ็น... หลวงพ่อก็เลยได้เซ็นสัญญาสั่งซื้อเครื่องมือแพทย์เหล่านี้แหละ รวมแล้วทั้งสี่รายการเป็นเงินห้าล้านเจ็ดแสนห้าหมื่นบาท เดี๋ยวนี้เครื่องมือยังไม่มา

แต่ว่า สัญญามีพร้อมแล้ว อีกไม่นาน ไม่เกินเดือนสองเดือน ไม่น่าจะเกินเดือนมกราคม เครื่องมือจะมาถึงพร้อมทั้งหมด เพราะฉะนั้น เครื่องมือเหล่านี้จะเข้าไปประจำการอยู่ในโรงพยาบาลศูนย์อุดรฯ ต่อไป

นี่ล่ะ.. ถ้าหากว่าคณะศรัทธาญาติโยมลูกหลาน ถ้าหลวงพ่อไม่ได้พูดให้ฟัง พวกลูกหลานก็คงจะไม่ได้คิดเหมือนกันว่า หลวงพ่ออยู่ในป่าดงพงไพรอย่างนี้ ได้ช่วยเหลือสังคมชุมชนอย่างไร ก็เลยได้พูดให้ฟัง บางคนบางท่านก็จะว่าอีกว่าหลวงพ่อทำไปแล้วก็ยังจะมาขี้อวด อย่าไปคิดอย่างนั้น เพราะว่าวัดวาศาสนาก็เป็นของพวกเราทุกคน ทุกหมู่เหล่าต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ญาติโยมก็พึ่งพาอาศัยพระสงฆ์ พระสงฆ์ก็ได้พึ่งพาอาศัยญาติโยม เมื่อจตุปัจจัยได้มา ที่มาเกินก็พอจะได้ช่วยเหลือสังคมได้ก็ช่วยเหลือชุมชน อย่างองค์หลวงตาที่ได้ช่วยเรื่อง

เครื่องมือแพทย์ ณ สถานที่ต่าง ๆ นั่นล่ะ หลวงพ่อว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของพระ คือไม่ได้เป็นผู้สะสม ไม่ได้เก็บไว้อะไรมากมาย ถ้าเก็บไว้ก็มีความหมาย เก็บไว้เพื่ออะไร ต้องการอะไร ทำไมจึงต้องเก็บเอาไว้ นั่นล่ะคือความหมายในการเก็บ เก็บไว้เพื่อจะใช้อะไร เพราะฉะนั้น จตุปัจจัยที่จะเกิดในวันพรุ่งนี้เตรียมพร้อมแล้วว่างั้นเถอะ ที่จะต้องดำเนินช่วยเครื่องมือแพทย์ แล้วก็ทำถนนตามที่หลวงพ่อได้บอกกล่าวแก่คณะศรัทธาญาติโยมลูกหลานทุกคนได้รับทราบนะ อันนี้ล่ะ คือจตุปัจจัยที่ได้มาโดยเป็นธรรม หลวงพ่อเองได้มาโดยเป็นธรรม หลวงพ่อเองไม่ได้แผ่ ไม่ได้ขอ ไม่ได้ทำให้ศรัทธาญาติโยมผู้ที่มาเกี่ยวข้องกับหลวงพ่อนี่เดือดร้อน ถ้าเป็นไปได้แล้วเอามาทำบุญ แต่ถ้ามันไม่เพียงพอแล้วอย่าทำนะ มันเดือดร้อนตนเอง ถ้าพอเป็นไปได้แล้ว... เออทำ

คนเราเกิดมาต้องทำบุญทำทาน อานิสงส์แห่งการทำทานนั้นนะ พระพุทธเจ้าท่านตรัสท่านบอกท่านกล่าวเอาไว้ว่า คนที่ทำบุญทำทานเกิดมาภพใดชาติใดก็ไม่อดไม่อยาก อานิสงส์ทานเป็นเครื่องช่วยเกื้อหนุนเรา พวกเราเกิดมาแล้ว ทำอะไรก็เจริญรุ่งเรือง ร่ำรวยขึ้นมาได้ เพราะอานิสงส์แห่งการเกื้อกูลหนุนส่ง แต่ถ้าว่าพวกเราไม่ยินดีในการทำบุญทำทานเกิดมาในภพหน้าชาติหน้าก็จะเป็นผู้อดอยาก ทำมาค้าขายสิ่งใดก็หลุด ๆ หล่น ๆ ไป เพราะอานิสงส์ทานไม่มี เพราะฉะนั้น ทานคำนี้ พวกเราท่านควรจะสะสมสั่งสมกันเอาไว้ เรื่องศีลก็อย่างที่หลวงพ่อได้กล่าว ศีลห้าประการเป็นยังไง เรื่องทาน เรื่องศีล แต่วันนี้หลวงพ่อจะมาแนะนำเรื่องภาวนา เพราะคณะศรัทธาญาติโยมลูกหลานไป ณ สถานที่ใดก็คงได้ยินแต่ **เรื่องทาน เรื่องศีล แต่เรื่องสมาธิ เรื่องภาวนานี้** คณะศรัทธาญาติโยมทั้งหลาย ก็คงจะพอได้ยินอยู่บ้าง

ประปราย ก็คงจะไม่แนะนำเป็นหนึ่งสองสามสี่นะ แต่หลวงพ่อไป ณ สถานที่ใด อย่างคณะศรัทธาญาติโยมมาวัดหลวงพ่อในวันนี้ เป็นผู้มุ่งมั่นเป็นผู้ตั้งใจเป็นผู้ใฝ่ในการกุศล เพราะว่าหลวงพ่อเองไป ณ สถานที่ใดเห็นคณะศรัทธาญาติโยมใฝ่ในการกุศลแล้ว หลวงพ่อจะพูดเรื่องจิตภาวนา **เพราะเรื่องภาวนาไม่ใช่เรื่องของพระนะ** เป็นหน้าที่ของเราท่านทั้งหลายทุกคน ถ้าว่าพวกเราได้รับสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาทุกคน ถ้าเรามานึกย้อนถึงพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าหรือมาระลึกถึงพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า พวกเราลองมานึกดูสิว่า ทำไมพระพุทธเจ้าถึงได้หนีออกไปบวช ทำไมพระพุทธเจ้าเป็นพระมหากษัตริย์เป็นผู้สมบูรณ์บริบูรณ์อยู่ในเวียงวัง มีพร้อมหมดทุกอย่างแต่ทำไมพระพุทธเจ้าถึงได้หนีออกไปบวช พระพุทธองค์ไม่รู้จักความสุขหรือ ทำไมถึงได้ทำอย่างนั้น นี่ล่ะ ถ้าพวกเรานึกระลึกย้อนไปแล้ว พวกเราจะรู้ว่า

ที่พระพุทธเจ้าหนีไปบวชนั้น พระพุทธเจ้าท่านเห็นอะไร มีความรู้สึกอะไร จึงหนีไปบวช

พระพุทธเจ้าท่านหนีไปบวชเพราะท่านเห็นคนแก่ แล้วก็เห็นคนเจ็บ แล้วก็เห็นคนตาย แล้วก็เห็นสมณะ เห็นสี่อย่าง ท่านไปเห็นคนแก่ท่านก็สลดสังเวชใจ แล้วจะหาความสุขได้อย่างไร หลังค่อม ถือไม้เท้า ผมขาว ฟันร่วง หูตึง เหมือนกับคนแต่ไม่เหมือนคน อันนี้คือคนแก่ ถ้าไม่ตายง่ายก็แก่ไปเรื่อย ๆ จะนอนอยู่กับเสื่อ กับหมอนอยู่อย่างนั้น นั่นคือคนแก่ คนเจ็บล่ะ ชักดิ้นชักงอ กระวนกระวาย กระสับกระส่าย คือคนเจ็บ ถ้าใครมาเจอกับตัวเองแล้วจะรู้ว่าเจ็บนั้นเป็นยังไง พระพุทธองค์ก็มาเห็นอีก นั่นคนเจ็บไม่เป็นที่พึงปรารถนาในชีวิตของมนุษย์

จากนั้นก็ไปเห็นคนตายอีก... คนตายหมด

สภาพ นอนตายให้เขาหามไปอย่างนั้นล่ะ เหมือนกับท่อนไม้ท่อนฟืน อย่างเมืองอินเดียเขาจะหามไป ยังไงก็ไปอย่างนั้นล่ะคนตาย พอพระพุทธองค์มาเห็นคนตายก็น่าสลดสังเวชใจ จะทำยังไงจึงจะไม่ตาย

นี่ล่ะพระพุทธองค์คิดหาช่องจะไม่ตาย

เหมือนกับนักวิทยาศาสตร์อย่างนั้นล่ะ ก็ต้องค้นคิด ถ้าหากว่าคิดอย่างเรา ๆ ท่าน ๆ ทั้งหลาย ก็คงจะไม่มีเครื่องยนต์กลไก มีรถรา เครื่องบิน จรวด ดาวเทียม ก็คงไม่มี แต่คนที่คิดก็คิด พระพุทธองค์ก็เป็นกลุ่มคนกลุ่มนั้นล่ะ...ที่ค้นคิดวิธีการว่าจะทำยังไง ถึงจะไม่มาเวียนว่ายตายเกิดแบบนี้อีก ถ้าเกิดแล้วจะไม่ตายต้องทำยังไง นี่ล่ะพระพุทธองค์ก็คิดอย่างหนักเหมือนกัน ไปเห็นคนแก่ พอกลับมาเวียงวังก็มานั่งครุ่นคิด ต่อมาไปเห็นคนเจ็บก็กลับไปวังเพื่อค้นคิดอีก พอไปเห็นคนตาย กลับมาก็มานั่งคิดอีก พอที่สี่นี่ พระองค์นั่ง

ราชรถไปชมสวนอุทยาน ไปเห็นสมณะ คือนักบวชเป็นพระ เป็นสมณะ นั่งอยู่ตามลำพังตรงโคนต้นไม้ ท่านเห็นสมณะนั่งคิดอยู่ตามลำพัง เหมือนกำลังนั่งภาวนาอยู่อย่างนั้นล่ะ นั่งคิดตามลำพังไม่ได้มีเรื่องอะไรยุ่งเหยิงวุ่นวาย แต่ถ้าเราคิดอยู่ในเวียงวังมันมีเรื่องมาก ไม่รู้เรื่องอะไรต่อเรื่องอะไร เรื่องการปกครองเรื่องการรักษาประเทศชาติ เรื่องเศรษฐกิจ เรื่องการต่างประเทศ มีมากมาย เราก็คงจะไม่มีโอกาสมีทางค้นคิดหาทางพ้นทุกข์ไปได้ แต่ถ้าว่าเรามาเป็นอย่างสมณะองค์นี้ ที่ท่านนั่งอยู่ตามลำพัง คงจะมีช่องทางคิดที่จะไม่มาเวียนว่ายตายเกิด คงจะหาช่องทางได้ เพราะฉะนั้น เราควรจะมาทำอย่างสมณะองค์นี้

อันนี้ล่ะคือสิทธัตถะโพธิสัตว์ ก่อนที่ท่านจะหนีออกไปบวช ก่อนที่ท่านจะหนีออกจากเวียงวังท่านคิดอย่างนี้ จากนั้นพระองค์ก็ได้กลับเข้ามาจาก

การชมสวนอุทยาน ในวันนั้น **นางพิมพา ยโสธรา** ก็ได้ให้กำเนิด **พระราหุล คือบุตรชายของพระพุทธเจ้า** จากนั้นก็..พระองค์คิดเกิดเครื่องผูกพันขึ้นกับเรา ราหุลนะ คือเครื่องผูกพันกับพระองค์ คนโบราณจึงมีภาษาเป็นคำพังเพยว่า **รักลูกเหมือนเชือกผูกคอ รักสามีภรรยาเหมือนปอมัดศอกไพล่หลัง รักสมบัติข้าวของเหมือนมัดเชือกที่ขาติดกับหลักเอาไว้ ติดกับเสาเอาไว้** อย่างพวกเราท่านทั้งหลาย ถึงจะมาสู่วัดวาศาสนา **วัดป่านาคำน้อย** ก็เถอะ ความห่วงหาอาลัยในเรือนชานบ้านช่องของพวกเรา พอออกจากนี่ก็กลับไปบ้านเรือนของพวกเรานั่นล่ะ ใจของเรามันผูกมัดอยู่กับบ้านกับเรือน เหมือนกับมัดขาของเราติดไว้กับวัตถุต้องหนีไปไม่ได้ เพราะอะไร เพราะว่าเราเป็นห่วงสมบัติของเรา นี่ล่ะพระพุทธองค์ท่านว่า เราควรจะหนีออกจากเวียงวังไปอยู่ป่า จากนั้นพระองค์ก็ได้ตัดสินพระทัยไปอยู่ในป่าตามลำพัง จากนั้นก็ได้ค้นคว้าศึกษา

ลองผิดลองถูกอยู่เป็นเวลาถึงหกปี จากนั้น ***พระองค์จึงได้ตรัสรู้ธรรมในวันเดือนหกเพ็ญ***

วันเดือนหกเพ็ญเป็นวันที่พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ธรรม ท่านทำอย่างไร พวกเราต้องศึกษากันล่ะทีนี้ เข้าประเด็นล่ะ พระพุทธเจ้าท่านทำอย่างไรในวันเดือนหกเพ็ญนั้น... พระองค์นั่งขัดสมาธิในวันเดือนหกเพ็ญนั่น มันเป็นเดือนหก ฟ้าฝนก็คงจะมาตกถูกแผ่นดินก็คงจะชุ่มชื้นขึ้นมาพอสมควร จากนั้น... นายโสธยะได้ไปเกี่ยวหญ้าและตัดหญ้าได้ผ่านมาแล้วนายโสธยะคงจะเอาหญ้าคาไปมุงหลังคาให้ตัวเองเหมือนกัน ผ่านมาทางที่สิทธัตถะนั่งอยู่ตามลำพัง นายโสธยะเลยนำหญ้าคาเข้าไปถวายพระโพธิสัตว์สิทธัตถะ เพราะเหตุไร เพราะเห็นว่าท่านนั่งอยู่ตามลำพัง แต่คงจะหาที่เรียบราบไม่ได้ เพราะว่ารากโพธิ์นั้นเป็นตะปุ่มตะป่ำ เป็นรากที่มันลอยขึ้นมาบน

พื้นแผ่นดิน รากเล็กรากน้อยก็มี มันคงไม่สบาย ทีนี้นายโสธยะก็เลยนำหญ้าคาแปดกำมือ เข้าไปมอบให้แก่สิทธัตถะโพธิสัตว์พระพุทธเจ้าของเรา จากนั้นพระองค์ได้นำหญ้าคาแปดกำมือไปเกลี่ยลงตรงที่โคนต้นโพธิ์ ให้ประสานกันสี่กำมือสลับกัน จากนั้นพระองค์ก็ขึ้นไปนั่ง ทำเป็นอาสนะสำหรับที่นั่ง หันพระพักตร์ไปทางทิศตะวันออกในวันเดือนหกเพ็ญนั้น ขาขวาทับขาซ้ายคือนั่งขัดสมาธิ มือขวาทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติเฉพาะหน้า กำหนดลมหายใจเข้าออก นี่ล่ะ ขอให้พวกเราคณะศรัทธาญาติโยม ให้ศึกษาให้ฟังเอาไว้

พระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ในวันนั้น ท่านทำอย่างไร คือให้มีสติสัมปชัญญะในลมหายใจ เข้ารู้ว่าหายใจเข้า ลมหายใจออก รู้ว่าหายใจออก จากนั้นใจของพระองค์ก็รวม... รวมสงบเป็นหนึ่ง จิตใจรวม

จิตใจนิ่ง เพราะจิตไม่คิดถึงอดีตที่ผ่านมา จิตใจไม่คิดถึงอนาคตที่ยังมาไม่ถึง แต่ในช่วงนั้นที่พวกเราได้ศึกษาพุทธประวัติก็มีพญามาร **นางตัณหา นางราคะ นางอรดี** เข้ามารบกวน แย่งบัลลังก์ของพระพุทธเจ้า ก่อนที่พระองค์จะจิตใจสงบนั้น อันนี้คือท่านพูดเป็นบุคลาธิษฐาน ยกเป็นบุคคลขึ้นมาคล้ายกับว่าพระองค์นั่งอยู่ตามลำพัง นั่งคิดอยู่อย่างนั้น ใจของพระองค์ก็ต้องคิดถึงเวียงวัง คิดถึงนางสนมนารี ที่พระองค์เคยมีความสุขกับทุกผู้ทุกคน สมัยเมื่อพระองค์ครองราชย์อยู่ นี่ล่ะอารมณ์เหล่านั้นเข้ามารบกวนพระทัยของพระองค์ยุ่งเหยิงวุ่นวายไปหมด ทีนี้พอจวนจะตรัสรู้เท่าไหร่กิเลสเหล่านั้น พญามารเหล่านั้น ยิ่งมารบกวนแก่กล้าขึ้นมา พระองค์ก็ได้ตั้งจิตอธิษฐาน เอาเถอะ เราจะไม่กลับเข้าสู่ฆราวาสเด็ดขาด ตั้งจิตอธิษฐานอย่างแน่วแน่มั่นคง นั่นคือน้ำพระทัยของพระองค์ เหมือนน้ำพระทัยพระแม่

ธรณีบิดมวยผม ด้วยสัจจะ ด้วยความตั้งใจจริงจัง และจริงใจในพระทัยของพระองค์ ไม่หวั่นไหว ไม่ตามอารมณ์ที่มันเข้ามา จากนั้นพระองค์ก็ตัดกิเลสโดยเด็ดขาด ด้วยสัจจะบารมีของพระองค์ จากนั้นพระองค์ก็ชนะมาร เสนามารนางตัณหา นางราคะ นางอรดีได้เด็ดขาด จากนั้นใจของพระองค์ก็แน่นิ่ง ไม่คิดถึงอดีต อนาคต จิตใจรวมสงบลงเป็นหนึ่ง จากนั้น พระองค์ก็น้อมจิตระลึกถึงชาติหนหลัง ชาติหนหลัง คือชาติที่แล้วเป็นอะไร ท่านระลึกถึงชาติหนหลังได้ หลักของพระพุทธศาสนา พวกคณะศรัทธาญาติโยมทุกหมู่เหล่า อย่าสงสัยเลยว่าเกิดมาชาติเดียวตายแล้วสูญ ไม่ใช่ ถ้าตายแล้วสูญพระพุทธเจ้าท่านจะระลึกถึงชาติหนหลังได้อย่างไร พวกเราคิดดูก็แล้วกัน ถ้าไม่มีเมื่อวาน พวกเราจะระลึกถึงเมื่อวานได้อย่างไร เมื่อมีเมื่อวาน พวกเราจึงระลึกถึงเมื่อวานนี้ได้ วันก่อนได้ ปีก่อน เดือนก่อนได้ นี่ก็เหมือน

กัน ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ท่านได้ประกาศ ออกมาแล้วนั้น **พระพุทธองค์บอกว่า ตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วเกิดอีก** วิญญาณที่จะทำให้เกิดนั้นอยู่ในตัวของเรา เมื่อจิตใจของพระองค์รวมสงบลงเป็นหนึ่ง พระองค์รู้ได้ด้วยตัวพระองค์เองว่า ร่างกายคือรถ ส่วนจิตใจคือนามธรรม ตัวผู้รู้ เหมือนคนขับรถ รถกับคนขับรถไม่ใช่อันหนึ่งอันเดียวกัน แต่อาศัยกันอยู่ เมื่อรถสลายหรือรถหมดสภาพเป็นเศษเหล็กเพราะมันใช้มานาน รถของเราใช้มาสิบปียี่สิบปีมันหมดสภาพ แต่เมื่อรถหมดสภาพแล้วโชเฟอร์นั้นจะทำยังไง เพราะตัวรถมันก็เสียผุพังไปหมดเป็นเศษเหล็กไปแล้ว ลูกสูบมันก็ติด สายพานมันก็ขาด อันไหนที่จะใช้ มันก็หมดสภาพแล้ว รถมันเสียใจไหม รถมันก็ไม่ได้เสียใจ มันก็อยู่อย่างนั้นล่ะ แต่เจ้าของรถนี่สิ เดินวนไปเวียนมา เวียนมาวนไป เพราะเหตุไร เพราะว่ารถมันเสีย เจ้าของรถเป็นผู้เสียใจ นี่ก็เหมือนกัน

พระพุทธองค์ท่านบอกว่า ร่างกายเหมือนกับรถ ส่วนผู้ที่จะเสียอกเสียใจ ผู้ที่จะทำให้รถวิ่งเดินไปที่ไหนได้เพราะอาศัยนามธรรม คือจิตใจดวงนี้

จิตใจดวงนี้ล่ะ สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการอบรม จะได้รับการฝึกฝน เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านจึงยกเป็นพระภาษาบาลี แปลความได้ว่า เรื่องทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหัวหน้าสำเร็จได้ด้วยใจ ใจคืออะไร ใจคือนามประธรรมดวงนี้ล่ะ ท่านไม่ได้ว่า กายเป็นใหญ่ กายเป็นหัวหน้าสำเร็จได้ด้วยกาย ไม่ใช่นะ สำเร็จแล้วด้วยใจ เพราะฉะนั้น หลักของพระพุทธศาสนา ท่านให้ความสำคัญอย่างมาก **"เรื่องของใจ"**

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราทุก ๆ ท่านศึกษาเรื่องของใจ **ใจตัวนี้ล่ะเป็นผู้รับภาระ พาไปตกนรก**

หมกไหม้ พาไปเกิดปฏิสนธิ ไปเกิดในภพภูมิต่าง ๆ ไป ณ สถานที่ใด เป็นผู้รับรู้รับทราบ ส่วนร่างกายนั้น ถึงพวกเราจะเลี้ยงอิ่มหมีพีมันขนาดไหน ทะนุถนอมดีขนาดไหน ร่างกายของพวกเรานี่ล่ะ คิดดูให้ดีนึกย้อนดูให้ดี ถึงพวกเราจะเลี้ยงอาหารดีขนาดไหน ไม่ให้ขาดตกบกพร่องในหลักโภชนาการ เลี้ยงดีขนาดไหน หาผ้านุ่งห่มราคาแพงขนาดไหน ยาแก้โรคภัยไข้เจ็บดีที่สุด จากประเทศไหนผลิต ที่ว่าดีเอามาใช้เพื่อบำรุงร่างกายของตนเอง สร้างตึกรามบ้านช่องให้หรูหรา โอ่อ่าขนาดไหนให้ร่างกายนี้อยู่ ร่างกายนี้ก็ยังเป็นอื่นอยู่เสมอ ไม่คุ้น ไม่เชื่อง เพราะเหตุไรเพราะว่าเลี้ยงไปก็แก่ไป ผลสุดท้ายก็คือจุดจบของชีวิต คือจุดจบของมัน จุดจบของร่างกายคืออะไร คือตาย ร่างกายนี้จะเลี้ยงดูมันดีขนาดไหน ถึงเวลาจุดจบของมันก็คือตาย

เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าท่านบอกว่า ให้พวกเราท่านทั้งหลาย นึกดูให้ดี คิดดูให้ดี ทบทวนดูให้ดี ร่างกายนี้เหมือนกับรถนะ จะทะนุถนอมยังไงมันก็ต้องแก่ไปเรื่อย ๆ ก็ถึงจุดจบ เพราะฉะนั้น ขอให้เราท่านทั้งหลายต้องนึกดู ***อันนี้ล่ะคือปฐมยาม*** พอถึงเที่ยงคืนพระองค์ก็ได้ภาวนาอย่างไม่ลดละ กำหนดให้แน่นิ่งละเอียดเข้าไปอีก ท่านจึงรู้ว่า การจุติวิญญาณดวงนี้ เมื่อออกจากร่างเหมือนรถคันนี้ เมื่อเสียแล้วมันจะไปที่ไหน มันจะเดินไปยังไง พระองค์ก็รู้อีกว่าเมื่อออกจากรถคันนี้แล้ว ถ้าว่าเขามีเงิน เขามีทุนทรัพย์ เขาได้เสาะแสวงหาทุนทรัพย์ ในขณะที่เขามีรถคันนั้น เขาไม่ตั้งอยู่ในความประมาท เขามีแต่เสาะแสวงหาทุนทรัพย์ พอเขาออกจากรถคันนี้แล้ว เขาก็ไปซื้อรถคันอื่นได้ในราคาดีกว่า ราคาสูงกว่า ถ้าหากว่าเขาได้รถคันนั้นมาแล้ว ไม่ได้สนใจ ไม่ได้เชื่อว่าบาปบุญคุณโทษมี อีกต่างหาก มีแต่ขี่รถคันนั้นตะลอนไป

ตะลอนมา กินเหล้าเมายา อบายมุขทุกอย่างทำหมด ทีนี้เมื่อรถคันนั้นหมดสภาพ เขาจะหาทุนที่ไหนไปหาซื้อรถคันอื่นอีก เพราะมันไม่มี เหมือนกับคนไม่มีบุญ ไม่มีเงิน พอออกจากรถคันที่เสียแล้ว เขาก็ไม่มีทุน พอเขาไม่มีทุน เขาก็ตกต่ำ เพราะเขาไม่ได้หาทรัพย์ อาจจะไปเกิดเป็น หมู หมา กา ไก่ ช้าง ม้า วัว ควาย เป็นได้ทั้งนั้น ไปตกนรกหมกไหม้ก็ไปได้อีกต่างหาก เพราะเหตุใด เพราะเขาไม่มีบุญ

ถ้าว่าหากคนเกิดแล้วได้ไปพบพระพุทธศาสนา ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท สั่งสมคุณงามความดี สั่งสมบุญกุศลเข้าสู่จิตเข้าสู่ใจของพวกเราอยู่เสมอ ๆ นั่นล่ะ บุญกุศลที่จะเข้าสู่จิตใจของพวกเรา รู้จักพ่อ รู้จักแม่ รู้จักคุณบิดา มารดา ครูอุปัชฌาย์อาจารย์ รู้จักวัยวุฒิ คุณวุฒิ เจ้าฟ้าพระมหากษัตริย์ คุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ วางตัวอย่างไร

จึงจะถูกต้อง จึงจะเป็นธรรม ให้ทานรักษาศีลภาวนา สงเคราะห์อนุเคราะห์เป็นคนดี สรุปแล้วคือเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่น เมื่อเขาตายจากภพในชาตินี้ บุญกุศลที่เขาทำนั้นเกื้อกูลหนุนไปสู่ปรโลก ไปสู่ภพภูมิภายภาคหน้า เขาก็มีความสุข ดังนั้นพระพุทธองค์รู้เมื่อเห็นแล้วว่า มาจากที่ไหน มาเกิดที่นี่ ออกจากที่นี่ แล้วจะไปไหน ออกจากภพชาตินั้น แล้วจะไปไหน พระองค์รู้หมด เป็นสายยาวเหยียดเลยแต่ละดวงวิญญาณ ดังนั้นพระองค์จึงว่า **กรรม คือการกระทำ** ถ้าทำดีแล้วทุกคนจะต้องได้ดี ถ้าทำความชั่วแล้วกรรมชั่วจะทำให้ตกต่ำ เหมือนกับคนขี้เกียจอย่างนั้นล่ะ คนขี้เกียจทำมาหาเลี้ยงชีพ ดูซิ... เขาจะเจริญรุ่งเรืองไหม มีแต่ความยากจนเข้ามาสู่เขา ถ้าเขาหมั่นขยัน มีปัญญา ในการเสาะแสวงหาทรัพย์ เขาก็จะมีแต่ความเจริญรุ่งเรืองขึ้นไปเรื่อย ๆ นี่ล่ะพระองค์รู้ว่า การจุติของสรรพสัตว์ทั้งหลายนั้น

เป็นมาด้วยกรรมคือการกระทำ ไม่ใช่เป็นมาด้วยโชคชะตาราศีไม่ใช่ ไม่ใช่ว่าโหงวเฮ้งจะดีขึ้นมาได้ เพราะว่ามันจะเป็นไม่ได้ง่าย ๆ โหงวเฮ้งจะดี ต้องเป็นผู้มีบุญในอดีต

อย่างพระพุทธเจ้าสิทธัตถะ ก่อนที่ท่านจะได้เป็นผู้บริบูรณ์ขึ้นมา เพราะว่าพระพุทธเจ้าท่านได้สั่งสมบุญไว้ในอดีตมาแล้ว เกิดชาตินี้ภพนี้เป็นชาติสุดท้ายของพระองค์ พระองค์จึงมีโหงวเฮ้งดี มีบุญวาสนาดี มีลักษณะบริบูรณ์ เพราะฉะนั้น ท่านจึงบอกว่า **กรรม คือการกระทำ** ถ้าทำความดีแล้วเกิดในชาติภพใดก็ดีด้วยกัน ถ้าหากว่าพวกเราสั่งสมบุญคนละนิด คนละหน่อย ภาวนาไปเรื่อย ๆ จนจิตใจเบื่อหน่ายคลาย จิตใจหลุดพ้นจากกิเลส นี่ล่ะพระพุทธเจ้าท่านรู้เรื่องวิญญาณของสรรพสัตว์

สรุปแล้ว...หลักของพระพุทธศาสนานี่ ท่านศึกษาเรื่องจิตวิญญาณ เรื่องของใจ เป็นมาอย่างไรเป็นไปอย่างไร เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราทุก ๆ ท่าน ให้ติดตามให้ศึกษาหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า จากนั้นพอถึงจวนสว่างในวันเดือนหกเพ็ญนั้น พระองค์ทรงได้ใช้ ***ตับปะธรรมคือศีล สมาธิ ปัญญาคือมรรคแปด*** กลั่นกรองไตร่ตรองเหตุและผลว่า ดวงวิญญาณนี้มาจากไหน มาเกิดแล้วไปยังไง ทีนี้พระองค์ก็รู้เลยว่า ใจของพระองค์มาจากตัวอวิชชา ท่านจึงกล่าวว่า ใจดวงนี้ออกมาจากความเศร้าโศก ร้องไห้ พิไรรำพัน ออกมาจากตัวไม่รู้ในเมื่อพระองค์ใช้ตับปะธรรมเข้าไปสู่จุดนั้น พระองค์ได้แก้ไขปรับปรุงจนชนะกิเลส ราคะ โมหะ โทสะ กระเด็นกระดอนออกจากพระทัยของพระองค์ ใจของพระองค์เป็นใจที่บริสุทธิ์ จิตใจบริสุทธิ์หลุดพ้นจากเครื่องจองจำคือกิเลส ราคะ โทสะ โมหะ หลุดพ้นออกมาเป็นใจ

บริสุทธิ์ เป็นธรรมธาตุเป็นปรมัตถธรรม

พระองค์ประกาศเลยว่า เราไม่เกิดอีกแล้ว ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา พระองค์ประกาศในวันเดือนหกเพ็ญนั้น เพราะฉะนั้น วันนั้นพระองค์ได้ตรัสรู้ธรรมสามอย่าง ระลึกชาติหนหลังได้ การจุติของสรรพสัตว์ ญาณหยั่งรู้ว่าพระองค์หมดกิเลส ราคะ โทสะ โมหะ แล้ว เป็นจิตใจที่บริสุทธิ์แล้ว นี่ล่ะคือพระพุทธเจ้า

ทีนี้หลวงพ่อจะมานำธรรมคำสอนทางสายของ **หลวงปู่มั่น** ของพวกเรา **หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น หลวงตามหาบัว หลวงปู่หล้า หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่ต่าง ๆ** ที่พวกเราให้ความรักเคารพนับถือในยุคปัจจุบัน ถ้าท่านยึดแนวแถวของ**หลวงปู่มั่น**อย่างไร ที่นำมาสั่งสอนพวกเราท่านทั้งหลาย

ครูบาอาจารย์หลวงปู่หลวงตาเหล่านั้น ท่านก็ได้ศึกษาพุทธประวัติของพระพุทธเจ้า จากนั้นท่านก็ได้แบกกลด สะพายบาตร เข้าไปหาป่าดงพงไพร อยู่ในถ้ำ อยู่ในเหว อยู่ในป่ารกชัฏ ป่าช้าง ดงเสือ สมัยก่อนนี่เมื่อสมัยแปดสิบเก้าสิบปีให้หลัง **หลวงปู่มั่น**ยังมาอยู่ที่ น้ำตกยูงทอง พวกเราเชื่อไหม ขนาดนั้นล่ะ **หลวงปู่มั่น** ยังได้เข้ามาในป่าดงพงไพรถึงขนาดนี้ ท่านอยู่จังหวัดอุบลฯ แถวมุกดาหาร หมู่บ้านคำชะอี ที่บ้านเกิดของหลวงพ่อ ท่านก็ไปอยู่แถบ ๆ นั้น จากนั้นท่านก็ยังได้เข้ามาอยู่แถบนี้อีก

หลวงปู่มั่น ถ้าจะว่าไปแล้ว ท่านได้ไปทั่วทุกหัวระแหงของประเทศ ในภาคอีสาน ท่านมาเพื่ออะไร ท่านมาเสาะแสวงหาทางของท่าน มาหาความสงบของท่าน ท่านจะไปในสถานที่กลัว ๆ สถานที่คนทั้งหลายกลัวพวกผีสางนางไม้อะไร ท่าน

จะไปภาวนา ภาวนาเพื่ออะไร ท่านไปภาวนาเพื่อให้จิตใจของท่านกลัว เมื่อกลัวแล้วจิตใจก็ไม่ส่งออกนอกกาย ท่านก็บริกรรม จิตใจของท่านรวมสงบ เมื่อจิตใจรวมสงบลงเป็นหนึ่ง แล้วท่านก็ได้รู้ว่า ทำตามคำสอนของพระพุทธเจ้านี่เป็นของจริง ปฏิบัติธรรมตามคำสอนของพระพุทธเจ้านี่ของจริง ตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วเกิดอีก เพราะฉะนั้น ถามพ่อแม่ครูบาอาจารย์ของพวกเรา ทางสาย**หลวงปู่มั่น** ท่านจะยืนยันตรงกันทุกคนว่าตายแล้วไม่สูญ เพราะเหตุใด เพราะท่านปฏิบัติ ท่านภาวนาของท่าน ตามแนวแถวที่พระพุทธเจ้าได้ตรัสเอาไว้ ปฏิบัติตาม พอจิตสงบเข้าไปแล้ว จึงได้รู้อย่างที่หลวงพ่อกล่าวเอาไว้ใจกับกายนั้นเหมือนรถกับคนขับรถ จากนั้น**หลวงปู่มั่น**ก็ได้แนะนำสั่งสอนพวกเรา ท่านเรียงลำดับขึ้นมาเลย ทีนี้

ท่านบอกว่า นี่นะพวกเราท่านทั้งหลาย ก่อนที่จะหลับนอนควรจะไหว้พระเสียก่อน สุดแท้แต่ใครจะไหว้พระอะไร กราบไหว้พระพุทธเจ้าพระธรรมพระสงฆ์ เป็นสรณะเป็นที่พึ่ง จากนั้นก็แผ่เมตตาเป็นภาษาใจของเรา นั่งพนมมือขึ้นมา ข้าพเจ้าต้องการความสุขอย่างไร ผู้อื่น สัตว์อื่น วิญญาณอื่น ทั่วไตรโลกธาตุ ก็ขอให้มีความสุขอย่างที่ข้าพเจ้าต้องการ อย่างที่ข้าพเจ้าปรารถนา ข้าพเจ้าขอมอบกายถวายชีวิตแก่พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดไป แล้วก็กราบ พุทโธ ธัมโม สังโฆ นิพพานัง **หลวงปู่หล้า** บอกว่าให้กราบอย่างนั้น เรากราบแต่ละครั้งเพื่อหวังผลมรรค นิพพาน หวังปรินิพพาน เพื่อที่จะไม่ได้มาเวียนว่ายตายเกิดอีก อันนี้ล่ะคือวิธีการไหว้พระหรือเริ่มต้น

จากนั้นเมื่อไหว้พระเสร็จเรียบร้อยแล้ว ถ้า

เป็นฆราวาสญาติโยมอยู่ในบ้าน เราจะกราบในห้องพระก็ได้ กราบในที่นอนห้องนอนของเราก็ได้ หรือจะอยู่ในที่ว่าง ๆ ห้องว่าง นอกบ้านในบ้านของเราก็ได้ พอไหว้พระในห้องพระเสร็จแล้ว เดินออกหาที่ภาวนาเลย ในบริเวณหรือที่มุมบ้านของเรามุมที่สงบในขณะที่เรานั่งภาวนา ปิดโทรทัศน์ วิทยุของเราไว้ก่อนโทรศัพท์ของตัวเองก็ให้ปิดเอาไว้ อย่าไปเปิดเพราะมันเป็นอุปสรรค บางทีเรานั่งภาวนาเสียงกริ๊งกร๊างดังขึ้นมา มันทำให้จิตใจของเราถอยออกมาได้ เพราะฉะนั้น เวลาที่เรานั่งภาวนาให้ตัดหมด แล้วบังคับตัวเองให้พยายามนั่งให้นานที่สุด อย่าให้ถืออย่างอื่นเป็นอุปสรรค ไม่ใช่ว่าพอนั่งภาวนาอยู่ก็คิดอยากจะไปนู่น อยากจะไปนี่ หาทางออกอยู่เรื่อย อันนั้นล่ะ ตัวกิเลส หลอกตัวเองอยู่ตลอดเวล่ำเวลา เพราะฉะนั้นอย่าให้มันหลอกในขณะที่นั่งภาวนา ข้าพเจ้าจะนั่งภาวนาสามสิบนาที ก็ตั้งจิตตั้งใจนั่งภาวนา

วิธีการนั่งภาวนาต้องทำอย่างไร ถ้าพวกเรานั่งที่ราบไม่ได้ก็นั่งเก้าอี้ ประนมมือขึ้นในระหว่างอก เราไหว้ครูเสียก่อน *พุทโธ ธัมโม สังโฆ สามจบ* จากนั้นก็วางมือเราบนตัก จากนั้นก็แผ่เมตตา ข้าพเจ้าจงเป็นสุข ผู้อื่นจงเป็นสุข ข้าพเจ้าต้องการความสุขอย่างไร ผู้อื่นวิญญาณอื่นทั่วไตรโลกธาตุ ขอให้มีความสุขอย่างที่ข้าพเจ้าต้องการ อย่างที่ข้าพเจ้าปรารถนา อันนี้คือแผ่เมตตาเสียก่อน ทำให้จิตใจของเราอ่อนโยนเสียก่อน คือเราไม่ผูกพยาบาท อาฆาตจองเวร ใคร ๆ ทั้งไตรโลกธาตุทั้งหมด เราต้องทำใจให้อ่อนโยน จากนั้นก็ภาวนา พระพุทธเจ้าท่านหายใจเข้ารู้ว่าหายใจเข้า หายใจออกรู้ว่าหายใจออก แต่หลวงปู่มั่นท่านว่า ในเมื่อกำหนดลมหายใจเข้าออกเฉย ๆ มันยังมีช่องว่าง ทำให้จิตใจของเราเล็ดรอดออกไปได้ เพราะฉะนั้น ท่านจึงให้บริกรรมหายใจเข้าให้บริกรรมว่าพุท หายใจออกให้บริกรรม

ว่าโธ พุทโธ พุทโธ อันนี้คือที่หลวงปู่มั่นท่านสอน ครูบาอาจารย์ หลวงปู่หลวงตา สายหลวงปู่มั่นท่านจะสอนในแถวแนวเดียวกันว่า ให้กำหนดลมหายใจเข้าบริกรรมว่าพุท หายใจออกบริกรรมว่าโธ กรรมฐานนี้ถูกกับ ***พุทธิจริต วิตกจริต ราคจริต โทสะจริต โมหะจริต*** จะถูกกับเกือบทุกจริต ท่านว่าอย่างนั้น

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราลูกหลานทุกคน เวลานั่งภาวนา ทีนี้ถ้าเราจะนั่งแบบจริงจัง ไม่นั่งเก้าอี้ล่ะ เราควรจะนั่งในที่ราบ เราเอาจริงเอาจัง เราก็นั่งขัดสมาธิอย่างพระประธานนั่งอยู่ต่อหน้าของพวกเรานี่ล่ะ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ถ้านั่งพับเพียบมันจะเอียงไปข้างใดข้างหนึ่ง มันจะหนักไปข้างใดข้างหนึ่ง แต่ถ้าเรานั่งขัดสมาธิตัวเราจะตรง มันจะอยู่ในระหว่างตัว จากนั้นก็พนมมือระหว่างอกอย่างที่ว่า ไหว้ครูเสียก่อน พุทโธ ธัมโม สังโฆ สามจบ จากนั้น

ก็เอามือลงอย่างที่ว่าแล้วบริกรรมหายใจเข้าพุท หายใจออกโธ ไม่ต้องตามลมเข้าไปในท้อง แล้วไม่ต้องตามลมออกมาข้างนอก นี่ล่ะวิธีกรรมฐานของหลวงปู่มั่นที่ท่านสอน เพียงแต่ให้มีสติสัมปชัญญะในปลายจมูกที่มีลมกระทบ เหมือนเรายืนอยู่ข้างประตูเรารู้ แต่ไม่ต้องตามเข้ามาที่ศาลานะ ออกไปเราก็ไม่ต้องตามลงไปถึงบันได เพียงแต่ให้รู้ว่าคนเข้าคนออก ๆ เท่านั้นเอง ทีนี้ก็เหมือนกัน ให้พวกเรากำหนดที่ปลายจมูกที่ลมกระทบ หายใจเข้าบริกรรมว่าพุท หายใจออกบริกรรมว่าโธ พุทโธ ๆ อันนี้ล่ะ คือวิธีการภาวนา

ทีนี้ วิธีการเดินจงกรมล่ะ เวลาเดินจะทำยังไง สมมุติว่าเราเดินอยู่ในบ้านของเรา เรากำหนดเส้นทางอย่างน้อยสักสิบก้าว ยี่สิบก้าว อย่าให้สั้นเกินไป ถ้าสั้นเกินไปจะทำให้เราเวียนศีรษะ แต่ถ้าว่าเราทำยาวเกินไป อันนั้น ก็จะทำให้เราขาดการกำหนด

เส้นทางที่มันยาวเกินไป บางทีพวกแมลงหรือสัตว์ทั้งหลาย จะมาในระหว่างกลางทางนั้นได้ เพราะฉะนั้นท่านจึงให้สักสิบก้าว หรือยี่สิบก้าวพอดี ๆ เวลาเรากำหนดเส้นทางเสร็จเรียบร้อยแล้ว เราก็ไปหยุดยืนอยู่ตรงปลายทางข้างใดข้างหนึ่ง แล้วก็พนมมือระหว่างอก ไหว้ครู พุทโธ ธัมโม สังโฆ สามจบ จากนั้น วางมือลงระหว่างท้องน้อย มือขวาทับมือซ้าย จากนั้น ก็ก้าวเดิน ขาขวาพุท ขาซ้ายโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ เดินตามปกติ ไม่ต้องเดินช้า ถ้าเดินช้าจะทำให้เวียนศีรษะ เดินตามปกติเหมือนกับที่เราเดินทำธุระทั่ว ๆ ไป เพียงแต่ให้มีสติสัมปชัญญะในการเดินไม่ให้คิดไปทางอื่น ขาขวาพุธ ขาซ้ายโธ อันนั้นล่ะ คือวิธีการเดินจงกรม

แต่ทุกวันนี้ก็มีผู้พูดขึ้นมาหลวงพ่อก็ได้ยินบอกว่าทำไมเราเอาพุทโธมาเหยียบย่ำ เอามาใส่เท้า

ของเรา จะไม่เสียการเคารพเหรอ เอาพุทโธมาเหยียบบนเท้าของเรา อันนี้พวกเราไม่น่าจะคิดอย่างนั้น ไม่ควรจะคิดอย่างนั้นอีกต่างหาก เพราะเหตุไร ร่างกายของเราตั้งแต่ศีรษะจนถึงฝ่าเท้า ใครเป็นคนให้ความสำคัญว่าเท้าสูงเท้าต่ำศีรษะสูง ใครเป็นคนให้ความสำคัญ ใจของเราเป็นคนให้ความสำคัญว่าศีรษะสูงเท้าต่ำ ศีรษะมันก็ไม่ได้ว่ามันสูง เท้ามันก็ไม่ได้ว่ามันต่ำ เพียงแต่เราไปให้ความสำคัญว่าเท้าต่ำ ศีรษะสูง เพราะฉะนั้น เราต้องให้ความสำคัญเสมอภาคกันทั้งหมดในร่างกายของเรา เราอย่าไปคิดว่าเท้าต่ำ เท้าไม่ดี เราลองตัดเท้าทิ้งดูซิ จะเอาศีรษะเดินได้ไหม มันเดินไม่ได้ มันต้องอาศัยซึ่งกันและกัน เพราะฉะนั้นทั้งเท้า ทั้งศีรษะ มีคุณค่าเสมอภาค เท่ากันทั้งหมดในร่างกายของเรา

เพราะฉะนั้น เมื่อเรามีร่างกายที่เสมอภาค

กัน เราจะเอาพุทโธไว้ที่ไหนก็ได้ทั้งนั้น เพราะมีคุณค่าเสมอกัน เสมอภาคกัน เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราอย่าได้วิตกกังวลในเรื่องเหล่านั้น เพียงแต่ให้มีสติสัมปชัญญะในการก้าวเดิน อันนี้ล่ะคือวิธีการภาวนา วิธีการยืนล่ะต้องทำยังไง ยืนก็ยืนพิงต้นไม้ พิงฝา ในการนอนบริกรรมพุทโธก็นอนตะแคงขวา แต่หลวงพ่อไม่แนะนำในการนอน เพราะนอนบริกรรมไม่กี่นาทีมันก็หลับแล้ว แนะนำแต่วิธีการเดินกับการนั่ง และวิธีการนั่งกรรมฐานของพระพุทธเจ้าวางไว้หลาย ๆ อย่าง สี่สิบอย่าง แต่หลวงพ่อขอแนะนำคณะศรัทธาญาติโยมลูกหลาน สักสามอย่าง ในการนั่งภาวนา อันดับแรกคือกำหนด หายใจเข้าพุท หายใจออกโธ อย่างที่หลวงพ่อได้กล่าว

อันดับที่สอง คือให้บริกรรมเอาความรู้อยู่ที่ใจ ที่มันนึกคิด ที่มันปรุงฟุ้ง ที่มันเอาไม่อยู่ มันคิด

เรื่องต่าง ๆ ให้พุทโธ พุทโธ พุทโธ สำทับอยู่ในจิตอยู่ในใจของเราที่ตัวเรารู้ เป็นผู้รู้อย่าให้มันปรุงฟุ้งออกไปข้างนอก พุทโธ พุทโธ พุทโธ อันนี้คือวิธีการภาวนาให้ใจปลด ให้ใจสาธยาย ให้ใจพูด ให้พุทโธอย่างเดียว ไม่ให้ฟุ้งออกไปข้างนอก พูดให้ถี่ยิบ อันนี้ก็คือวิธีที่สอง ส่วนวิธีที่สามนั้น ถ้าว่าใจของเรายังปรุงออกไปข้างนอกอยู่ มันยังสะพัดออกไปข้างนอกอยู่ให้พวกเรานับดูซิ นี่หลวงพ่อแนะนำนะ นับดู หายใจเข้าหนึ่ง หายใจออกสอง หายใจเข้าสาม หายใจออกสี่ นับจนถึงร้อย แล้วให้ย้อนกลับมาหาหนึ่งอีก แล้วก็นับถึงร้อย ทำสักสี่ห้าครั้งถึงสิบครั้ง ใจของเรามันเผลอไหม มันออกไหม มันหลุดไปไหม คำว่าหลุด คำนี้คืออะไร ให้เราสังเกตดูเวลาเรานั่งภาวนา หายใจเข้าหนึ่ง หายใจออกสอง เวลาหายใจเข้าน่ะเป็นเลขคี่เวลาหายใจออกเป็นเลขคู่ หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก.. พวกเราลองสังเกตดูนะ จนถึงเวลาหายใจเข้าห้าสิบ

เอ็ด หายใจออกห้าสิบสอง อันนี้มันก็ยังเป็นเลขคู่ แต่ถ้ามันจะเบลอ ๆ มันจะเผลอ หายใจเข้าห้าสิบสอง หายใจออกห้าสิบสาม มันผิดแล้วนะทีนี้ หรือว่าเรานับไม่เท่าไรเราก็เผลอแล้ว หายใจไม่ถึงสิบ นับไม่ถึงสิบก็เผลอแล้ว หายใจเข้าแปด หายใจออกเก้า อันนี้ผิดแล้ว หายใจเข้าหก หายใจออกเจ็ด อันนี้ก็ผิดอีก เพราะอะไร เพราะหายใจเข้าเป็นเลขคู่ หายใจออกเป็นเลขคี่ คือเราตั้งใจหายใจเข้าหนึ่งเป็นเลขคี่ หายใจออกสองเป็นเลขคู่ นี่ล่ะให้พวกเราสังเกตดู ถ้าว่าเราภาวนาไปแล้วเราเผลอสติบ่อย ๆ ขนาดนับไม่ถึงสิบก็ยังเผลอนะ ไม่น่าไว้ใจ คนขาดสติขนาดนั้นแล้วไม่น่าไว้ใจ และไม่น่าไว้ใจตนเอง เพราะว่าอะไร เพราะว่าพร้อมที่จะเข้าโรงพยาบาลศรีธัญญามหาโพธิ์ได้ว่างั้นเถอะ เพราะเหตุไร เพราะมันขาดสติอย่างมาก

เพราะฉะนั้น ให้พวกเราตั้งสติให้เข้มแข็ง

ฝึกหัดสติให้เข้าสู่ตัวของเรา ถ้าพวกเราฝึกหัดสติดีแล้ว นั่นล่ะทีนี้ความสุขสงบ ผาสุกก็จะเกิดกับจิตใจของเรา จิตใจของเราก็จะเข้าสู่ความสุขสงบ จิตสงบนั้นเป็นอย่างไร

วันนี้หลวงพ่อจะแนะนำเรียงลำดับให้แก่พวกเราได้ฟังได้ศึกษาในสายปฏิบัติสายกรรมฐานที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์สายหลวงปู่มั่น เมื่อจิตสงบเป็นยังไง **เราภาวนาจิตใจของเราให้ไม่ฟุ้งไปที่อื่น จิตใจของตัวเราเองอยู่กับตัวเองตลอด มีสติสัมปชัญญะอยู่ในตัวเอง จากนั้นใจของเราจะเข้าสู่ความสงบ มันเย็นวาบในความรู้สึก คำว่าเย็นคำนี้น่ะ ไม่เคยมีมาก่อน เมื่อจิตใจเย็นจนมีความรู้สึกเย็นผิดปกติ เย็นจนไม่ลืม แล้วมันเป็นอะไรใจของเราเมื่อกี๊นี้ ทำไมมันมีความสุขเหลือเกิน ออกมาแล้วเรายังจำได้ว่าใจของเรามีความสุขในขณะที่เรานั่งภาวนา นี่ล่ะท่าน**

ว่าจิตที่เป็นสมาธิอันดับแรกคือชั่วขณะหนึ่ง แต่ถ้าเราอยากให้มันเป็นอีกอย่างเก่า เรานั่งแล้วอยากให้เป็นอย่างนั้น มันไม่เป็นนะ อย่าไปคิด เราอย่าไปคิดว่าอยากให้มันเป็น เราพยายามทำไปเรื่อย ๆ เรากำหนดไปเรื่อย ๆ ไม่ต้องคิด มันจะเป็นหรือไม่เป็นอย่าไปสนใจมัน เพราะมันผ่านไปแล้วมันเป็นอดีตไปแล้ว

เพราะฉะนั้น ให้เราภาวนา พุทโธ พุทโธ ตั้งต้นใหม่ นี่ล่ะต่อไปเมื่อเราทำถูกทางแล้ว ใจของเราจะเข้าสู่ความสงบลงเป็นอันดับสองเลย คือมันไม่ใช่สงบแต่ว่าจิตใจของเรานี่ควบคุม ใจของเรา สติของเราควบคุมจิต จิตของเราคิดเรื่องอะไร ใจของเราคิดเรื่องอะไรในขณะนี้ เดี๋ยวนี้ สมาธิหรือสติของเราควบคุมจิตได้ มันไม่ปรุง ไม่ฟุ้ง ไม่ซ่าน จิตใจมันอยู่ว่างั้นเถอะ อยู่ในกรอบของสมาธิ ของสติ ในเมื่อจิต

ของเราอยู่ในกรอบของสมาธิ ของสติ จิตใจก็ไม่หิว ไม่โหย จิตใจไม่ปรุงไม่ฟุ้งไม่ซ่าน จิตใจอยู่ในกรอบ กำหนดอะไรก็เป็นชิ้นเป็นอัน แต่เราได้ยินเสียงอยู่นะ เสียงคนพูด เสียงอะไร ได้ยินแต่ลมหายใจของเรา ไม่ส่งไปตาม เพราะเหตุไร เพราะจิตของเราเป็นสมาธิ จิตใจของเราอยู่ในความสงบในช่วงนั้น แต่จิตที่ดิ่งหนึบไปอีกเหมือนกับตกเหวตกบ่อ เหมือนกับมีอะไรมันวูบวาบลงไปสู่ความสงบ

จากนั้น เมื่อสู่ความสงบแล้ว จิตเป็นอันใด สติเป็นอันนั้น สติเป็นอันใดจิตเป็นอันนั้น คือสติกับจิตเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่เราไม่เผลอนะ เรานิ่งมีความสุขในจิตสงบนั้น เสียงต่าง ๆ จะไม่ได้ยิน เสียงฟ้าร้อง ฟ้าผ่า เสียงรถเสียงรา เสียงคนคุยกัน ไม่ได้ยินทั้งหมด คล้ายว่าจิตเป็นเอกเทศ จิตตัดออกจากร่างกาย จิตเป็นส่วนตัว ใจของเราเป็นส่วน

ตัว นี่ล่ะ จากนั้นพอมันหมดกำลังมันก็ถอนคืนมา มาสู่อุปจารสมาธิ เราจะรู้ได้ด้วยตนเองว่าตายแล้วเกิดหรือตายแล้วสูญ จิตที่เป็นอัปปนาสมาธินี่ จะบอกบ่งชัดเจนเลยว่า ตายแล้วไม่สูญ ชัดเจนเลย เพราะเหตุใด เพราะร่างกายนั้นเป็นอันหนึ่ง จิตใจนั้นเป็นอันหนึ่ง ในความรู้สึกของเรา เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราศึกษาในสมาธิ เรื่องแค่นี้ เราเพียงแต่รู้ว่าตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วเกิดอีก

เพราะฉะนั้น พระพุทธองค์ท่านว่าอย่าทำกรรมชั่ว กรรมชั่วนั้นจะให้โทษเมื่อภายหลัง ในเมื่อจิตถอนขึ้นมา เป็นอุปจารสมาธิ เราจะนำมาพิจารณา เดินทางวิปัสสนาได้ ที่พูดมาทั้งหมดนั้นคือสมถะ คือทำจิตใจให้สงบ แต่เมื่อเราเดินวิปัสสนาแล้ว เดินยังไง พระพุทธเจ้าท่านให้พิจารณา ***กรรมฐานห้า กรรมฐานห้า คือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง*** อันนี้คือ

กรรมฐานห้า ท่านให้พิจารณาเข้าไปส่วนลึกอีก เนื้อ เอ็น กระดูก เนื้อเยื่อในกระดูก ม้าม ตับ หัวใจ พังผืด ปอด ลำไส้ใหญ่ อาหารใหม่ อาหารเก่า อันนี้คือที่อยู่ในร่างกายของเราจริงไหม อันนี้คือที่พระพุทธเจ้าท่านให้เห็นตามความเป็นจริง คือ ธรรม คำสอน ของพระพุทธเจ้าให้เห็นตามความเป็นจริง มันเป็นอย่างไร ให้พิจารณาเห็นตามอย่างนั้น กระดูกของเรามีเท่าไหร่ กระดูกกะโหลกศีรษะ กระดูกคอ กระดูกแขน กระดูกขา กระดูกซี่โครง กระดูกสันหลัง มันเป็นกระดูกโครงสร้างของร่างกายของเรา มันเป็นอย่างนั้นจริงไหม พระพุทธองค์ให้เห็นตามความเป็นจริง ในเมื่อเห็นตามความเป็นจริงแล้ว ร่างกายของเรานี่มันเป็นของเราจริงเหรอ ในเมื่อเราทำจิตใจให้เป็นสมาธิ แยกกายออกจากจิต แยกจิตออกจากกาย เมื่อจิตรวมเป็นอัปปนาสมาธิมันเห็นได้ชัด มันเห็นร่างกายของเราเป็นส่วนหนึ่ง จิตใจเป็นส่วนหนึ่ง

ในเมื่อเรามาพิจารณาร่างกาย เราก็เห็นได้ชัดเจนว่า ร่างกายมันตาย มันแตกสลาย แน่นอน ขนาดร่างกายตัวเองมันยังตาย มันยังบังคับไม่อยู่ มันไปตามสภาพของมัน แล้วเมื่อร่างกายแตกตายสลายลงไป ร่างกายนี้เอาไปเผาไฟก็เหลือแต่กระดูก แล้วเราจะไปยึดมั่นถือมั่น ว่าร่างกายเป็นของเราได้อย่างไร ในเมื่อร่างกายของเรายังไม่ใช่ของเรา สามีภรรยา ลูกหลาน วงศาคณาญาติ ตึกรามบ้านช่อง เงินทองทรัพย์สมบัติ ยศถาบรรดาศักดิ์ จะเป็นของเราไปได้อย่างไร ใจของเราก็จะเห็น เห็นตามความเป็นจริงว่าร่างกายไม่ใช่ของเรานะ มันเป็นเพียงเครื่องพึ่งพาอาศัยกันชั่วคราวเท่านั้นเอง จากนั้นจิตใจของเราเมื่อพิจารณาเห็นตามความเป็นจริง ใจของเราก็จะเกิดความเบื่อหน่ายคลาย ไม่ยึดมั่นถือมั่น เห็นตามความเป็นจริง จะไปยึดมั่นถือมั่นร่างกายและสังขารได้อย่างไร ร่างกายสังขารมีแต่จะแตก มีแต่จะสลาย

สู่ดิน น้ำ ลม ไฟ เท่านั้นเอง ใจของเราไปยึดมั่นถือมั่นกับสิ่งเหล่านั้น ก็เป็นทุกข์น่ะสิ

เพราะฉะนั้น มันปล่อยวางที่ใจ นี่ล่ะหลักของพระพุทธศาสนา ถ้าเราศึกษาดูแล้ว ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นหัวหน้าจริง ๆ แล้วเมื่อเราพิจารณาเห็นตามความเป็นจริงแล้ว มันเบื่อที่ไหน คลายที่ไหน ยึดมั่นถือมั่นที่ไหน มันไม่ยึดมั่นถือมั่นอยู่ที่ใจ ปล่อยวางที่ใจ เมื่อปล่อยวางที่ใจ ใจของเราก็หลุดพ้นจากอาสวะกิเลส เพราะรู้แจ้งเห็นจริงแล้ว เพราะฉะนั้น ก็ไม่มาเวียนว่ายตายเกิด พร้อมที่จะประกาศได้ว่าชาตินี้จะเป็นชาติสุดท้าย เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราทุก ๆ ท่านคณะศรัทธาญาติโยมทุกคนรู้ว่า**หลักของพระพุทธศาสนานี้มีจุดจบ คือทางพ้นทุกข์ไม่มาเวียนว่ายตายเกิด สรุปก็คือให้พิจารณาให้เห็นตามความเป็นจริง เมื่อเห็นตามความจริงแล้ว มันจะเกิดความเบื่อหน่าย**

คลายอยู่ที่จิตที่ใจของพวกเรา มรรคผลนิพพานไม่ใช่อยู่ที่ไหน มันอยู่ที่ใจ ความสุขที่แท้จริงมันอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจ ความทุกข์อยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจ เพราะฉะนั้น เรื่องความสุขความทุกข์นี่ก็เหมือนกับความโง่ความฉลาด มันอยู่ที่ไหน มันอยู่ในจุดเดียวกัน เมื่อเราเรียนรู้ ความโง่ก็หายไป ความฉลาดจะขึ้นมาแทนที่

สมัยก่อนเราไม่รู้ ก.ไก่ ข.ไข่ เอ บี ซี ดี หนึ่ง สอง สาม วัน ทู ทรี โฟ ไฟว์ เราไม่รู้ แต่เมื่อเราเรียนรู้แล้ว ความโง่ที่เราไม่รู้นั้นก็ตกไป ความฉลาดหรือความรู้นั้นมันก็เข้ามาแทนที่ นี้ก็เหมือนกันเมื่อเราพิจารณาเห็นตามความเป็นจริงแล้ว ความไม่รู้มาแต่ก่อนมันก็ตกไป ตัวที่รู้ก็เกิดขึ้นมา เป็นอมตะธาตุ อมตะธรรมเข้ามาแทนที่ จิตใจก็หลุดพ้นจากอาสวะกิเลส เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราศรัทธาญาติโยมทุก ๆ ท่าน อันดับแรกหลวงพ่อได้กล่าวความเป็นมาวันพรุ่งนี้ จะได้มี

การทอดกฐินสามัคคีที่วัดป่านาคำน้อยของพวกเรา จากนั้นหลวงพ่อก็ได้กล่าวเรื่องจตุปัจจัยที่ได้มาในพระพุทธศาสนา ควรใช้ให้เกิดประโยชน์ ถ้าพวกเราโง่เสียอย่างเดียวจะเป็นพระก็ตามจะเป็นฆราวาสญาติโยมก็ตามใช้ไม่เกิดประโยชน์ ใช้ให้เป็นโทษก็เป็นโทษ จ้างวานให้คนอื่นฆ่ากัน ไปซื้อยาบ้า กัญชา ยาฝิ่น เฮโรอีน กินเหล้าเมายา ซื้อศาตราอาวุธ มาประหัตประหารกัน ล้วนแล้วแต่เป็นโทษทั้งนั้น แต่ถ้าว่าเราทำให้เกิดคุณประโยชน์ ส่งเสริมให้ประเทศชาติบ้านเมืองร่มเย็นเป็นสุข สร้างโรงเรียน สร้างถนนหนทางสร้างโรงพยาบาล ใครตกทุกข์ได้ยากก็ช่วยเหลือเจือจานกัน อย่างทุกวันนี้ น้ำท่วมเราก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อันนี้ล่ะ ถ้าเรามีมาเราก็ใช้ให้เกิดประโยชน์

เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราลูกหลานทุกคนนั้น อย่าตั้งอยู่ในความประมาท ชีวิตของพวกเราไม่

เที่ยงแท้แน่นอน ไม่รู้ว่าจะล้มหายตายจากไปเมื่อไหร่ ให้เตรียมพร้อมให้สั่งสมบุญเอาไว้ ทำไมพระพุทธเจ้าจึงหนีไปบวช ทำไมจึงบำเพ็ญ ที่ได้บำเพ็ญมาหกปีนั้น พระพุทธเจ้าท่านได้ตรัสรู้อะไรในวันเดือนหกเพ็ญนั้น จากนั้นหลวงปู่มั่นที่ท่านยึดแนวแถวของพระพุทธเจ้า ท่านภาวนา ตะพายบาตร แบกกลดเข้าสู่ป่าดงพงไพร ไปศึกษาค้นคว้าเรื่องจิตวิญญาณเรื่องของใจ จนเป็นที่ยอมรับในใจของท่าน จากนั้นท่านก็แนะนำสั่งสอนศิษย์ยานุศิษย์ของท่าน จากนั้นพวกเราก็ได้รับคำสั่งสอนจากพ่อแม่ครูบาอาจารย์ พวกเราก็ได้นำมาประพฤติปฏิบัติ ถ้าพวกเราเอาจริงเอาจังอย่างที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์พาปฏิบัติมาแล้ว พวกเราจะเชื่อมั่นในตนเองไม่ต้องถามใคร นี่ล่ะขั้นตอนในการประพฤติปฏิบัติหลวงปู่มั่นท่านสอนอย่างไร ปฏิบัติอย่างไร นั่งภาวนาอย่างไร ไหว้พระอย่างไร แผ่เมตตาอย่างไร จากนั้นจิตใจก็เข้าสู่ความ

สงบ แล้วเป็นยังไง จากนั้นเมื่อจิตสงบแล้วพิจารณาอะไร เดินปัญญายังไง เดินวิปัสสนาอย่างไร นี่ให้พิจารณาถึงกรรมฐานห้า จากนั้นก็พิจารณาดูร่างกายดูใจ จากนั้นก็เกิดความเบื่อหน่ายคลาย ไม่ยึดมั่นถือมั่น นี่ล่ะธรรมมะ ***ธรรม คำสอนของพระพุทธเจ้าอยู่ที่ใจ***... ปฏิเสธทั้งหมด ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นอนิจจังทุกขังอนัตตา ไม่ใช่ตัวตนของเรา จากนั้นก็ปฏิเสธกระทั่งใจ ใจก็ไม่ใช่ตัวของเราอีก เพราะเหตุไรเพราะมันทั้งนึกทั้งคิด ทั้งคิดทั้งนึก เป็นอนิจจัง ของไม่เที่ยงเช่นกัน **สิ่งไหนไม่เที่ยงสิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งไหนเป็นทุกข์สิ่งนั้นไม่ใช่ตัวตนของเรา** เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราลูกหลานทุกคนนะ วันนี้หลวงพ่อได้เรียงลำดับการภาวนาในการปฏิบัติ ให้แก่พวกเราได้ฟังได้ศึกษา เพราะว่าพวกเราอาจจะได้ยินแต่ เรื่องทานเรื่องศีล ธรรมดา แต่เรื่องภาวนา จิตภาวนานี่พวกเราก็คงจะไม่ค่อยได้ยิน แต่อยากจะศึกษาอยากจะรู้อยู่

อยากปฏิบัติอยู่ แต่ว่าไม่รู้จะทำอย่างไร ดังนั้นหลวงพ่อจึงได้แนะนำเป็นขั้นเป็นลำดับให้พวกเราได้ฟังได้ศึกษา จากนั้นพวกเราจะได้นำไปประพฤติปฏิบัติ ปรับปรุงการกระทำของพวกเราให้ถูกที่ถูกทาง ไป ณ สถานที่ใดก็ไม่เคอะ ๆ เขิน ๆ เดินจงกรมเดินยังไงก็เดินกันได้ เดินตามแนวแถวของหลวงปู่มั่นพาเดิน นั่งภาวนานั่งยังไง ก็นั่งได้ แล้วพิจารณาทำยังไง ก็พิจารณาได้ เพราะว่าเราได้ศึกษา เกิดใจตามพ่อก่อตามครู

ครู คือหลวงปู่มั่น พ่อแม่ครูบาอาจารย์ของพวกเราที่ได้สั่งสอนมา หลวงพ่อได้แนะนำสั่งสอนคณะศรัทธาญาติโยมลูกหลาน หลวงพ่อก็ยึดแนวแถวของพ่อแม่ ครูบา อาจารย์ คิดว่าไม่ผิด มั่นใจในการแนะนำสั่งสอนของหลวงพ่อ วันนี้ หลวงพ่อได้แนะนำสั่งสอนลูกหลานเป็นระยะยาวนานเลยที

เดียว แล้วการพูดการแสดงธรรมก็เห็นสมควรแก่เวลา

ด้วยอำนาจคุณพระศรีรัตนตรัย พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายทั้งปวง ขอให้คุ้มครองพวกเรา ประสบแต่ความสุข ความเย็นใจ ปรารถนาสิ่งใดอยู่ในกรอบขอบเขตของศีลธรรม ก็ขอให้สำเร็จตามความมุ่งมาดปรารถนา ทุกประการเทอญ.

สิ่งไหนไม่เที่ยงสิ่งนั้นเป็นทุกข์
สิ่งไหนเป็นทุกข์
สิ่งนั้นไม่ใช่ตัวตนของเรา

คติพจน์
พระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก
ปัจจุบันธรรม – ทำวันนี้ให้ดีที่สุด

***“ประดับชีวิตของเราให้มีค่า ทุกเวลาผ่านไปแล้ว ย่อมผ่านไปเลย พากันเร่งสร้างคุณธรรมประจำใจไว้ พร้อมสำนึกอยู่เสมอว่า ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่จะทำวันนี้ให้ดีที่สุด เพราะกิตติศัพท์ ทรัพย์โภคาหาไปด้วย (ไม่ได้ไปด้วย)
มีแต่บุญเข้าช่วยเมื่อม้วยมรณ์”***

อย่างไร คือ ภาวนา

ณ วันนี้เป็นวันปฏิบัติธรรมของพวกเราวันหนึ่ง วันนี้เป็นวันพระขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๑๒ เพ็ญ วันนี้ตรงกับวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๓ เป็นวันพระใหญ่ เป็นวันปฏิบัติธรรมของพวกเราวันหนึ่ง

เป็นวันสิ้นปีในทางจันทรคติคือวันเดือน ๑๒ เพ็ญ เป็นวันลอยกระทง วันนี้เป็นวันลูกหลานต่างถิ่น เขาลอยกระทงกัน แต่พวกเราเป็นวันปฏิบัติธรรม เป็นวันไหว้พระ แล้วก็สมาทานศีลแล้วนั่งปฏิบัติธรรม ไม่รู้จะสนุกสนานเพลิดเพลินในโลกวัฏสงสารนี้ไปถึงไหน ถ้ามองดูตามเรื่องราวที่พวกเราได้เห็น ๆ รู้ ๆ คนนั้นก็แก่ให้เห็น คนนี้ก็เจ็บให้ดู คนนั้นก็ตายให้พวกเราได้ไปเผาไปฝังกัน ไม่รู้ว่าความสุขของมนุษย์นั้นอยู่ที่ตรงไหน ถ้าเรามาเปรียบเทียบ เขาเรา เราเขา เขาเรา ก็ไม่รู้ว่าเราจะเจอเอาวันไหน ก็ไม่รู้ไม่แน่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นเรา ถ้าจะว่าไปแล้ว ยืมวันคืน เดือนปี เวล่ำเวลาอยู่เท่านั้น หาความเที่ยงแท้แน่นอนไม่ได้ ข้าจะอยู่เท่านั้นปี เท่านั้นเดือน เท่านั้นวัน ไม่มีใครรับประกันตัวของพวกเราได้ เพราะฉะนั้น ถ้าจะว่าไปแล้วพวกเราเหมือนกับยืมวันอยู่ ยืมเวลาอยู่ ชั่วขณะชั่วเวล่ำเวลาเท่านั้น ถ้าเราทบทวนดูแล้ว เราก็ไม่น่า

จะลืมตัวผยองพองตน ว่าโลกนี้เป็นโลกที่น่าอยู่ น่าทัศนา น่าแสวงหาความสุข น่าจะพิจารณาว่า น่าจะรู้เท่ารู้ทัน รู้มันรู้ตัว รู้เขารู้เรา รู้กาลเวลา รู้ชีวิตการเป็นอยู่ของเรา จะไปในลักษณะยังไง น่าจะเรียนรู้รอบรู้ในจุดนี้จะดีกว่า เมื่อเรียนรู้แล้วเราจะได้อะไร เมื่อเราเรียนรู้แล้วดีกว่าไม่เรียน เพราะว่าถ้าเราไม่เรียนรู้ เราก็จะไม่ได้เตรียมตัว ก็อยู่ไปวัน ๆ อยู่แบบไม่มีจุดหมายปลายทาง เหมือนกับท่อนไม้อยู่ในกลางมหาสมุทรทะเล เคว้งคว้างลอยไปลอยมาอย่างนั้น แต่ถ้าเรามีจุดมุ่งหวัง มีจุดมุ่งมั่นเราจะเดินไปจุดไหน เราจะไปในทิศทางไหน อันนี้เมื่อเราได้ศึกษาในธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว พวกเราจะรู้แนวทางว่า เราจะเดินไปสู่มรรคผลนิพพานอย่างไร

เพราะว่าหลักของพระพุทธศาสนาที่เราได้ศึกษา ในธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว พระพุทธ

องค์ตรัสบอกตรงไว้เลยว่า ตายแล้วไม่สูญ จุดนี้แหละเป็นจุดที่พวกเราจะต้องศึกษาเป็นอย่างยิ่ง แต่ถ้าหากว่าพวกเราไม่เชื่อว่าตายแล้วเกิดอย่างเดียวเท่านั้นล่ะ พวกเราจะทำอะไรก็ทำได้ตามสบาย แต่พวกเราไม่มั่นใจว่า ตายแล้วเกิดหรือตายแล้วสูญ อันนั้นล่ะ เราต้องศึกษาค้นคว้า แต่ถ้าเราเชื่อมั่นว่าตายแล้วเกิดแน่นอน อันนี้เราต้องเดินทาง ต้องเตรียมพร้อมที่จะเดินทาง เพราะเราเชื่อว่าตายแล้วเกิด เราจะต้องเก็บหอมรอมริบ เราจะไม่สนุกสนานกับโลกวัฏสงสาร การเป็นอยู่ เราจะมองโลก มองธรรม มองการเป็นอยู่ มองสิ่งรอบด้าน เราจะตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เราควรจะเก็บหอมรอมริบอะไรเข้าสู่จิตเข้าสู่ใจของพวกเรา แต่ถ้าพวกเราไม่ได้คิดในจุดนี้ อยู่เป็นเวล่ำเวลา อยู่ไปเรื่อย ๆ โดยที่ไม่คิดไม่อ่าน แต่ถึงวันนั้นเข้ามาถึง วันนั้นต้องมาถึงแน่นอน วันไหนที่จะเข้ามาถึงแน่นอน วันมรณภัย มรณภัยจะต้อง

มาถึงแน่นอน อันนี้คือเป็นของจริง ของในโลกนี้เป็นอนิจจังของไม่เที่ยง แต่ว่าความตายมรณภัยเป็นของจริง ไม่มีใครที่จะหลีกลี้หนีพ้นไปได้ เป็นนิจจังของเที่ยง พูดอย่างนั้นได้ เกิดมาเท่าไหร่ตายเท่านั้น ทุกคนไม่มีใครที่จะได้เปรียบเสียเปรียบกัน เพียงแต่ว่าอายุยืนยาวตายเร็วตายช้าเท่านั้นเอง แต่ว่ามรณภัยคือความตายนั้น ไม่มีใครที่จะหลีกลี้หนีพ้นไปได้ อันนี้คือของเที่ยงแท้แน่นอนสำหรับชีวิตที่เกิดมา นี่ล่ะในเมื่อเรารู้เราเห็นเราเปรียบเทียบเขาเรา อดีตที่ผ่านมา ปัจจุบันที่พวกเรามองเห็นหมู่พวกเพื่อนแล้ว ก็วางคิดไปในอนาคตอีก มันก็คงจะแถวแนวนี้ ไม่เป็นอย่างอื่น

แล้วเราจะเดินอย่างไร... ในวิถีชีวิตของเราจึงจะเป็นที่อบอุ่น เป็นที่สบายใจหรือว่าเป็นที่ตายใจหรือว่าเป็นที่อุ่นใจ ไม่ทุกข์ใจในขณะที่เป็นอยู่ หรือ

ว่าคิดไปในอนาคต ไม่ใช่ว่าพอคิดไปในอนาคตจิตใจห่อเหี่ยว ไม่รู้ว่าเราจะเดินไปทางไหนยังไงเดินยังไงในเมื่อถึงจุดนั้น ไม่อยากจะคิดจิตใจห่อเหี่ยว อันนั้นแปลว่าเราเตรียมไม่พร้อม เหมือนกับเราจะเดินทางไปต่างประเทศ ถ้ากระเป๋าของเราแฟ่บ ไม่มั่นใจเพราะเดินทางไปต่างประเทศนี่ จะใช้เงินมากน้อยแค่ไหน พอคิดจะได้เดินทางไปต่างประเทศนะ ภาคบังคับนะจะต้องไปนะ เราก็เป็นทุกข์ในใจ เพราะเหตุไร เพราะเรามีเงินน้อย แต่ถ้าเรามีเงินในกระเป๋าเต็มหมด มีเงินทั้งธนาคาร กดเอทีเอ็มทั่วโลก บัตรรูดเอาไปใช้ที่ไหนทั่วโลกได้ ถ้าเราคิดเราเตรียมพร้อมขนาดนั้น เราก็ไม่วิตกไม่กังวล ถึงจะไปแล้วเหรอ เอ้า ไปก็ไปแต่อยู่นี่ก็ได้ไม่เป็นไร ก็รักษาธาตุขันธ์ไป แต่ถึงคราวที่จะไปแล้วเราก็ไป เราไม่วิตกไม่กังวลไม่ทุกข์ไม่ร้อนเพราะเหตุไร เพราะเราพร้อม ถ้าไปต่างประเทศเราก็พร้อมที่จะใช้บัตรเครดิตรูดเอาที่ไหนก็ได้ เรื่องเงิน

เรื่องอาหารการบริโภค เขาอยู่ยังไง เขากินยังไง เราก็ใช้กินอย่างนั้น เราไม่วิตกไม่กังวล เพราะเหตุไร เพราะเราเตรียมพร้อม เราหาเงินใส่ธนาคารไว้พร้อมแล้ว

นี้อยากจะให้พวกเราท่านทั้งหลายเตรียมตัวอย่างนั้น ในเมื่อยังมีชีวิตอยู่ขณะนี้ สิ่งไหนที่เป็นคุณงามความดี สิ่งไหนที่เป็นบุญเป็นกุศล นั่งสมาธิภาวนาปฏิบัตินี่ล่ะ เป็นเรื่องที่จำเป็นสำคัญอย่างยิ่ง ไม่ใช่ว่าจะให้ทานอย่างเดียว อันนั้นทานก็ใช่ เป็นเสบียงส่วนหนึ่ง รักษาศีลก็ใช่เป็นการสำรวมกายวาจาส่วนหนึ่ง เคารพวัยวุฒิ คุณวุฒิก็ใช่ อันนั้นเป็นการอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นบุญเป็นกุศลของเราอีกส่วนหนึ่ง

แต่เรื่องของจิตภาวนาในการทำใจนี่ จะทำ

อย่างไร ให้ใจของเราไม่ปรุง ไม่ฟุ้ง ไม่ซ่าน ไม่วิตกไม่กังวล ไม่ว้าเหว่อ้างว้าง เงียบเหงาเศร้าซึม เราจะทำยังไง นี่ล่ะหลักของพระพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าให้พวกเราท่านทั้งหลาย อุบาสกอุบาสิกาทั้งหลายภิกษุสามเณรทั้งหลาย ให้เป็นผู้มุ่งมั่น ให้เป็นผู้ตั้งใจ ให้เป็นผู้ใส่ใจค้นคว้าศึกษา ถ้าเรายังข้องใจตรงไหนไม่เชื่อตรงไหนที่พระพุทธเจ้าสอนอย่างไร เราทดลองดูซิ ถ้าท่านอยากจะรู้ว่ามันมีไฟไหมในสายไฟนี้ นี่นะต้องมีเครื่องจิ้มดู ว่ามันจะเป็นยังไง มันมีไฟไหม มีไฟฟ้าไหม มันจะช็อตไหม เราก็มีเครื่องทดสอบ แต่ถ้าว่าเป็นไฟธรรมดา มันมีไฟไหม เราก็เอานิ้วมือจิ้มเข้าดู โอ้..มันมีไฟ มันร้อน อันนี้ก็คือพิสูจน์ค้นคว้าศึกษา นี่ก็เหมือนกันน่ะ พระพุทธเจ้าท่านว่าบาปบุญคุณโทษมีจริงนะ นรกสวรรค์มีนะ ตายแล้วไม่สูญนะ ถ้าว่าตายไม่สูญคำนี้ล่ะ ถ้าว่าตายแล้วสูญนรกสวรรค์จะมีได้อย่างไร เพราะเหตุไร เพราะตายแล้ว

สูญ อะไรจะไปสู่นรกสวรรค์ได้ **ที่ว่าไม่ตายแล้วไม่สูญ จุดนี้ล่ะ ใจดวงนี้ล่ะ จะไปสู่นรกจะไปสู่สวรรค์ ไปสู่สัตว์เดรัจฉาน จะไปตกนรก จะไปสู่พรหม แล้วไปเกิดในภพภูมิต่าง ๆ อย่างสัตว์เดรัจฉาน นับชนิดไม่ถ้วน ที่พวกเราเห็น ๆ ที่พวกเราไม่เห็นอีกตั้งเยอะแยะ ในต่างประเทศทั่วโลกทุกวันนี้โลกมันแคบ ออกมาเรายังไม่เคยเห็นเลยสัตว์ประเภทนี้ ประเภทไหนต่อประเภทไหน การเป็นอยู่ของแต่ละประเภทนั้นมันเป็นยังไง แต่ละสัตว์ แต่ละจำพวก นี่ล่ะมีมากมายสัตว์โลกทั้งหลาย**

สัตว์โลกทั้งหลายมีวิญญาณคือใจ ใจเกิด แต่คนก็ถามว่า คนก็สงสัยว่า ทำไมสัตว์โลกเหล่านั้นมาจากไหน มันขยายพันธุ์อย่างไร วิญญาณเหล่านั้นมันจึงเกิดมา พระพุทธเจ้าท่านบอกว่าเรื่องนี้มันเป็นเรื่องอาจิณไตย ตายไปแล้วมันก็ไม่มีที่สิ้นสุด ไม่เกิด

ประโยชน์ เราค้นคว้าศึกษาได้ไปถึงว่า อวิชชา ปัจจะยาสังขารา สังขารา ปัจจะยา วิญญาณัง ใจดวงนี้มาจากความโง่ **คือเกิดมาจากตัวอวิชชา คือความโง่** คือตัวไม่รู้ ถึงไปจุดนั้น ไม่เลยจากจุดนั้นไปอีก เพราะว่าใจออกมาจากความโง่ อวิชชา เกิดมาจากตัว ความโง่ ออกมาจากจุดนั้น แต่อย่าไปสนใจมันเถอะ จะชำระได้ แต่สมัยก่อนเราเป็นคนจน คนจนเกิดมาจากไหน เกิดมาเพราะความไม่มีปัญญาเพราะความโง่ เพราะความโง่ไม่รู้จะหาทรัพย์ได้อย่างไร แต่บัดนี้เราได้ศึกษา ทำตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว การหาทรัพย์นั้นหาอย่างไร การที่จะเป็นเศรษฐีนั้นทำได้อย่างไร ตามคำสอนของพระพุทธเจ้าท่านได้สอนไว้แล้ว ทีนี้เราก็ลงมือประพฤติปฏิบัติ เราจะไปศึกษาว่าสมัยก่อนเราทำไมถึงจน เราทำไมจึงไม่มีอันจะอยู่จะกิน แล้วจะทำยังไง เราจะไปสนใจในเรื่องการจนของเรานั้น มันไม่เกิดประโยชน์ อันนี้ก็

เหมือนกัน เราจะไปสนใจเรื่องวิญญาณเกิดมาจากไหน มันก็ไม่เกิดประโยชน์ พระพุทธเจ้าท่านว่าเกิดจากความโง่ **แต่บัดนี้ เรามาถึงจุดนี้แล้ว เราได้รับการศึกษา พระพุทธเจ้าท่านว่าตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วเกิดอีก นรกสวรรค์มี แล้วก็พร้อมที่จะเวียนว่ายตายเกิดไปสู่ที่สูงที่ต่ำได้ ไม่ใช่ว่าเป็นมนุษย์แล้วก็จะเป็นมนุษย์ตลอดเป็นอนันตกาล ไม่ใช่ พร้อมที่จะเป็นสัตว์เดรัจฉานได้อีก วิญญาณดวงนี้ ใจของเรานี่ถ้าเราทำกรรมชั่วมันก็ตกต่ำ ท่านเห็นว่ากรรม คือการกระทำ ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว ใจดวงนี้**

เพราะฉะนั้น ท่านจึงให้พุทธบริษัทของพระองค์หลีกออกจากความชั่ว อย่าไปทำ อย่าไปคิด อย่าไปพูดในสิ่งที่มันชั่ว ถ้าเราคิด ทำ พูด ในทางที่ชั่วแล้วก็พร้อมที่จะตกต่ำได้ เพราะว่าใจดวงนี้มันออกมันปล่อยเครื่องพันธนาการ เหมือนกับเราอยู่ในใจ ถ้า

เราไปฆ่าเขา ไปคดไปโกงไปปล้นไปจี้ ผิดกฎหมาย เขาก็พร้อมที่จะจับกายของเราเข้าที่กักกันกักขัง ถ้าเราไปพูดด่าเขา โกหกต้มตุ๋นหลอกลวงคนอื่นเขา เขาก็พร้อมที่จะจับเราเข้าไปสู่ที่กักขัง เพราะความชั่วทางกาย วาจา ที่เราทำลงไป นี้ก็เหมือนกรรม ถ้าว่าใจหรือวิญญาณดวงนี้ ทำกรรมชั่ว ด้วยใจกายวาจาถ้าออกจากมนุษย์โลกไปแล้ว ตายไปแล้ว กรรมที่กระทำไว้น่ะ จะเข้ามาเป็นพาหะหรือพาหนะ นำดวงวิญญาณของเราไปสู่ความทุกข์ ไปสู่นรก ถ้าเราทำกรรมดี ก็ไปสู่สวรรค์ไปสู่พรหมมี คติหลาย ๆ อย่าง พร้อมที่จะไปได้ทุกแห่งหน **เพราะฉะนั้น ปราชญ์คุณแม่ชีแก้วท่านบอกว่า โลกนี้เป็นโลกหาได้ หาดีก็ได้ หาชั่วก็ได้ หานรกหาสวรรค์ หาความชั่ว หาคุกหาตะรางหาความยากความจนด้วยตนเองก็ได้ หาเป็นเศรษฐีหาความสุขสนุกสนานใส่ตนเองก็ได้ หามรรคหาผลนิพพานใส่ตนเองก็ได้ หานรกอเวจีใส่ตนเองก็ได้**

โลกนี้เป็นโลกหาได้ เป็นศูนย์กลาง เพราะฉะนั้น พวกเราจะหาอะไรใส่ตนเอง

นี่ล่ะเป็นหน้าที่ของพวกเราท่านทั้งหลายที่จะต้องคิดล่ะทีนี้ เราจะหาอะไรเข้ามาสู่จิตใจของเรา ควรจะหาคุณงามความดี ควรจะหามรรคหาผล เพราะพวกเราได้ศึกษาได้พบธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าที่ท่านได้ตรัสรู้ธรรม **ท่านวางแถว วางแนว เอาไว้เป็นแนวศึกษาคือแผนที่** เขียนแผนที่ให้พวกเราเดินตาม พระพุทธเจ้า ไม่ใช่เป็นผู้กระชากลากถู จูงมือของเราไปสู่มรรคสู่ผล ไม่ใช่ พระพุทธองค์เป็นเพียงแต่ผู้บอกทาง ชี้ทาง ให้พวกเราเดินเท่านั้น อย่างนี้ผิดนะ อย่างนั้นถูกนะ พวกท่านทั้งหลายนะ ไอ้ผิดไปทางชั่วนะ ไปทางทุกข์นะ ตกนรกนะ ไปเป็นเปรตนะ อันนี้สุขนะ พวกท่านทั้งหลายทำอย่างนี้นะ อันนี้คือทางที่ถูกต้องนะ อย่างศีลห้า **ศีลห้าที่พระพุทธองค์**

บัญญัติไว้ อันนั้นคือปิดทาง อย่าทำนะ อย่าทำผิดศีลห้านะ ศีลห้านี่ตกนรกหมกไหม้นะ ถ้าไม่ทำ งดเว้นไม่ทำไม่ผิดศีลห้า นั่นไปสู่สวรรค์นะ ปิดอบายภูมิรักษาศีลห้าได้แล้ว แต่ถ้าว่าพวกท่านล่วงละเมิดศีลห้า ฆ่าสัตว์ ขโมยทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม กล่าวมุสา ดื่มสุรา คติของพวกท่านบอกได้เลยว่า ทุกข์คติเป็นที่ไป

แต่ถ้าพวกท่านงด ไม่ล่วงละเมิดศีลห้า ไม่ฆ่า ไม่ขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่โกหกต้มตุ๋นหลอกลวง ไม่ดื่มสุราไม่ขาดสติ บอกได้เลยว่าพวกท่านต้องไปสู่สวรรค์ อันนี้ล่ะคือพระพุทธองค์ท่านบอกไว้แล้ว เพราะฉะนั้น พวกเราได้ศึกษาธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามากมายหลาย ๆ อย่าง ทั้งโดยตรงทั้งโดยอ้อม ทั้งได้ศึกษามากพอสมควร แต่พระพุทธองค์ท่านก็ตรัสไว้ว่า ธรรมคำสอนของเรา

ตถาคตนี่ส่วนลึกเข้าไปแล้วจะเรียนเฉย ๆ จะศึกษาเฉย ๆ รู้เฉย ๆ ไม่เกิดประโยชน์ มีเกิดประโยชน์อยู่แต่ว่าไม่สำเร็จ ผู้ที่ปฏิบัติเท่านั้น จึงจะรู้จริง เห็นจริงจึงจะรู้ได้ว่าเป็นอะไร

มันก็จริงอย่างที่พระพุทธเจ้าตรัส อย่างพวกเราไปเรียน**วิชาแพทย์ก็ดี วิชาเกษตรก็ดี** ถึงจะเรียนรู้ขนาดไหน แต่พวกเราไม่ได้ลงมือปฏิบัติเราจะเห็นผลได้อย่างไร เห็นผลไม่ได้ เพราะเหตุไร เพราะเราไม่ได้ลงมือ ท่านยังว่า **ปริยัติก็คือเรียน ปฏิบัติก็คือลงมือกระทำ ปฏิเวธก็คือผลแห่งการปฏิบัติ** ถ้าว่าพวกเราไม่ปฏิบัติ ปฏิเวธจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร มีแต่ปริยัติอย่างเดียวแล้วไม่ลงมือปฏิบัติเราจะเห็นผลไหม นี่ล่ะท่านว่าถ้าเรียนเฉย ๆ ก็ยังไม่สำเร็จสมความมุ่งมาดปรารถนา ถ้าได้ลงมือเมื่อเรียนรู้แล้ว ถ้าคนไม่เรียน ไม่ได้เรียน ไม่ได้ศึกษา จะ

ไปรู้ได้อย่างไรว่าอันนี้ผิด อันนี้ถูก อันนี้ควรไม่ควร อันนี้นรก อันนี้สวรรค์ อันนี้มรรค อันนี้ผล ที่จะเดินไปสู่มรรคผลนิพพาน ถ้าเราไม่ได้ศึกษาเราจะรู้ได้อย่างไร ในเมื่อเราเรียนเราค้นคว้าเราศึกษาแล้ว เราไม่ลงมือปฏิบัติก็ยังไม่สำเร็จสู่ความปรารถนา ต้องลงมือปฏิบัติด้วย ในเมื่อลงมือปฏิบัติแล้วนั้นล่ะผลแห่งการปฏิบัตินั่นล่ะจะเป็นรูปธรรม เป็นสิ่งที่เราจะรู้ได้ว่าอันนี้เป็นยังไง แล้วปฏิบัตินั้นทำยังไง ลงมือปฏิบัติสิ พระพุทธเจ้าท่านสอน พระธรรมคำสอนของพระองค์นั้นมากมาย ท่านก็พูดในแนวของท่านอย่างที่พระพุทธองค์ได้ตรัสรู้ธรรม ท่านทำอย่างไร หลวงพ่อย้ำแล้วย้ำอีก นั่งขัดสมาธิ ขาขวาทับขาซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ทำกายให้ตรง ดำรงสติเฉพาะหน้า อันนี้คือพุทธะ มีสติสัมปชัญญะในลมหายใจเข้าหายใจออก ไม่ให้จิตคิดปรุงฟุ้งไปทางอื่น ให้มีสติสัมปชัญญะ อันนี้ คือพุทธะ ที่เราได้ศึกษา

จากนั้นมาถึงยุคของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ของพวกเรา อย่างยุคหลวงปู่มั่น ท่านก็สอนศิษย์ของท่าน แล้วหลวงปู่ศิษย์ของท่านก็สอนพวกเราอีก ศิษย์ของท่านคืออะไร อย่างหลวงพ่อก็คือได้รับตั้งแต่เป็นสามเณรมา ก็คือหลวงปู่หล้าก็เป็นศิษย์ของหลวงปู่มั่นโดยตรง จากนั้นก็มาศึกษากับองค์หลวงตาก็ออกมาจากหลวงปู่มั่น แล้วก็ครูบาอาจารย์อื่น ๆ ที่เราได้ไปกราบไปไหว้ ได้ไปสัมผัส อย่างหลวงปู่ขาว หลวงปู่บัวหนองแซง หลวงปู่แหวนอย่างนี้ หลาย ๆ องค์ที่พวกเราได้เข้าไปกราบไปไหว้ หรือธรรมลิขิตในหนังสือของท่านในประวัติของท่าน เดี๋ยวนี้ยังมีอีก ถึงท่านจะล่วงลับดับขันธ์ไปแล้ว ธรรมเทศนาของท่าน เสียงของท่านก็ยังอัดไว้ให้พวกเราได้ฟังได้ศึกษา ยังมีอีกเยอะ แล้วทีนี้ท่านสอนอย่างไรในวิธีการสอนของท่านนั้น ถึงจะแปลกแตกต่างไปบ้าง แต่ว่าจุดหมายปลายทางนั้น อันเดียวกันคือทำจิตใจให้

สงบ ทำจิตใจให้เป็นหนึ่ง แต่บางองค์ท่านอาจจะพูดไปแนวหนึ่งก็เหมือนกับเราเสาะแสวงหาทรัพย์ คนหนึ่งก็ทำนา คนหนึ่งก็ทำสวน คนหนึ่งก็ขายของ คนหนึ่งขายน้ำมัน คนหนึ่งขายผลผลิตทางเกษตรมากมาย แต่จุดหมายก็คือเงิน คือเราต้องการได้เงิน

นี้ก็เหมือนกัน...ถึงท่านจะภาวนาอย่างไร กรรมฐานสี่สิบ ท่านจะยึดอย่างไหน เป็นหลักที่ท่านได้รับมรรครับผล หรือว่าท่านได้รับความสงบร่มเย็นเป็นสุขจากกรรมฐานที่ท่านได้ประพฤติปฏิบัติมา ท่านก็ได้นำที่ท่านได้ประพฤติปฏิบัติมาแต่ละองค์ เอามาพูดเอามาสั่งสอนลูกศิษย์ของท่าน แต่ว่าพวกเราประเมินหรือประมวลออกมาแล้วก็อยู่ใน ***สติปัฏฐาน 4 กาย เวทนา จิต ธรรม คือต้องการให้ทำจิตใจให้สงบ*** แต่โดยมากครูบาอาจารย์ **หลวงปู่มั่นท่านก็พูด ท่านก็บอกสอนลูกศิษย์ว่า อานาปานสติ**

เป็นกรรมฐาน เกือบถูกกับทุกจริต แต่ท่านก็ไม่ได้พูดว่าถูกกับทุกจริตนะ ท่านก็ไม่ได้พูดอย่างนั้น ถูกเกือบทุกจริต

ทุกจริตนั้นคืออะไร จริตนั้นคืออะไร คือบางคนนี่ ชอบอารมณ์โมโหโกรธา พูดอะไรไม่ได้ฉุนเฉียว อารมณ์โกรธ อันนี้ท่านบอกว่าให้กำหนดลมหายใจเข้าออกนะ ให้รู้ตัวเอง เราโกรธเขาไปเพื่ออะไร เราได้อะไรเมื่อโกรธไปแล้ว มันมีอะไร ให้มีสติสัมปชัญญะในลมหายใจเข้าหายใจออก ใจของเราให้เห็นความโกรธ ถ้าเรากำหนดลมหายใจเข้าออกแล้วสติมันมาหาตัวเอง ความโกรธนั้นให้เราใคร่ครวญ ทบทวนว่าเราโกรธเขาเพื่ออะไร ได้อะไร มันเสียอะไร มันมีอะไร อันนี้ก็คือโทสะจริต

โมหจริตก็คือความหลง คล้าย ๆ กับว่า

ลืม ๆ หลง ๆ อันนี้เราก็กำหนดลมหายใจตั้งสติใหม่ เราจะหลง เถลไถลไป ยังไง เราต้องมีสติ จะหลงธาตุหลงขันธ์ว่าเป็นของจีรังถาวรอย่างนั้นเหรอ ไม่น่าจะเป็นอย่างนั้นนะ เรามีสติอยู่กับตัวเอง เราก็รู้พอจะรู้ได้ **ราคจริต เรารักสวยรักงาม** เราก็มีสติกำหนดลมหายใจเข้าออก เราก็รู้ว่าร่างกายของเรา ขนาดร่างกายของเราพิจารณาดูแล้วนะ นี่สักวันหนึ่งนะ เห็นไหมคนตายให้เห็น นี่เขาจะเอาไปเผาไฟทิ้งทุกร่าง ถึงจะสวยสดงดงามขนาดไหนก็เถอะ เขาเอาไปเผาไฟทิ้งทั้งหมดใช่ไหม เอาเข้าไปไว้ในฮวงซุ้ยทั้งหมดใช่ไหม เขาเก็บไปทั้งหมดใช่ไหม คนที่เคยสวยสดงดงาม เมื่อก่อนที่เราเกิดมาน่ะ เคยได้ยินไหมคนสวยคนงามสมัยก่อน ในยุคของเรามีใครบ้าง ต่อไปภายภาคหน้าก็จะมีอีก แล้วจะไปที่ไหนหมดพวกนั้นกำหนดลมหายใจเข้าออกอยู่ มีสติอยู่กับลมหายใจพิจารณาดูเราก็จะเห็นได้อีกว่า ร่างกายสังขารนี่มัน

คืออะไร ระงับกิเลสราคะลงได้อีกเหมือนกัน

พุทธิจริตคือชอบคิด ชอบใช้ปัญญา หาเหตุหาผล อันนี้ก็คือไม่น่าเป็นห่วง พวกพุทธจริต

วิตกจริต พวกวิตกจริต พอได้ยินอะไรออกมา ก็วิตกคิดปรุงฟุ้งอยู่ตลอดเวลา อันนี้ล่ะว่าวิตกจริต อันนี้ล่ะคือเป็นสิ่งที่น่าคิด คนประเภทวิตกจริตทำให้เป็นบ้าเป็นบอได้ง่าย ๆ เหมือนกันนะ เพราะเขาพูดอะไรก็คิดทั้งวี่ทั้งวัน อันนี้ว่าวิตกจริต เมื่อมีวิตกจริตเกิดขึ้นมา เราก็กำหนดลมหายใจเข้า ลมหายใจออก กลั่นกรองอารมณ์ของตนเอง ดูใจของตนเองอันนี้ก็ใจของเราก็จะเข้าสู่ความสงบ

สรุปแล้วก็คือ กรรมฐานที่หลวงปู่มั่นพูดว่าอานาปานสตินี้ เกือบถูกกับทุกจริต ถ้าเรามาวิเคราะห์

เป็นข้อ ๆ แล้วก็มีส่วน แล้วอีกอย่างหนึ่งก็เป็นกรรมฐานของพระพุทธเจ้า ที่ท่านได้ตรัสรู้ที่โคนต้นโพธิ์ ท่านกำหนดลมหายใจเข้าหายใจออก อันนั้นล่ะคือกรรมฐานของพุทธะ

เพราะฉะนั้นพวกเรา ให้ยึดตามแนวแถว ของพ่อแม่ครูบาอาจารย์สายหลวงปู่มั่น เวลาเรานั่งภาวนา เรานั่งอยู่ตามลำพังหรือว่าเรามีเวลาว่างเราควรจะหาเวลาว่างให้ตนเอง ตลอดยี่สิบสี่ชั่วโมงน่ะเราไม่มีเวลาว่างเลยเหรอ ปล่อยไปทางโลกตลอดเลยเหรอ เราไม่ให้ใจของเราพักผ่อนบ้างเหรอ ***การภาวนาคือทำใจให้พักผ่อน*** ให้ใจของเราพักผ่อนคือการภาวนา แต่ถ้าเราคิดปรุงฟุ้งอยู่ตลอด กลางวันก็คิดตลอด พอกลางคืนก็ยังฝันอีก ละเมอเพ้อไปอีก เพราะว่าใจของเราไม่ได้พักผ่อนเลย ทั้งปีทั้งชาติเกิดมาเท่าไหร่มีแต่ปรุงตลอด ใจไม่ได้พักผ่อน ในเมื่อไม่

ได้พักผ่อน ใจก็ล้า อ่อนเพลีย ใจหมดกำลัง นี่ล่ะหลักของพุทธศาสนา ท่านให้กำหนดลมหายใจเข้าหายใจออกคือให้ใจพักผ่อน ไม่ให้ใจปรุงฟุ้งออกไปข้างนอก ไม่ให้ใจคิด ไม่มีเหตุ ไม่มีผล ให้มันพักผ่อน ใจพักผ่อนก็คือให้มีสติสัมปชัญญะในลม หายใจเข้ารู้ว่าหายใจเข้า หายใจออกรู้ว่าหายใจออก บังคับภาคบังคับ ทุกสิ่งทุกอย่างเรา จะให้ได้อย่างใจของเราอยากให้ใจของเราต้องการ นึกอยากทำเสียก่อนค่อยทำ ไม่มีการบังคับเสียเลย

พวกเรานึกดูย้อนหลังก็แล้วกัน สมัยเราเรียนหนังสือ เราอยากจะเรียนใช่ไหม บางสิ่งบางอย่างเราก็บังคับ บางทีหน้าที่การงานก็เหนื่อยแสนเหนื่อยเราก็ไม่อยากจะทำ แต่เราเห็นว่าเกิดประโยชน์เราก็ต้องบังคับให้ตัวเองทำ ให้ตัวเองออกมา ให้ตัวเอง พูด ทำ คิด ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ อันนี้เราก็ต้อง

บังคับใจของเราให้พักผ่อน พระพุทธเจ้า พ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านว่า ต้องบังคับให้ใจเข้าสู่ความสงบนะ ให้ยึดกรรมฐานใดกรรมฐานหนึ่ง ในสี่สิบกรรมฐานนั้นให้บริกรรม แต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่ ครูบาอาจารย์ที่หลวงพ่อได้กล่าวเอ่ยนามชื่อของท่าน ท่านว่านี่ล่ะ พ่อแม่ครูบาอาจารย์มั่นสอนอย่างนี้นะ ให้ภาวนา ให้กำหนดลมหายใจ เข้ารู้ว่าหายใจเข้า หายใจออกรู้ว่าหายใจออก ***บริกรรมว่า หายใจเข้าพุท หายใจออกโธ พุทโธ พุทโธ*** นี้ล่ะ แต่ว่าการที่จะภาวนานั้น เราต้องหามุมสงบ ต้องหาเวลาให้ตนเอง อย่างที่ได้กล่าววันหนึ่งยี่สิบสี่ชั่วโมง เราหาเวลาสักหนึ่งชั่วโมงได้ไหม ในยี่สิบสี่ชั่วโมงนั้น บังคับภาคบังคับ

ปิดวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ ปิดให้หมด จากนั้นเราก็นั่งภาวนา ทำใจให้สบาย ๆ แต่ถ้าว่ามีโทรศัพท์อยู่ข้าง ๆ มันดังขึ้นมา ต่อไปก็วิตกกังวล

ในโทรศัพท์อีก ปิดไปเลยในชั่วโมงนั้น ใครจะโทรมาก็บอก เออ..ชั่วโมงนี้เป็นเวลาพัก หยุดนะ อย่าโทรเข้ามา ถึงมันจะรวยหรือมันจะจน ชั่วโมงนั้นมันก็คงจะจนจะรวยมาก่อนหน้านี้แล้ว ถ้าเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐีก็คงจะรวยมาแล้ว มันก็คงจะไม่มาจนตอนที่เรามานั่งภาวนาเพียงชั่วโมงเดียว สิ่งเหล่านี้... เราต้องหาเหตุผล หาปัญญา หักล้างกิเลสภายในใจของเราให้ได้ ในเมื่อเราหักล้างเสร็จแล้วนี่ เราก็นั่งบังคับมัน มันจะชอบออกนะหลุกหลิก หลุกหลิกหลุกหลิก เพราะมันหาทางออก เพราะกิเลสมันเคยหาทางออกอยู่แล้ว พอนั่งเข้าไป เอ๊ะ ยังไม่ได้ทำอันนั้น เอ๊ะ...ยังไม่ได้ทำอันนี้ เออ... จากจุดนั้นนะ นี่ละแต่ก่อนทำไมมันไม่ทำ... แต่พอมานั่งภาวนาทำไมมันออกไปอย่างนั้น เพราะเหตุใด เพราะใจมันกระสับกระส่าย จิตใจของเรามันไม่เอา มันไม่ชอบ แต่เรารู้ว่า นี่น่ะ ไม่มีทางอื่นที่จะทำให้ใจของเราสงบนิ่งได้

นอกจากการบังคับ

เมื่อเราบังคับจิตใจของเราเข้าสู่ความสงบแล้ว นั่นล่ะต่อไปเห็นคุณล่ะทีนี้ **เมื่อจิตใจของเราเข้าสู่ความสงบแล้ว ใจของเราเห็นบุญเห็นคุณในความสงบ มันขยันเองทีนี้ในเมื่อมันเห็น มันเห็นผลแล้ว รู้แล้ว** นอกจากทำจิตใจ บังคับจิตใจให้สงบแล้วไม่มีทางอื่น ที่จะมีให้ใจได้พักผ่อนได้ มีแต่บังคับกำหนดลมหายใจเท่านี้ล่ะ ในใจของเราจิตใจจะได้พักผ่อน เมื่อใจพักผ่อนเข้าไปล่ะทีนี้ ใจสงบแล้วทีนี้ เข้าใกล้เข้าไปทุกทีทุกที ความสุขอื่นยิ่งกว่าความสงบไม่มี **นี่ล่ะเวลาการนั่ง นั่งอย่างไร นั่งเก้าอี้ก็ได้ นั่งขัดสมาธิก็ได้ แต่อยู่ในมุมสงบ เน้นมุมสงบ อย่างพระกรรมฐาน ท่านให้สะพายบาตร แบกกลด ท่านไม่ได้บังคับนะ ให้เสาะแสวงหาในที่สงบ ครูบาอาจารย์รุ่นเก่า ๆ รุ่นนี้ก็เถอะ ถ้าว่าผู้ใดต้องการมรรค**

ต้องการผล ต้องการพ้นทุกข์แล้ว ต้องหามุมสงบภาวนา เข้าไปอยู่ ภูผา ป่าไม้ อยู่ในถ้ำ อยู่ในที่แจ้ง อยู่ป่าช้า อยู่ในป่าดงพงไพร หลีกเร้นอยู่ตามลำพัง อย่าไปคุยอย่าไปมั่วสุมคุยกัน ถ้ามั่วสุมคุยกันแล้ว นั่นล่ะอารมณ์จะเกิดขึ้น มันจะหาความสงบ หาความเยือกเย็นไม่ได้ เดี๋ยวก็เอาเรื่องนั้นมาคิดมาปรุงอีก มาฟุ้งมาซ่านอีก เพราะฉะนั้น ต้องหลีก หลีกหามุมสงบ ในเมื่อหามุมสงบได้แล้ว ก็นั่งสมาธิอย่างที่หลวงพ่อได้กล่าว จากนั้นก็พยายามนั่งให้นานอย่างที่เราตั้งใจให้ได้ หนึ่งชั่วโมงคือหนึ่งชั่วโมง สามสิบนาทีก็คือสามสิบนาที แต่ต้องบังคับอย่างน้อยชั่วโมงหนึ่งล่ะต่อไปขยันเองทีนี้ สองสามสี่ห้าหก ชั่วโมงก็ได้ เพราะว่าเราไม่ใช่ว่าจะทำหน้าที่การงานทุกวัน ไม่ใช่ ช่วงที่มันว่างมันมีอยู่ ช่วงที่มันว่าง เราก็ปล่อยปละละเลยไปในอารมณ์ต่าง ๆ

นี่ล่ะวิธีการเอาชนะใจตนเอง หรือว่าปรับปรุงกาย วาจา ใจของเราที่จะเข้าสู่หลักธรรมะ หรือว่าจริตทั้งหก อย่างเราอยู่ในจริตไหน ***โทสจริต โมหจริต พุทธิจริต ราคจริต วิตกจริต สัทธาจริต*** อะไรบ้างจริตของเรา แต่ถึงยังไงก็ให้กำหนดภาวนา ให้ทำใจให้สงบเป็นพื้นฐาน เมื่อจิตสงบเป็นพื้นฐานแล้ว ทีนี้ก็นำมาพิจารณาทางวิปัสสนา ***วิปัสสนา ก็คือค้นคว้าศึกษาว่า กายใจของเรานี่มีอะไรบ้าง*** อย่างกรรมฐานห้านี่ร่างกายของเรา ตั้งแต่ศีรษะจดฝ่าเท้านี่น่ะ อะไรคือของจีรังถาวร เราเคยเห็นคนตายมาก่อนไหม เราตายอย่างเขาไหม ปู่ย่าตายายเคยตายมาก่อนแล้วใช่ไหม เราตายไม่เป็นใช่ไหม อันนี้ล่ะ คือการทบทวนถามตัวเอง ถามใจของตนเอง เมื่อถามตัวเองก็รู้ ปัญญามักจะเกิดทีละน้อยละน้อย เป็นการทบทวน

จากนั้นก็เห็นตัวเอง เห็นใจ ในเมื่อจิตของ

เราเข้าสู่ความสงบ เราจะแบ่งแยกอย่างเห็นได้ชัดเจน กายกับใจ ใจกับกาย กายกับใจ เห็นได้ชัดเจนเลย ใจก็คือความรู้สึกนึกคิด ร่างกายก็คือพวกเรานั่งเห็นกันอยู่ นี่ล่ะใจก็ถามใจสิทีนี้ ใจทำความเข้าใจกับใจ ร่างกายนี่อีกสักวันหนึ่งนะ ใจนะ จะต้องแตกสลายนะ ใช่ไหมใจ ขนาดร่างกายยังแตกสลายยังตาย ยังเอาไปเผาไฟ ยังเอาไปเก็บไว้ฮวงซุ้ย ตายหลาย ๆ แนว วิธีการตายมีตั้งมาก บางทีถูกคนฆ่าตายหมกป่าหมกดงไปก็มี ธรรมชาติฆ่าตายก็มี อย่างที่พวกเราท่านทั้งหลายได้เห็นได้ยินทุกวันนี้ ตายอย่างนั้นใช่ไหม อีกสักวันหนึ่งเรามีส่วนที่จะตายอย่างนั้นเป็นไปได้ไหม นี่ใจ... ใจก็จะรู้ยอมรับในเมื่อมันเป็นอย่างนั้นได้ ใจกายมันเป็นอย่างนั้นได้ ขนาดกายตัวเองก็ยังตายได้ ยังเอาไปเผาไฟทิ้งได้ ยังเอาไปฝังดินไว้ได้ แล้วสิ่งอื่นล่ะใจ มันเป็นของเราอยู่ใช่ไหม ใจยังยึดว่าเป็นของเราอยู่ใช่ไหมใจ เงินทองทรัพย์สมบัติพัสถาน

ลูกหลานพี่น้อง เพื่อนฝูง ยังเป็นของเราอยู่ใช่ไหมใจ แต่ขนาดกายของตัวเองก็ยังไม่ใช่ของเรา สิ่งเหล่านั้นยังจะเป็นของเรา ยังนึกว่าเป็นของเรา อย่างนั้นใช่ไหมใจ **อันนั้นล่ะ คือการทำความเข้าใจ ในใจ...** ในเมื่อทำความเข้าใจในใจแล้ว ทีนี้ใจรู้แจ้งเห็นจริงขึ้นมา อันไหนพอที่จะทำความเข้าใจ พอที่จะรับรู้รับทราบได้ ใจก็จะปล่อยวางเลย เริ่มปล่อยวางไปทีละน้อยละน้อยล่ะ เพราะเราพิจารณาเอาหลักเหตุผลมาหักล้างใจของตัวเอง จากนั้นพอจิตใจของเรารู้แจ้งเห็นจริง ก็เกิดความเบื่อ หน่าย คลาย ไม่ยึดมั่นถือมั่น จิตใจก็หลุดพ้นจากอาสวะกิเลส เพราะสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่ว่ามานั้นน่ะ คือกิเลส ราคะบ้าง โทสะบ้าง โมหะบ้าง มันเกาะยึดในใจของเราจนมืดมิดปิดตา ถ้าไม่ได้ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาวิเคราะห์ มากลั่นกรอง ไตร่ตรอง มาชำระจิตใจแล้ว เราจะมองไม่เห็นใจของเรา

เพราะฉะนั้น พวกเราต้องนำธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าเท่านั้น มาทำความเข้าใจในใจ ใจนะใจ ทำความเข้าใจ จากนั้นใจก็เกิดความเบื่อหน่ายคลาย ปล่อยวางที่ใจ เมื่อปล่อยวางที่ใจ ใจก็หลุดพ้นจากอาสวะกิเลส การหลุดพ้นจากอาสวะกิเลสนั้นใจเป็นอมตะธาตุ เป็นอมตะธรรม จิตใจที่ว่าจิตใจเที่ยงก็ไม่น่าผิด เพราะสิ่งความบริสุทธิ์นั้น ***นิพพานังปรมังสุขัง นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง*** นิพพานนั่นน่ะที่เรียกว่านิจจัง ว่านิพพานเที่ยง ก็เหมือนกับความตาย ความตายเป็นของเที่ยง อย่างที่หลวงพ่อได้พูดว่า **ความตายเป็นของเที่ยง เที่ยงแท้แน่นอน เกิดมาเท่าใดตายทั้งหมด เที่ยง** อันนี้คือความหลุดพ้นจากอาสวะกิเลสไม่มาเวียนว่ายตายเกิด จะว่าเที่ยงก็ไม่น่าจะผิดเหมือนกัน เพราะนอกเหนือจากโลกสมมุติจะว่าเที่ยงหรือไม่เที่ยง จุดหมายปลายทางนั้นไม่มีไม่ให้ความสำคัญ ไม่มีอะไรกับโลกสมมุติทั้งนั้น เป็น

อิสระ เพราะฉะนั้น ผู้ปฏิบัติถึงจุดหมายปลายทางนั้น จะรู้ได้ด้วยตนเอง แต่ถ้าเราปฏิบัติยังไม่ได้ ยังสงสัย สนเท่ห์อยู่ในเรื่องการประพฤติปฏิบัติของพวกเรา เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราทุก ๆ ท่าน เริ่มตั้งแต่การเป็นอยู่ การประพฤติปฏิบัติตน การดำรงชีพ ให้ทานรักษาศีล ภาวนาปฏิบัติ แล้วก็ให้ดูความนึกคิด เราจะยึดอะไรเป็นหลักทางด้านจิตใจ ใจของเราพิจารณาอะไรทำใจอย่างไร หลักของพุทธศาสนาท่านสอนเป็นระดับ ระดับ ระดับ แต่สรุปแล้วก็คือให้เชื่อว่าตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วเกิดอีก ในเมื่อเราเชื่อว่าตายแล้วไม่สูญ เราก็ต้องค้นคว้าหาเหตุผลล่ะทีนี้ แต่ถ้าเราบอกว่าตายแล้วสูญ เราก็ต้องปฏิเสธเรื่องนรกเรื่องสวรรค์ เรื่องภพหน้าชาติหน้า

แต่นี้เมื่อเราเชื่อว่าพระพุทธเจ้าท่านได้ค้นคว้าศึกษาตายแล้วไม่สูญ เราทำยังไง เราก็ต้อง

ทำจิตใจให้สงบ กำหนดลมหายใจเข้าออกอย่างที่พระพุทธเจ้าพาดำเนิน จากนั้นก็ปฏิบัติตามแนวแถวสายหลวงปู่มั่น ท่านให้ภาวนากำหนดลมหายใจเข้าบริกรรมว่าพุท หายใจออก บริกรรมว่าโธ หามุมสงบ จากนั้นให้ดูใจของตนเอง พอจิตใจรวม พอเรานั่งสมาธิ จิตใจรวมเข้าสู่ความสงบแล้ว จากนั้นเราจะรู้ได้ด้วยของตนเองว่า กายกับใจนั้นอาศัยกันอยู่

ในเมื่อเรารู้ว่ากายกับใจอาศัยกันอยู่ เราก็ทำความเข้าใจในใจสิ ใจเอ๊ยใจ ร่างกายนี่มันเป็นยังไงนะ เห็นไหมอดีตที่ผ่านมา ใครบ้างความสดสวยงดงาม เขามั่งมีศรีสุขขนาดไหน เขาจากโลกไปใช่ไหมใจ ในอนาคตน่ะ มันเอาอดีตมาวิเคราะห์ดูแล้วอนาคตก็เป็นอย่างนั้นใช่ไหมใจ ปัจจุบันนี้ก็คงจะเป็นเช่นนั้นใช่ไหมใจ นี่ล่ะ ทีนี้เมื่อทำความในใจเข้าใจในความรู้แจ้งเห็นจริง ความเป็นจริงใจ เราก็จะเกิด

ความเบื่อ หน่าย คลาย จิตใจของเราก็จะสลัดกิเลสออกจากจิตจากใจ ใจของเราจะบริสุทธิ์หลุดพ้น

นี่ล่ะธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้พวกเราศึกษา ในเมื่อเราศึกษาแล้ว เราจะเดินไปในแนวแถวนี้ล่ะ ***สรุปแล้วก็คือ ความสุขอยู่ที่ไหน อยู่ที่ใจ มรรคผลอยู่ที่ใจ กิเลสราคะโทสะโมหะอยู่ที่ใจ*** แต่เมื่อชำระออกไปแล้วใจของเราบริสุทธิ์แล้ว ใจของเราไม่มีอะไรที่จะมารบกวน กิเลสราคะโทสะโมหะไม่เข้ามารบกวน ไม่เข้ามาสู่จิตใจของเราใจก็บริสุทธิ์ นี่ล่ะขอให้พวกเราทุก ๆ ท่านนะตั้งใจภาวนา ตั้งใจปฏิบัติ สรุปแล้วก็คือทำจิตใจให้สงบดูซะก่อน ถ้าจิตใจเป็นกุญแจดอกแรก ***สติสัมปชัญญะ สติคือความระลึกได้ สัมปชัญญะคือความรู้ตัว*** นี่ล่ะกุญแจดอกสำคัญที่จะเปิดเข้าสู่มรรคสู่ผล เปิดเข้าไปดูเรื่องราวต่าง ๆ ได้ คือกุญแจดอกนี้ล่ะ ถ้าคนป้ำ ๆ เป๋อ ๆ เบลอ ๆ

ขาดสติแล้ว ไม่มีทางที่จะเดินไปสู่จุดหมายปลายทางได้ เพราะฉะนั้น คนที่ขาดสติ คนที่ดื่มน้ำเมานั่นล่ะเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะเปิดไปสู่ความหายนะคือตกนรกหมกไหม้ ไปหาความทุกข์ยากลำบาก คือคนขาดสติ คือคนเป็นบ้า ถ้าคนมีสติแล้ว นั่นล่ะสติตัวนี้ล่ะ จะไปเปิดสู่ความมรรคผลนิพพาน หาเหตุหาผลอันไหนผิด อันไหนถูก อันไหนควรไม่ควร สติสัมปชัญญะนี้จะเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับพวกเราท่านทั้งหลาย การพูดการกล่าวสัมโมทนียกถาวันนี้ ก็เห็นสมควรกับกาลเวลา ขอยุติ ต่อนี้ไปก็นั่งสมาธินะ.

เพราะฉะนั้น

ขอให้พวกท่านทั้งหลาย อย่าตั้งอยู่ในความประมาท

ให้เตรียมพร้อมเอาไว้ ให้สั่งสมคุณงามความดีเอาไว้

แล้วให้พวกท่านทั้งหลายภาวนาทำจิตใจให้สงบ

แล้วหัดพิจารณาไตร่ตรองเหตุและผล

ถ้าพวกท่านทั้งหลายรู้เหตุ รู้ผลแล้ว

เกิดความเบื่อหน่ายคลาย

ไม่ยึดมั่น ถือมั่นในร่างกาย ไม่ยึดมั่น ถือมั่นในใจ

พวกท่านทั้งหลายก็จะพ้นจาก

อาสวกิเลส โลภ โกรธ หลง

พวกท่านทั้งหลายก็จะมีแต่ความสุขเป็นอนันตกาล

ธรรมะ คือ ความจริง มีเหตุผล

ณ วันนี้เป็นวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ สองสามวันที่ผ่านมา รู้สึกว่าวิตกกังวลเหมือนกัน เพราะน้ำป่ามันไหลหลากมุดเข้ากำแพงของเรา ให้พระช่วยกันไปดูมาสองสามวันแล้ว พระก็เดินรอบวัดว่างั้นเถอะ เพราะน้ำมุดกำแพงแล้ว น้ำมันไหลในท่อไม่ทัน ช่วย ๆ กันดูก็ยังแก้ไขยังไม่จบ เมื่อวานหลวงพ่อออก

ไปทำธุระ แถบอำเภอบ้านผือ สีเชียงใหม่ ท่าบ่อ น้ำโสม รู้สึกมองเห็นท้องนาแล้วก็สงสารพี่น้องประชาชน เพราะเห็นเป็นทะเลสาบเต็มไปหมดเลย ทะเลสาบมองสุดลูกหูลูกตา น้ำท่วมท้องไร่ท้องนา นี่ล่ะอันนี้ก็คือความเป็นทุกข์ของชาวนา หลังสู้ฟ้าหน้าสู้ดิน ผลที่สุดก็ยังอยู่ใต้ท้องฟ้าอีก ถ้าแล้งก็มีความคิดอีกอย่างหนึ่ง ถ้าน้ำท่วมก็มีความคิดเสียใจอีกอย่างหนึ่ง เพราะน้ำท่วมให้เขาหมดอาลัยตายอยากว่างั้นเถอะ แต่ละปีกว่าจะได้ข้าวมา เลี้ยงลูกเลี้ยงหลาน เลี้ยงครอบเลี้ยงครัวเขา เห็นแล้วก็ โอ... มองเห็นแล้วก็สงสาร สงสารชาวนา แต่ก็ไม่รู้จะทำยังไง เราก็อยู่ใต้ฟ้าเหมือนกัน

สรุปแล้วอย่ามาเกิด ถ้ามาเกิดก็ได้มาเจออย่างนี้ จะทำยังไงจึงจะไม่มาเกิด อย่างคุณแม่พูดนั่นน่ะ โอ้.. คนนั้นเป็นอย่างนี้ คนนี้เป็นอย่างนั้น ทุกข์

เหลือเกิน คุณแม่ชีแก้วพูดว่า ตัวหากเกิด ตัวหากเกิด ถ้าเราชำระใจซะ..ไม่มาเกิดซะ..สิ่งที่ประสบพบเห็นก็จะไม่มี ถ้าเราเกิดมา ไม่ภพใดก็ต้องชาติหนึ่งล่ะ จะต้องเจออย่างนี้ บางทีอาจจะหนักกว่านี้ก็ไม่แน่ บางภพบางชาติเกิดศึกสงครามฆ่ารันฟันแทงกันอย่างไม่ปราณีก็มี แต่บางยุคก็เออ เกิดมาแล้วก็ได้ทำบุญทำทานอย่างพวกเราท่านทั้งหลาย เดี๋ยวนี้ เกิดมาแล้วก็ได้พบพระพุทธศาสนา แล้วก็ได้ทำบุญทำทาน ถึงจะยากจนไม่มีเงินใช้ แต่ก็ไม่ถึงกับอดอยาก มีอยู่มีกินมีใช้มีสอย พอเป็นประทังชีวิตของพวกเรา เกื้อกูลหนุนกัน ช่วยเหลือเจือจานกัน เพราะพวกเราปฏิบัติธรรม อย่างหลวงพ่อเหมือนกัน หลวงพ่อเป็นพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา ก็อยู่กับลูกกับหลานกับญาติกับโยม บิณฑบาตก็ไม่ถึงกับเดือดร้อน พอเป็นพอไปพออยู่พอฉัน ที่จะต้องได้ประพฤติปฏิบัติธรรม รักษาศีล ภาวนาปฏิบัติธรรมบำเพ็ญจิตภาวนา อันนี้ถ้าจะ

ว่าไปแล้วก็เป็นช่วงที่ไม่อัตคัด ไม่ลำบากในปัจจัยสี่

แต่พระพุทธเจ้าเองท่านก็เจอเหมือนกันนะ เจอที่ท่านไปจำพรรษาอยู่ที่เมืองเวรัญชาที่ว่าข้าวยากหมากแพง จำพรรษาในพรรษาจนได้กินอาหารข้าวเลี้ยงม้าว่างั้นเถอะ ข้าวเลี้ยงม้านี่เขาก็คงจะใช้ข้าวแข็ง ๆ ที่คนไม่กินแล้วน่ะ ออกมาพระสงฆ์ทั้งหลายทั้งห้าร้อย ได้กินข้าวเลี้ยงม้ากับพวกพ่อค้าม้าคราวนั้นเป็นคราวที่ลำบากในปัจจัยสี่ของพระพุทธองค์ ตามประวัติที่พระพุทธองค์ประกาศพระศาสนาถึงสี่สิบห้าพรรษา พรรษานั้นเป็นพรรษาที่กันดารที่สุด พระสงฆ์ทั้งหลาย ท่านก็ไม่ได้ใส่ใจ เรื่องการเป็นอยู่เท่าไหร่ แต่พอได้ศึกษาธรรมตามคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านก็ตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติจะทำยังไงจึงจะพ้นทุกข์ จะพ้นทุกข์ในวัฏสงสารถึงแดนพระนิพพานง่าย ๆ ท่านก็บำเพ็ญอย่างเต็มที่

ของใครของเรา

สรุปแล้วก็คือเบื่อในการเกิด ไม่อยากจะมาเกิดอีก ถ้ามาเกิดแล้วก็เป็นอย่างนี้ ไม่เป็นอย่างอื่น เพราะฉะนั้น ท่านจึงบำเพ็ญ

แต่พวกเรานี่ตรงข้าม เหมือนกับมดแดงกัดเด็กอย่างนั้นล่ะ มดแดงไฟกัดเด็ก พอมันกัดขึ้นมาก็ร้องไห้ แล้วก็ขยับไปหน่อยหนึ่ง มดแดงก็ไล่กัดอีก ขยับไปหน่อยหนึ่ง อย่างนั้นล่ะพวกเราน่ะ คล้าย ๆ ว่ามันไม่เบื่อจริง ไม่เบื่อในโลกจริง มันยังมองว่ามีความสุขจุดใดจุดหนึ่งอยู่ มันไม่เบื่อ เบื่อ ๆ อยาก ๆ ว่างั้นเถอะ มันไม่เบื่อหน่าย ถ้าเบื่อหน่ายคลายแล้วจะหลุดพ้น อันนั้นคือพระอริยะเจ้าที่ท่านเบื่อหน่ายคลายไม่ยึดมั่นถือมั่น แล้วก็หลุดพ้นจากอาสวกิเลส แต่พวกเราท่านทั้งหลายนี่มันเบื่อ แต่มันไม่เบื่อ

จริง เบื่อ ๆ อยาก ๆ มันก็เลยลำบากอย่างทุกวันนี้ล่ะ พวกเราเกิดมาแล้ว ภพหน้าชาติหน้าก็เกิดอีก พอเกิดขึ้นมาก็มาเจออย่างนี้อีก และมาเจอแล้วก็บ่นอีก บ่นแล้วก็ตายไปอีก เกิดมาอีกบ่นอีก เพราะเหตุไร เพราะเรายังไม่ได้ค้นคว้าศึกษาหาต้นตอไง ต้นตอแห่งการเกิดนั้นอยู่ที่ไหน พระพุทธเจ้า อวิชชาปัจจะยาสังขารา สังขาราปัจจะยาวิญญาณัง ปฏิจจสมุปบาทพระพุทธเจ้าค้นคว้า ***มันมาจากอวิชชา คือตัวความโง่ ตัวไม่รู้ จึงเกิดมา*** เพราะฉะนั้น เราได้พบธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา พบธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า แล้วก็พ่อแม่ครูบาอาจารย์ พวกเราพาประพฤติปฏิบัติ อย่างพวกเราท่านทั้งหลายได้เห็น **พ่อแม่ครูบาอาจารย์แต่ละองค์ที่ท่านผ่านไป กระดูกของท่านก็ได้กลายเป็นพระธาตุอย่างพวกเราท่านทั้งหลายได้เห็น อันนั้นก็แสดงว่าท่านเป็นผู้หมดจดจากกิเลสแล้ว ไม่มาเวียนว่ายตายเกิดอีกแล้ว** อันนั้นคือ

ท่านเป็นเอกลักษณ์ เอกลักษณ์หรือว่าเป็นสัญลักษณ์ของพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ คือกระดูกของท่านได้กลายเป็นพระธาตุ

อันนี้พวกเราท่านทั้งหลายได้มาพบพระพุทธศาสนาอย่างนี้แล้ว ควรจะค้นคว้าศึกษา ศึกษาหาทาง ถ้าไม่อย่างนั้นก็ไม่ถึงกับพ้นทุกข์ในวัฏสงสาร เราก็ควรจะหาที่พึ่งทางด้านจิตใจ หาบ้านพักที่พักพาอาศัย มิใช่ว่าเกิดมาแล้วก็ลุ่มหลงมัวเมาเหมือนกับอยู่ในกลางมหาสมุทรนั่นน่ะ จมมิดจมว่าย จมมิดจมว่าย อยู่อย่างนั้น หาฝั่งไม่เจอ อย่างน้อยก็ได้ไปสู่สวรรค์ชั้นพรหม พอหายใจได้แล้วก็ลงมาเกิดอีก แล้วก็บำเพ็ญทานศีลภาวนาต่ออีก จากนั้นก็ขึ้นไปสวรรค์ชั้นพรหมอีกเพื่อบำเพ็ญ อันนั้นแปลว่าเรามีที่พักพาอาศัย แต่ถ้าหากว่าพวกเราไม่ได้เตรียมพร้อมไม่ได้คิดอะไรเลย มีแต่เกิดมาแล้วก็ตาย ตาย

แล้วก็เกิด เกิดมาแล้วก็ตาย ตายแล้วก็เกิด อันนี้ก็เหมือนมดแดงไต่ขอบกะละมังอย่างนั้นน่ะ มันอยู่ในอันเดียวกัน แต่เราก็คิดว่ามันใหม่แต่ที่แท้มันอันเก่า พระพุทธเจ้าท่านว่ามันอยู่ในวัตรในวนนะ มันเก่านะ มันอันเดียวกันนะ วนไปวนมา วนมาวนไปวนไม่มีที่สิ้นสุด เพราะอะไร เพราะมดมันไต่ขอบกะละมังไง เราคิดดูก็แล้วกัน เดินทั้งวันมันก็ว่ามันไปไกลพอแรง แต่ที่แท้มันอยู่ในขอบกะละมัง มันไม่ไปไหน

นี้ก็เหมือนกัน จิตวิญญาณของมนุษย์ ของสรรพสัตว์ทั้งหลาย เวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร แล้วเราจะทำยังไง เราต้องศึกษา นี่ล่ะที่หลวงพ่อเอา MP3 ให้ เพื่อพวกเราจะได้ศึกษา ศึกษาตามแนวแถวของครูบาอาจารย์ที่ท่านสั่งสอนอย่างไร แต่เราจะมาฟังแต่ตอนเช้าจากหลวงพ่อพูดคงจะไม่พอ แล้วจะ

อ่านหนังสือก็มีส่วนประกอบส่วนหนึ่งเพื่อการศึกษา แต่เราจะไปฟังทั้งวันทั้งคืน อ่านหนังสือทั้งวันทั้งคืน อันนั้นก็ไม่ถูกอีกเหมือนกัน คือเราต้องแบ่งเวลา แบ่งเวลาว่าเราจะอ่านหนังสือกี่ชั่วโมง อ่านสักวันหนึ่ง หนึ่งชั่วโมงหรือสองชั่วโมง แล้วเราจะฟังเทศน์สักหนึ่งชั่วโมงหรือสองชั่วโมง จากนั้นเราก็ลงมือประพฤติปฏิบัติ ไม่ใช่ว่าจะฟังทั้งวันทั้งคืน ไม่ใช่นะ ถ้าฟังทั้งวันทั้งคืน เดี๋ยวมันด้าน ใจมันด้าน พอใจมันด้านแล้วทีนี้ มันรดน้ำไม่เข้าเพราะมันฟัง ๆ จนเคยชินว่างั้นเถอะ อันนั้นก็ไม่ถูกเหมือนกันนะ เพราะฉะนั้นต้องฟังแล้วก็ดับ แล้วก็ฟังเป็นกิจจะลักษณะในการฟังนะ แล้วก็จะอ่านหนังสือเราอยากจะสนใจเรื่องไหน แต่โดยมากถ้าหากว่าผู้ที่ไม่เคยในธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า หรือธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา พออ่านหนังสือเข้าไปแล้วมันจะไม่เข้าใจ ไม่เข้าใจเพราะเป็นศัพท์บาลีและเป็นศัพท์พระพุทธศาสนา

เป็นศัพท์ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า โดยมากจะไม่ค่อยเข้าใจ

แต่ถ้าว่าได้ฟังเทศน์ครูบาอาจารย์บางองค์ พอฟังแล้วท่านก็ยกศัพท์ยกแสงมาอีก เราก็ไม่ค่อยเข้าใจอีก เพราะฉะนั้น เราก็ต้องศึกษา ศึกษาหลาย ๆ ครั้ง ฟังองค์นั้นบ้าง ฟังองค์นี้บ้าง ในเมื่อฟังแล้วก็นำมาคิดไตร่ตรองเหตุและผล นี่ล่ะจึงจะรู้จักแนวทางในการประพฤติปฏิบัติ เราจะเดินยังไง เราจะรักษาศีลยังไง เราจะนั่งภาวนาอย่างไร เราจะปฏิบัติธรรมอย่างไร เราจะพิจารณาอะไร ในหลักของพระพุทธศาสนาจุดสูงสุดของพระพุทธศาสนานั้นคืออะไร พวกเราต้องศึกษา ถ้าเมื่อศึกษาแล้วพวกเราจะรู้ว่าจุดสูงสุดนั้นตรงไหน แล้วว่าก่อนที่จะขึ้นไปถึงจุดสูงสุดนั้นเราจะปีนป่ายอย่างไร ต้องรู้จักวิธีการเดินขึ้นไปสู่จุดสูงสุดนั้น เราจะเดินไปทางไหน เรา

จะปล่อยวางตรงไหน หรือเราจะพิจารณาอะไร เราจะยึดตัวไหนเป็นหลักก่อน อันนี้เราก็ต้องศึกษา เมื่อศึกษาแล้วพวกเรารู้แนวทางแล้ว ก็ลงมือประพฤติปฏิบัติ ซึ่งถ้าลงมือประพฤติปฏิบัติแล้ว **ธรรมของพระพุทธเจ้านั่น เป็นธรรมปัจจัตตังอยู่แล้ว ผู้ปฏิบัติย่อมรู้จริงเห็นจริง รู้ได้ด้วยตนเอง สำหรับผู้ปฏิบัติ**

นี่ล่ะขอให้พวกเรา ศรัทธาญาติโยมลูกหลานทุกคนนะ ที่เข้ามาประพฤติปฏิบัติธรรมให้ศึกษา ให้ศึกษาเมื่อศึกษาจบแล้ว ก็ให้ปฏิบัติ ไม่ใช่ฟังแล้วเฉย ๆ นะ พอฟังเสร็จแล้วว่าตัวเองรู้ ไม่ใช่นะ พอฟังแล้วก็คืออันนั้นเป็นเพียงแผนที่เท่านั้นเอง นั่นเป็นเพียงแผนที่ การเดินตามแผนที่ ๆ ท่านบอกเอาไว้น่ะ ถึงจุดสมาธิจิตสงบเป็นอย่างไร แล้วก็ตั้งการพิจารณาวิปัสสนา เดินวิปัสสนา เดินมรรคนั้น เดินอย่างไร ถ้าพวกเราได้ศึกษาแล้วพวกเราจะรู้แนวทางจากนั้นก็

เดินตามแนวแถวที่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ที่เราชอบใจ เราชอบใจที่ว่าท่านพาเดินยังไง เราก็เดินตามแนวแถวที่เราได้ศึกษา หรือว่าเราผสมผสานกันก็ได้ อันนี้วิธีการเดินมรรคเดินสมาธิ เราชอบองค์นี้ แต่วิธีเดินวิปัสสนานั้นเราชอบองค์นี้ ท่านบอกวิปัสสนาชัดเจนเหลือเกินวิธีการเดินวิปัสสนาน่ะ วิธีการทำสมาธิน่ะ เออ... องค์นี้ ท่านบอกครูบาอาจารย์หลวงปู่หลวงตาองค์นี้ ท่านสอนดีมากวิธีการทำสมาธินี่

เหล่านี้ล่ะให้พวกเราได้ศึกษา จากนั้นก็ลงมาประพฤติปฏิบัติ เพราะว่าพวกเราเกิดมาสุดท้ายภายหลัง เกิดมาสุดท้ายภายหลังเราไม่ได้เกิดในยุคพระพุทธเจ้า แต่ถ้าเกิดในยุคของพระพุทธเจ้า อันนั้นบุญบารมีหรือว่าบุญบารมีเก่าของเราที่บำเพ็ญมาแล้วในอดีตชาติ พอมาถึงยุคนี้มาเกิดในยุคของพระพุทธเจ้า เพราะว่าพระพุทธเจ้าท่านขึ้นบนธรรม

มาสน์หรือว่าท่านนั่งแสดงธรรม ท่านก็จะกวาดญาณทัศนะ กวาดญาณทัศนะเหมือนกับว่าการกวาดเรดาร์อย่างนั้นล่ะ... เหวี่ยงเรดาร์ไปเรื่อย ๆ ใครวิญญาณไหน ท่านผู้ใดมีบุญบารมีเข้ามาในจอ เข้ามาในญาณ เข้ามาในเครือข่ายพระพุทธองค์ ก็รู้แล้ว เขาจะได้สำเร็จไหมนี่ โอ เขาจะได้สำเร็จพระโสดา วันนี้มีกี่คนที่จะสำเร็จ ท่านก็กวาดดู แล้วท่านเหล่านี้เขาชอบธรรมบทไหน เขาชอบธรรมอะไร ธรรมบทไหนเขาจึงจะได้สำเร็จมรรคสำเร็จผล พระพุทธองค์ก็ได้แสดงธรรมตามที่อุปนิสัยท่านเหล่านั้น จะได้สำเร็จมรรคผล

แต่คนอื่นที่นั่งฟังบางทีก็ไม่ค่อยรู้เรื่อง หาว่าควายไปนั้นน่ะ แต่ผู้ที่เข้าใจนั้นน่ะ ดิ่งทันทีเลยว่างั้นเถอะ บอกว่าพูดถูกจุดว่างั้นเถอะ แสดงถูกจุดตัวเองต้องการฟังจุดนั้นอยู่แล้วเพราะว่าตั้งใจฟัง

พอตั้งใจฟังก็ได้สำเร็จมรรค สำเร็จผล แปลว่าจบจบ...เทศน์ครั้งนี้ผู้ที่ได้สำเร็จพระโสดาบันมีเท่านั้น สักกะทาคามีเท่านั้น อนาคามีเท่านั้น พระอรหันต์มีเท่านั้น ท่านที่แสดงธรรมในเทศน์กัณฑ์เดียวว่างั้นเถอะ กัณฑ์เดียวกัน แต่ผู้ที่สำเร็จนั้นแปลกแตกต่างกัน นี่ล่ะธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า จากนั้นก็ถ้าหากว่าท่านจะได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ในการฟังในครั้งนี้ พระพุทธองค์ก็เน้นแต่เฉพาะคนนั้นคนเดียว

แต่บางครั้งหลวงพ่อก็ว่า โอ้ พระพุทธเจ้านี่บางทีท่านเน้นจุดหนึ่ง แล้วก็ทำให้คนหนึ่งเสีย อย่างนั้นก็มีเหมือนกันนะ ทำไมหลวงพ่อได้ศึกษาแต่อาจจะคนรุ่นใหม่เขาอาจจะเขียน หรือว่าแกะตำราให้สุดโต่งไปข้างหนึ่ง ข้างใดข้างหนึ่งก็ได้ว่างั้นเถอะ แต่เราก็ไม่กล้าที่จะพูดไปอย่างนั้น แต่ตามที่จริงที่เราได้ศึกษาดูแล้วนั้น โอ พระพุทธเจ้าบางทีพูดเด็ด แต่ได้

คนหนึ่ง คนหนึ่งเสียตกนรก ตกอเวจีนรกไปเลย คนหนึ่งเข้านิพพานไปเลยว่างั้นเถอะ มีเรื่องอะไร หลวงพ่อ พออธิบายพอแย้ม ให้ฟังได้ไหม

พระพุทธเจ้าท่านไปเทศน์ให้พราหมณ์

พราหมณ์สองตา-ยาย สองตา-ยายมีลูกสาวอยู่คนหนึ่ง แต่พราหมณ์นี่...เมื่อไปเห็นพระพุทธเจ้าแล้วนี่...เกิดความเคารพเลื่อมใส เพราะท่านเคยเป็นพ่อของพระพุทธเจ้ามาถึงห้าร้อยชาติ เห็นก็เกิดความเคารพเลื่อมใส นี่ก็ไปชวนพราหมณ์มณีฟังแล้วก็ชวนลูกสาวมาด้วย ลูกสาวก็สวยงามที่สุด พราหมณ์คนนี้ก็คิดว่าจะไม่มอบลูกสาวให้แก่ใคร ถ้าหากว่าไม่ถูกใจว่างั้นเถอะ พอไปเห็นพระพุทธเจ้า ปุริสลักษณะสวยงามมาก มหาบุรุษผู้นี้สมควรแก่ลูกสาวของตนเอง ก็เลยพามา พามากราบ พระพุทธเจ้าก็... หลวงพ่อพูดอย่างรวบรัดนะ พอกราบเสร็จแล้วพระพุทธองค์

พราหมณ์คนนั้น ก็เลยบอกจะมอบลูกสาวให้เป็นภรรยาพูดง่าย ๆ อย่างนั้นล่ะ พระพุทธเจ้าได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าแล้วนี่ เรื่องทั้งหลายทั้งปวงท่านก็ไม่สนใจหรอก ท่านก็บอกว่านี่ร่างการสังขารเป็นของไม่เที่ยงนะ เป็นอสุภะปฏิกูลนะ เกิดมาแก่แล้วก็เจ็บแล้วก็ตาย ร่างกายนี้ไม่ใช่ว่าเราไม่ใช่ว่านั่นนะ ขนาดมือเราก็ยังไม่จับ แล้วขนาดตีนของเรายังไม่อยากจะให้แตะอีก เพราะร่างกายมันเป็นอะอสุภะปฏิกูลทั้งหมด

พูดลักษณะอย่างนี้... พระพุทธเจ้าเทศน์ลักษณะอย่างนี้ พราหมณ์สองตา-ยาย ท่านก็มีบารมีอยู่แล้วนะ ท่านได้เป็นพระอนาคามี แต่ลูกสาวของพราหมณ์ สมณโคดมถึงจะไม่รักไม่ชอบเรา ก็ไม่น่าจะพูดตำหนิถึงขนาดนี้ ขนาดตีนก็ยังไม่อยากมาแตะร่างกายของมนุษย์ เกินไปแล้ว เอาละ ข้าพเจ้าจะจัดการกับสมณโคดมนะ ผูกอาฆาต นี่ล่ะธรรม

เทศนากัณฑ์เดียว พูดให้ฟังเท่านั้นน่ะ พราหมณ์สอง ตา-ยาย ได้สำเร็จเป็นพระอนาคามี ต่อมาท่านก็ได้สำเร็จมรรคผล แต่ลูกสาวต่อมาก็ไปมอบให้เป็น พระวรชายาของพระเจ้าอุเทน ผลที่สุดพอผูกพยาบาทอาฆาตจองเวร เผาอัครมเหสีคนที่หนึ่ง ผลที่สุดก็ตกอเวจีมหานรก

นี่ล่ะ...สรุปแล้วก็คือธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ท่านพูดตามความเป็นจริง แต่ผู้ที่ฟังในขณะที่ฟังซึ้งในจิตใจได้สำเร็จมรรคสำเร็จผล แต่อีกคนหนึ่งฟังนะ พอฟังเข้ามาล่ะ โอ้โห เป็นการดูถูกเหยียดหยามอย่างแรง นี่ล่ะธรรม คล้าย ๆ กับว่าสุดแท้แต่ใครจะน้อมนำมาพิจารณา นำมาคิด นึกว่านำมาคิดแล้วมันเป็นธรรมนะ พูดอะไรท่านเป็นธรรม ถ้าเราเชื่อในคนพูด องค์พระพุทธเจ้าท่านพูดเป็นธรรม ก็จบเพียงแค่นั้น

แต่ถ้าว่าใจของเรายังไม่เชื่อว่าพระพุทธเจ้าท่านเป็นธรรม ความผูกพยาบาท อาฆาต มันเกิดขึ้นได้ง่ายเหมือนกันนะกิเลสน่ะ เพราะฉะนั้น ต้องระวังเหมือนกับใจของเรา บางครั้งใจเป็นหมาบ้า ท่านไม่ได้ทำอะไรให้เราเลย พอได้ยินพระพุทธเจ้าท่านอยู่ที่ไหนก็ดูถูกพระพุทธเจ้า ดูถูกพระสงฆ์ ดูถูกครูบาอาจารย์ ทั้งที่ท่านไม่รู้ ยังไม่เห็นหน้าท่านอีกต่างหาก ตัวเองไปกัดแล้ว นี่ล่ะประเภทอย่างนี้คืออะไรประเภทกิเลสหมาบ้า มันอยู่ในจิตใจของเรา ไม่เท่าไหร่ประมาทท่านแล้ว ท่านก็ไม่ได้ทำอะไรให้แก่เราทำให้เราเจ็บช้ำน้ำใจก็ไม่มี เพียงแต่ได้ยินชื่อเท่านั้นล่ะก็ดูถูกแล้ว ดูถูกผู้คนล่ะ อันนี้มันมีนะ อันนี้คือกิเลสประเภทหมาบ้า งับไปเรื่อย กัดไปเรื่อย กัดดะไปเรื่อย ถ้ามากัดใกล้ ๆ หลวงพ่อ หลวงพ่อจะเอาสันมีดน่ะ เลาะฟันเลยว่างั้นเถอะ เอารับพรนะทีนี้...

แต่บัดนี้ เรามาถึงจุดนี้แล้วเราได้รับการศึกษา
พระพุทธเจ้าท่านว่าตายแล้วไม่สูญ
ตายแล้วเกิดอีก นรกสวรรค์มี
แล้วก็พร้อมที่จะเวียนว่ายตายเกิด
ไปสู่ที่สูง ที่ต่ำได้ ไม่ใช่ว่าเป็นมนุษย์แล้ว
ก็จะเป็นมนุษย์ตลอดเป็นอนันตกาล ไม่ใช่
พร้อมที่จะเป็นสัตว์เดรัจฉานได้อีก
วิญญาณดวงนี้ ใจของเรานี่
ถ้าเราทำกรรมชั่ว มันก็ตกต่ำ
ท่านเห็นว่ากรรมคือการกระทำ
ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว ใจดวงนี้

ปรารถนาความพ้นทุกข์เป็นสัมมาทิฏฐิ

เมื่อวานวันก่อนน้ำใช้คงขุ่นในครัวนะ เพราะว่าท่อแตก ท่อมันก็หมดอายุสังขารเหมือนกัน ไม่ว่าแต่คนเหมือนกันน่ะ ท่อก็ตายเป็นเหมือนกัน หลวงพ่อสรงน้ำตอนเย็น เอ๊... น้ำทำไมมันไหลค่อยนัก วันนี้สรงน้ำจนไม่เสร็จ เพราะว่าน้ำหมด ว่างั้นเถอะ อ้าว... เป็นไงหว่า พระคงจะรู้ล่ะมั้ง ไม่รู้ก็คงจะมีหลวงพ่อองค์เดียวเท่านั้นล่ะ ว่าน้ำจะหมด พอลงมาบอก...

ที่ไหนได้ มันไปเชื่อมต่อท่อ ท่อมันแตก ท่อหลุด ท่อสี่นิ้วหลุด ว่างั้น หลวงพ่อนี่..โอย.. ถังน้ำสี่ถังใหญ่ ผ่าวัดศูนย์กลางสี่เมตร สูงถึงเจ็ดเมตร สี่ถัง หมดเกลี้ยงเลย ถ้าเป็นเงิน...คิดเป็นเงินค่าสูบน้ำขึ้นถังสี่ถังนั่น ก็คงจะหลายพันเหมือนกันนะ โถ ๆ ตอนนี้ซ่อมแล้วเหรอ ถาม ๆ ดูท่อรุ่นไหนน่ะ... รุ่นตั้งแต่ที่เริ่มสร้างวัดนั่นล่ะ... ตั้งแต่เริ่มสร้างใหม่ ถามว่าได้เทปูนซีเมนต์ไหมเทนะว่างั้น แสดงว่าหลวงพ่อน่ะรอบคอบมาตั้งแต่ทีแรกเลยนะ ขนาดนั้นมันยังแตกให้ได้ว่างั้นเถอะ เวลาแตกเสร็จ ทีนี้ครูบาเอาค้อนไปทุบ ทุบยากมากเลยว่างั้น ปูนซีเมนต์มันแข็ง นี่ล่ะชำรุดทรุดโทรมไปเรื่อย

หลวงพ่อพอได้เห็นวัดวาศาสนาชำรุดทรุดโทรมแต่ละวัด ไปเห็นวัดหลวงปู่แหวน วัดหลวงปู่ใหญ่ วัดป่าอุดมสมพร วัดหลวงปู่เทสก์ วัดครูบาอาจารย์ วัดหลวงปู่ขาว สมัยท่านอยู่ ศรัทธาญาติโยม

ก็หลั่งไหลเข้ามาช่วยบูรณะ ไม่มีปัญหา แต่ครูบาอาจารย์ร่วงโรยไป จุตินิพพานไป ยังเหลือแต่พระลูกน้อง ถ้าว่าหากไม่ได้คิดล่วงหน้าไว้ก่อน โอ..กว่าจะซ่อม แล้วก็ซ่อมขึ้นมาก็ไม่รู้จะซ่อมไปเพื่ออะไร สมัยเมื่อท่านอยู่พระห้าหกสิบองค์ หกเจ็ดแปดสิบองค์ แต่พอท่านล่วงลับไปแล้ว พระยังเหลืออยู่สี่ห้าองค์ ทีนี้ก็ไม่รู้ว่าจะซ่อมไปเพื่ออะไร ถ้าซ่อมดีขึ้นมาแล้วก็พระห้าองค์ สี่องค์จำนวนนั้นจะทำยังไง สรุปผุพังไปหมดทีนี้ ทั้งน้ำ ทั้งไฟ ทั้งอุปกรณ์อะไร รู้สึกว่าชำรุดทรุดโทรมไปหมด ไปเห็นวัดแต่ละวัดแล้วก็โอ้..น่าคิด นี่ล่ะหลวงพ่อเห็นเพียงแต่ท่อแตกเท่านั้นล่ะ หลวงพ่อก็เตือนแล้ว เป็นคำเตือนขึ้นมาว่านี่ล่ะ **เรื่องวัดวาศาสนานี่ ถ้าเราสร้างขึ้นมาโดยที่ไม่ได้คิดไม่ได้วางแผนอะไรเลย ไม่ได้คิดล่วงหน้าต่อไปภายภาคหน้าเลย มันจะเป็นภาระไม่ใช่น้อยเหมือนกันนะ เพราะว่าค่าใช้จ่ายในการที่จะบำรุงดูแลรักษานี่ ถึง**

จะรักษามาได้สมบูรณ์ พระก็มีสี่ห้าองค์ จะไปอยู่ได้ยังไง กุฏิห้าหกสิบหลังน่ะ ผลที่สุดก็เป็นอาหารปลวก อาหารมด เป็นอาหารปลวก อาหารมดเพราะรักษาไม่ไหว เพราะฉะนั้นท่านจึงมีชาดก

สมัยหนึ่งพระพุทธเจ้า เพราะเราเป็นลูกของพระเจ้าแผ่นดิน แล้วพอพ่อสวรรคตไปแล้วก็ลูกชายนั้นก็จะบวช น้องสาวนั้นก็จะไปบวช แล้วเอาแม่ไปด้วย แล้วก็มีบริษัทบริวารห้าหกคนไปด้วยกัน มีคนรับใช้ มีอะไรไปก็ไปอยู่ในป่าหิมพานต์ อยู่ตามลำพัง แล้วก็ตอนเช้ามา ใครไปหาอาหารได้ มาก็ได้เหง้าบัวมา ไปได้เหง้าบัวมาก็มาแบ่ง เรามีกี่คน หกคน ก็แบ่งเป็นหกส่วน ตัวเองส่วนหนึ่ง ของตัวเองคล้าย ๆ กับแบ่งๆ เสร็จแล้วก็ต่างองค์ต่างเอาไปเป็นช่อง ของใครของเรา ว่างั้นเถอะ ทีนี้พอใครได้อะไรมา ได้ผลไม้ป่ามาก็มาแบ่ง ๆ แบ่งหกส่วน แล้วก็

ส่วนหนึ่งตัวเองเอาไป ทีนี้ฤๅษีที่เป็นพี่ชายใหญ่ท่านก็บำเพ็ญตบะ แบบอุกฤษฏ์ว่างั้นเถอะ บำเพ็ญตบะอย่างรุนแรง เพ่งอยู่ทั้งวัน กำหนดอยู่ทั้งวัน ดูจิตใจตัวเองอยู่ทั้งวัน ภาวนาอย่างจริงจังว่างั้นเถอะ ทีนี้ไปกระเทือน ไปกระเทือนถึงแท่นศิลาอาสน์ของพระอินทร์บนสวรรค์ ศิลาอาสน์พระอินทร์สะเทือนสะท้านหวั่นไหวว่างั้นเถอะ คือแปลว่าถ้าหากว่าพระฤๅษีนี่อยากจะเป็นพระอินทร์ ปรารถนาอยากจะเป็นพระอินทร์อยู่บนสวรรค์ แปลว่าพระอินทร์นี่กระเด็นเลยว่างั้นเถอะ เพราะว่าสู้บุญบารมีของพระฤๅษีไม่ได้ ทีนี้พระอินทร์ก็เอ..ทำไมบัลลังก์ของเรานี่ทำไมจึงสะท้านหวั่นไหวอย่างนี้วา..ว่างั้นเถอะ...พระอินทร์ว่านะ ก็เลยมองดูเมืองมนุษย์ มีใครอยากมาแย่งตำแหน่งของข้าวา... พระอินทร์ก็มองไป ไปเห็นพระฤๅษีอยู่ในป่า พระฤๅษีอยู่ในป่าท่านบำเพ็ญอย่างเข้มงวดกวดขัน เอ๊..พระฤๅษีองค์นี้ท่านบำเพ็ญแล้วท่าน

จะไปที่ไหน ท่านนี่จะเป็นอะไร หรือว่าท่านปรารถนาอยากจะเป็นพระอินทร์ หรือจะปรารถนาอะไร เราควรจะไปสืบสอบดูให้มั่นใจ

จากนั้นพระอินทร์ก็ปลอมแปลงตัวลงมา ลงมาขโมยที่เขาแบ่งเป็นช่อง ๆ ว่างั้นเถอะ ไปขโมยเอาของพระฤาษี ที่เป็นพี่ชายใหญ่หมู่น่ะ ไปขโมยเอามา วันที่สองไปขโมยอีก วันที่สามไปขโมยอีก ว่างั้นเถอะ แปลว่าไม่ได้ขอ ต้องว่าขโมยสิ ไม่ได้บอกกล่าวใครนี่ ไปเอามาเลย ก็ต้องแปลว่าขโมย ว่างั้นเถอะ พระอินทร์ไปขโมยเอา ทีนี้พระฤาษีที่เป็นพี่ชายใหญ่ไปวันแรก ไปเห็นช่องของตนเอง ไม่มีอาหาร ไม่มีอาหารก็เลยกลับมา เอ๊ะ พวกน้อง ๆ พวกบริวารพวกนั้นน่ะ เขาคงไม่มีอาหารกินมั้งวันนี้ ตัวเองเลยกลับมา กลับมาก็ไม่ได้สนใจละภาวนาต่อ พอไปวันที่สองอีก ไปก็ไม่เห็นอีก เอ..เขาจะลืมเป็นครั้งที่สอง

ขนาดนี้เร้อ ไม่มีอาหารในช่องของตัวเองอีก พอไป
วันที่สามอีกทีนี้ ไปดูอีก ไม่เห็นอาหารในช่องของตัว
เองอีก ทีนี้เอ..ถ้าลักษณะนี้ แสดงว่าเขาผู้ที่อยู่กับเรา
นี่ คงจะรังเกียจเดียดฉันท์เราเสียแล้วล่ะมั้ง เพราะ
ฉะนั้น เราควรจะประชุมหารือกัน ใครมีความข้องใจ
อะไร ก็ให้พูดออกมาให้ชัดเจน ขนาดฤๅษีอยู่ในป่า
ภาวนาได้ฌานขนาดนั้น ยังไม่รู้จักใจของหมู่พวก
เพื่อนว่างั้นเถอะ ทีนี้ฤๅษีก็เลยเรียกประชุม ประชุม
ก็มีอะไร มีพี่ ๆ น้อง ๆ พวกทาสบริวารแล้ว ก็มีทั้ง
ช้างด้วย ว่างั้นเถอะ ช้างป่าที่เขาเอาไปปล่อย มีลิง
ด้วย แถบ ๆ นั้นน่ะใกล้ ๆ

ฤๅษีก็บอกว่านี่นะ...พวกเราทั้งหลาย ผมไม่
ได้ทานอาหารมาสามวันแล้ว นี่ผมพูดตามตรง ผมก็
ไม่ได้เสียอกเสียใจอะไรหรอก แต่ผมพูดให้ฟัง แต่ทุก
ครั้งพวกเราตั้งกติกากันว่า ถ้าใครได้อาหารอะไรมาก็

มาแบ่ง ๆ เป็นช่อง ๆ แล้วผมเองก็ได้รับช่องหนึ่ง แต่คราวนี้ได้สามวันแล้ว ผมไม่ได้ทานอาหาร อันนี้ผมพูดให้ฟัง แต่ผมก็ไม่ได้เสียใจอะไรหรอก แต่ทำไมพี่น้องทุกคน น้อง ๆ หรือว่าพวกเราทุกคนน่ะมีการรังเกียจเดียดฉันท์ผมยังไง ถ้าหากว่ารังเกียจเดียดฉันท์ผม ก็ขอให้บอก ผมจะได้หนีออกจากพวกท่านไป พระฤๅษีที่เป็นหัวหน้าพูด ทางผู้รองลงไปก็ไม่ใช่นะ ผมก็ให้ถวายไว้ทุกช่องเหมือนกันน่ะ ท่านไม่ได้รับจริง ๆ เหรอ ฤๅษีว่าไม่ ไม่ได้รับ ผู้น้องสาวก็ว่า เอ้า พี่ไม่ได้รับจริง ๆ เหรอ ไม่ ไม่ได้รับ ก็ไม่ใช่กลั่นแกล้งนะก็ให้อยู่นะ ไม่ได้รับ ทีนี้ก็ต่างคนก็ต่างว่าตัวเองได้แบ่งด้วยความสัตย์จริง ทีนี้ ก็ตั้งจิตอธิษฐานทั้งเจ้าท่งเจ้าที่ เอ๊า เอายังไง ทางน้องสาวก็บอกว่า เอาถ้าหากว่าหนูได้ขโมยอาหารของพี่ไป ก็ขอให้หนูได้เป็นอัครมเหสีของพระเจ้าแผ่นดินแล้ว ก็มีอัครมเหสีหลาย ๆ คนแย่งสามีกันว่างั้นเถอะ ทุกภพทุกชาติ

ว่างั้น นี่แสดงว่า ไม่ชอบแล้วว่างั้นเถอะ คนหนึ่งก็บอกว่า...เอาจนถึงลิงกับช้างว่างั้นเถอะ แล้วก็จนถึงรุกขเทวดา แต่ละคนก็ตั้งจิตอธิษฐานใครเรา ว่างั้นเถอะคล้ายกับสบถ สาบถสาบานว่างั้นเถอะ

ทีนี้มาถึงลิง ลิงก็บอกว่า ถ้าหากว่าข้าพเจ้าได้กินเหง้าบัวหรือกินอาหารของท่าน ขอให้ข้าพเจ้าให้คนที่ไปเล่นละครน่ะ จับข้าพเจ้าไปหางู งูเห่า ลิงนี่กลัวมาก กลัวงูเห่า แต่ทำยังไงได้ คนก็ให้ไปจับหางมันบ้าง จับตัวมันบ้าง งูมันก็จะฉกเอาสิทีนี้ ลิงนี่กลัวมากว่างั้น เกิดภพใดชาติใดก็ขอให้เป็นลิง ไปเล่นละครกับงูเห่าว่างั้น ถ้าหากว่าข้าพเจ้ากินเหง้าบัวของท่านหรือกินของ ๆ ท่าน

ทางช้างเองก็บอกว่า ถ้าหากว่าข้าพเจ้าได้ขโมยของ ๆ ท่านไปกิน แม้แต่ครั้งเดียวขอให้ข้าพเจ้า

นี่...เกิดมาเป็นช้างแล้วให้นายควาญช้างเอาขอสับหัว แล้วก็ลากไม้หนัก ๆ ทุกภพ ทุกชาติ แปลว่าเข็ดเหมือนกันว่างั้นเถอะช้างน่ะ

ทีนี้รุกขเทวดาที่อยู่ในนั้นน่ะ มองไม่เห็นตัวนะรุกขเทวดา เทวดาว่าข้าพเจ้าขอสบถ เทวดาว่าเอ้าใครน่ะ ข้าพเจ้าเป็นรุกขเทวดาว่างั้น เอ้า...สบถว่าอะไร ถ้าหากว่าข้าพเจ้าขโมยอาหารของท่านหรือเหง้าบัวของท่าน ที่เป็นส่วนของท่าน เกิดทุกภพทุกชาติ ขอให้ข้าพเจ้าได้เป็นผู้ดูแลวัดร้างว่างั้น ให้เป็นผู้ดูแลวัดร้าง สมภารตลอดทุกภพทุกชาติ ว่างั้น พอทีนี้พระฤๅษีเลยถามทำไม ทำไมจึงเข็ดขนาดนั้น เพราะว่าเมื่อสมภารมีบุญหนักศักดิ์ใหญ่ตายไปแล้ว มรณภาพลงไปแต่ข้าพเจ้าเป็นผู้รักษาการณ์ โอ้โฮ.. รู้สึกว่าทุกข์จริง ๆ ว่างั้น ถ้าไม่รักษาเขาก็ว่าให้ ถ้าไม่ดูแลเขาก็ว่าให้ ถ้าไม่รักษาเขาก็ว่าให้ ถ้ารักษาก็ไม่รู้

จะหาทุนที่ไหนมาซ่อมแซม เดี๋ยวก็หลังคารั่ว เดี๋ยวก็กุฏิรั่ว เดี๋ยวก็รั้วพัง มันมีสารพัดเลย มันเก่าคร่ำคร่าหมดแล้ว ข้าพเจ้าเป็นทุกข์กับการดูแลเสนาสนะ จนไม่มีเวล่ำเวลามาภาวนาทำจิตใจให้สงบ ข้าพเจ้าเข็ดที่เป็นสมภารรักษาวัดเก่า เพราะฉะนั้น เกิดภพใดชาติใด ขออย่าให้ข้าพเจ้าเกิดเป็นสมภารวัดเก่าอย่างนั้น แต่ถึงยังไงก็เถอะ ถ้าหากว่าข้าพเจ้าได้ขโมยของท่าน บาปกรรมอันนั้น ขอให้ข้าพเจ้าไปเป็นสมภารวัดเก่า อย่างที่ข้าพเจ้าได้สาบถเอาไว้ แสดงว่าเทวดานี่ก็เข็ดเหมือนกัน เข็ด ตายไปแล้วก็ยังเข็ด ว่างั้นเถอะ ไม่อยากจะเป็นสมภารรักษาการณ์วัดร้าง ว่างั้นเถอะ

นี่ล่ะ...จากนั้นก็ใครที่เป็นผู้เอา จากนั้นพระอินทร์ก็เลยโผล่ออกมาทีนี้ ข้าพเจ้าเป็นคนเอาไป เป็นคนขโมยไป อ้าวท่านเป็นใคร ข้าพเจ้าเป็นอินทราธิราชเป็นท้าวสักกะ เอ๊ ท้าวสักกะกับเรานี่ไม่เคย

รู้จักมักคุ้นกันมาก่อน ทำไมจึงมาเล่นอย่างนี้ ทำไมมาเอาอย่างนี้ ท่านเป็นใคร ทำไมจึงมาถือวิสาสะมาเอาของอย่างนี้ ท่านทำอย่างนี้ได้อย่างไร พระโพธิสัตว์ขู่ว่างั้นเถอะ... พระอินทร์ก็ยอมรับสารภาพ ขอรับโทษทีนี้เป็นยังไงก็เถอะ มันมีอะไรทำไม พระอินทร์ก็บอกว่า ที่ข้าพเจ้าลงมานี่ ข้าพเจ้าหวั่นวิตกว่าท่านนี่จะปรารถนาอะไร ทำไมบัลลังก์ของข้าพเจ้า สะท้านหวั่นไหวอยู่ตลอดเวลา พอมองดูแล้วก็คือท่านนี่เอง ที่เป็นตบะอยู่ในป่าหิมพานต์แห่งนี้ จะไปแย่งบัลลังก์ข้าพเจ้าหรือเปล่า จะไปแย่งสวรรค์ชั้นดาวดึงส์ของข้าพเจ้าหรือเปล่า พระฤๅษีก็บอกไม่ใช่เราบำเพ็ญตบะ... เราไม่ได้ปรารถนาอะไรนอกจากโพธิญาณ ข้าพเจ้าปรารถนาพระโพธิญาณ คือขอให้ได้ไปเป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในอนาคต อันนั้นคือจุดหมายปลายทางของเรา...เราไม่ปรารถนาอะไรทั้งหมด นอกจากพระโพธิญาณ ขอให้ท่านสบายใจ

ได้พระอินทร์ ต่อไปนี้อย่ามาเล่นกับข้าพเจ้าอีกนะ ข้าพเจ้าต้องการบำเพ็ญภาวนา ทางพระอินทร์ก็บอกว่า อ้าว ถ้าอย่างนั้นขอให้ท่านพระฤๅษีกับคณะต้องการปรารถนาอะไร ขอพรจากข้าพเจ้า ข้าพเจ้าจะประทานพรสิ่งนั้นให้ พระฤๅษีก็บอกว่า ขอพรอย่างหนึ่ง เอา... เอาเลยขอได้เลย บอกว่าขออย่าให้พระอินทร์มาที่นี่อีกต่อไป อย่ามาล้อเล่นกับข้าพเจ้า พระอินทร์ก็คือพระอินทร์ ข้าพเจ้าก็คือข้าพเจ้า อย่ามาใกล้กันอีกเลย เท่านั้นล่ะ พอพระอินทร์ เออ ผมจะไม่มาอีกครับ แต่ผมจะดลบันดาลให้ ผลหมากรากไม้อุดมสมบูรณ์ ไม่ให้ขาดตกบกพร่อง สำหรับพระฤๅษีอยู่ในป่าแห่งนี้ต่อไป ผมจะไปแล้วครับ พระอินทร์ก็เลยหายเงียบไปเลย ไม่มาใกล้อีกเลย

นี่ล่ะ...ชาดกเรื่องนี้ท่านสอนให้รู้ว่า การอยู่ด้วยกันก็ต้องมีกฎ กติกา ถ้ามีอะไรเกิดขึ้น คนที่เป็น

หัวหน้าก็ต้องมองต้องดู... แล้วก็พร้อมกัน หลวงพ่อสะดุดใจเรื่องสมภาร ว่างั้นเถอะ... เทวดาที่เป็นสมภาร มานึกทีไรหลวงพ่อเองก็ขำอยู่ตลอด เพราะหลวงพ่อไปเห็นวัดต่าง ๆ ขึ้นมามันก็มีส่วนจริงๆ เทวดาที่รักษาวัดวาศาสนานี่ เพราะมันจะต้องดูจะต้องแล จะต้องบำรุงรักษามาก ต่อมากแต่ละวัดนี่พระหกสิบ เจ็ดสิบ แปดสิบ องค์นี่ สมัยพ่อแม่ครูบาอาจารย์ท่านยังมีชีวิตอยู่ พอท่านล่วงลับไปแล้วยังเหลือพระสี่ห้าองค์ ถึงจะดูแลบำรุงรักษาดีขนาดไหน ทุกหลังแล้วใครจะไปอยู่ล่ะทีนี้ มันก็ผุพังไปโดยดี ถ้าสภาพผุพังไปแล้วเสียงสะท้อนย้อนกลับมาทีนี้ โอ้..สมภารใหม่ดูแลเสนาสนะไม่ไหวเลย ย่ำแย่เศร้าหมองไปหมด ทีนี้พอสมภารได้ยิน สมภารก็รู้สึกจิตใจเศร้าหมองไปด้วยอีกเหมือนกัน เพราะเขาตำหนิทั้งที่ตัวเองก็ทำอย่างเต็มที่ เพื่อดูแลเสนาสนะ เมื่อดูแลแล้วไม่รู้จะให้ใครไปอยู่ เพราะว่ากุฏิมันมาก

เสนาสนะมันมาก

เพราะฉะนั้น ความทุกข์ของสมภาร หลวงพ่อมาพิจารณาดูแล้วนะ นิทานชาดกเป็นแนวสอนผู้คนได้ดีทีเดียวว่างั้นเถอะ แต่ถึงยังไงอย่ามาเกิดน่ะดีที่สุดนะ พวกเราบำเพ็ญ ศีล สมาธิ ปัญญา อย่างพระฤๅษี พระฤๅษีท่านบำเพ็ญของท่านอย่างอุกฤษฏ์ แต่ท่านปรารถนาให้ไปเป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในอนาคต คือพระโพธิญาณ นี่ล่ะท่านบำเพ็ญทุกภพทุกชาติไป ในใจของท่านดิ่งอยู่อย่างเดียว อย่างพวกเราท่านทั้งหลาย พวกเราก็คิดปรารถนาเอาไว้ว่า เออ ข้าพเจ้าทำบุญกุศลถึงจะมากหรือจะน้อย สิ่งไหนที่เป็นบุญหรือกุศล ที่ข้าพเจ้าได้คิด ได้ทำ ได้พูด ได้ประกอบคุณงามความดี กับสิ่งไหนก็ตามที่เป็นบุญเป็นกุศล ก็ขอให้เป็นเครื่องเกื้อกูลหนุนข้าพเจ้า ให้เดินทางเข้าสู่มรรคผลนิพพาน ขอให้ได้สำเร็จพระ

อรหันต์โดยเร็วด้วยเทอญ พวกเราก็น่าจะปรารถนาอย่างนั้นเหมือนกันนะ แต่พระพุทธเจ้าท่านยังบอกทำบุญมากน้อยแค่ไหน ก็ขอให้สำเร็จพระโพธิญาณให้ได้สำเร็จเป็นพระพุทธเจ้าองค์หนึ่งในอนาคต อันนั้นคือความมุ่งหวังของพระพุทธเจ้านะ แต่ว่าพวกเรานี่ ใครจะปรารถนาเอาอะไรนะ ถ้าปรารถนาเอาสวรรค์ชั้นพรหม ให้มั่ง ให้มี ให้เสร็จสวยงดงาม อันนั้นแปลว่าปรารถนาอยู่ในวัฏฏะ มันจะวกวนเวียนไม่มีที่สิ้นสุดนะถ้าปรารถนา บางคนก็ถ้าตัวเองไม่ได้ทำจะปรารถนาอะไร ไม่ปรารถนาละ ตามที่จริงถ้าไม่ปรารถนา จะเดินมันก็เหมือนกับไม้อยู่ในกลางน้ำ...ว่างั้นเถอะ มันไม่รู้จะไปทางไหน

ถ้าตั้งความปรารถนา มันก็จะได้ดิ่งไปข้างใดข้างหนึ่ง เราจะได้พ้นทุกข์ เป็นพระอรหันต์ เป็นอัครสาวก เป็นพระพุทธเจ้า เป็นอะไรจะได้ปรารถนา

สิ่งนั้น นี่คือความปรารถนาก็คือความตั้งใจ คือตั้งใจจริงว่างั้นเถอะ แต่ถ้าหากว่าผู้ใดปรารถนาอยากจะพ้นทุกข์ในวัฏสงสาร ไม่มาเวียนว่ายตายเกิด อันนั้นแปลว่าเป็นมรรค เป็นสัมมาทิฐิ แต่ถ้าหากว่าผู้ใดปรารถนาให้วกวนเวียนเป็นคนมั่งมีศรีสุขแล้ว เป็นพระเจ้าจักรพรรดิ์ เป็นอะไร อันนี้แปลว่าปรารถนาอยู่ในวัฏฏะ มิจฉาทิฐิ ท่านว่านะ คล้าย ๆ ว่ายังปรารถนาอยู่ในวกวนเวียนอยู่ในวัฏสงสาร มันไม่มีที่สิ้นสุด ต้องปรารถนาออกจากวัฏฏะ แหวกวงออกไปว่างั้นเถอะ สู่แดนอวกาศ อวกาศของจิต อวกาศของธรรม เป็นอมตะธาตุ เป็นอมตะธรรม นั่นคือปรารถนาที่ถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิ ว่างั้นนะ... เอา... รับพรนะ อนุโมทนาให้พร

ศีลห้าที่พระพุทธองค์บัญญัติไว้
อันนั้น คือปิดทาง อย่าทำนะ อย่าทำผิดศีลห้านะ
ศีลห้านี่ ตกนรกหมกไหม้นะ ถ้าไม่ทำ งดเว้น
ไม่ทำไม่ผิดศีลห้า นั่นไปสู่สวรรค์นะ
ปิดอบายภูมิรักษาศีลห้าได้แล้ว
แต่ถ้าว่าพวกท่านล่วงละเมิดศีลห้า ฆ่าสัตว์ ขโมยทรัพย์
ประพฤติผิดในกาม กล่าวมุสา ดื่มสุรา
คติของพวกท่านบอกได้เลยว่าทุกข์คติเป็นที่ไป
แต่ถ้าพวกท่านงด ไม่ทำ ล่วงละเมิดศีลห้า ไม่ฆ่า ไม่ขโมย
ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่โกหกต้มตุ๋นหลอกลวง
ไม่ดื่มสุราไม่ขาดสติ
บอกได้เลยว่าพวกท่านต้องไปสู่สวรรค์
อันนี้ล่ะ คือพระพุทธองค์ท่านบอกไว้แล้ว

เป็นมาเป็นไป เจดีย์หลวงปู่เพียร วิริโย วัดป่าหนองกอง

วันนี้เป็นวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ซึ่งวันนี้ เป็นวันหลวงตาท่านมาวางศิลาฤกษ์ ที่วัดป่าหนองกอง เพื่อสร้างเจดีย์พิพิธภัณฑ์หลวงปู่เพียร วิริโย เมื่อเช้าวันนี้และวันนี้ เป็นวันพระ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๓ วันพระหน้าเป็นวันมาฆบูชา เมื่อคืนที่แล้วหลวงพ่อ

ก็ได้ไปสวดมนต์ในพิธีงานจะวางศิลาฤกษ์ที่วัดป่าหนองกอง รู้สึกว่าพระมากเมื่อคืนที่ผ่านมา ครูบาอาจารย์ พระเถระผู้ใหญ่ก็มามาก เมื่อคืนนี้... ทีแรกเมื่อประชุมกัน ก็ว่าจะให้หลวงพ่อเป็นองค์แสดงธรรม พอมาเห็นเมื่อคืนพระเถระผู้ใหญ่มามาก ก็เลยให้หลวงปู่สรวงเป็นผู้กล่าวสัมโมทนียกถาตามอัธยาศัยของท่าน ก่อนที่ท่านจะกล่าว หลวงพ่อเห็นคณะศรัทธาญาติโยมมากมาย หลวงพ่อก็เลยกล่าวความเป็นมาของเจดีย์ และความเป็นไปของเจดีย์จะดำเนินการอย่างไรในเจดีย์ของหลวงปู่เพียร หลวงพ่อก็ได้กล่าวเกริ่นเพื่อจะให้ญาติโยมพี่น้องประชาชนได้รับทราบว่า ความเป็นมาเป็นไปเป็นอย่างไร หลวงพ่อไม่ได้แสดงธรรมเมื่อคืนนี้ เพียงแต่กล่าวสัมโมทนียกถาเกี่ยวกับเจดีย์ ให้แก่พี่น้องศรัทธาญาติโยมได้รับทราบว่า เมื่อสร้างเมื่อวางศิลาฤกษ์จบลงไปแล้ว พวกเราจะสร้างเจดีย์ต่อเลยใช่ไหม ก็ได้

บอกว่ายัง เพราะว่าแปลนยังไม่ชัดเจน การประกวดแปลนเจดีย์นี่ยังไม่ได้ออกมาเป็นชัดเจน ต่างคนก็ต่างเขียนแปลนออกมา เห็นแล้วก็หลายคนพอสมควรแต่คงจะผ่านคณะกรรมการตรวจเสียก่อน คล้าย ๆ ว่าลูกศิษย์ลูกหาทุกหมู่เหล่า หันหน้าเข้าหากันแล้วก็ตรวจแบบแปลน ใครต้องการแปลนไหน แบบไหนก็จะได้เลือกแปลนนั้น จากนั้นก็คงจะหาวิศวกรถอดแบบ ว่าเจดีย์ของหลวงปู่เพียรนี่ จะใช้ค่าใช้จ่ายเท่าไหร่ทั้งหมด ในเมื่อรู้ค่าใช้จ่ายทั้งหมดเสร็จแล้วก็คงจะหาผู้รับเหมาว่าบริษัทไหนจะมารับเหมา เมื่อได้บริษัทรับเหมาแล้วก็คงจะเซ็นสัญญา แล้วดำเนินการก่อสร้างต่อไป

อันนี้ก็คือที่จะสร้างเจดีย์พิพิธภัณฑ์ของหลวงปู่เพียร หลวงพ่อก็ได้ปรารภว่าการสร้างเจดีย์ครูบาอาจารย์นี่ ไม่ใช่ของผู้หนึ่งผู้ใดก่อนที่จะสร้าง

เจดีย์ของหลวงปู่เพียรก็ได้รับอนุญาตหรือไฟเขียวจากองค์หลวงตา หลวงตาอนุญาตแล้ว คณะสงฆ์คณะศรัทธาญาติโยม จึงได้ดำเนินการตามขั้นตอนหลายขั้นตอน จนถึงมาได้วางศิลาฤกษ์ จากนั้นก็จะได้ดำเนินงานอย่างที่หลวงพ่อได้กล่าว แล้วก็การสร้างเจดีย์พิพิธภัณฑ์ ในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าท่านก็บอกว่าถูปารหบุคคลสี่จำพวก สมควรที่จะสร้างสถูปและเจดีย์ ***ถูปารหบุคคลสี่จำพวกนั้นคือใคร พระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตสาวก พระเจ้าจักรพรรดิ์*** ผู้มีกิเลสอยู่คือพระเจ้าจักรพรรดิ์ แต่ทำไมจึงสมควรจะสร้างเจดีย์เพื่อบรรจุอัฐิธาตุของพระเจ้าจักรพรรดิ์ เพราะว่าพระเจ้าจักรพรรดิ์เป็นผู้กว้างขวาง เป็นผู้มีบารมีในยุคนั้น สมัยนั้น มีแต่พระคุณให้ความร่มเย็นเป็นสุขแก่พี่น้องประชาชนทุกหมู่เหล่า ไม่ได้เลือกหน้า จิตใจของท่านเป็นธรรมเป็นศีลอีกต่างหาก ในเมื่อท่านล่วงลับไปก็

สมควรที่จะสร้างสถูปและเจดีย์ ประดิษฐานไว้ในทางสี่แพร่ง เพื่อคนจะได้กราบ ได้ไหว้ เพราะว่าเมื่อคนกราบไหว้ คนเหล่านั้นก็จะได้ระลึกถึงพระเจ้าจักรพรรดิ์ แล้วก็จะได้ทำตนให้เป็นคนดีเหมือนพระเจ้าจักรพรรดิ์ ถึงจะไม่ได้ทำทั้งหมด ก็จะได้สำรวม กาย วาจา ที่ได้รับคำสอนจากพระเจ้าจักรพรรดิ์ในยุคสมัยนั้น ๆ ทำให้คนจิตใจของคนในยุคนั้น อ่อนน้อมถ่อมตน ไม่ทำความชั่ว ไม่เห็นแก่ตัว เพราะเอาพระเจ้าจักรพรรดิ์เป็นตัวอย่าง เมื่อนำธรรมคำสอนของพระเจ้าจักรพรรดิ์มาแนะนำตนเองแล้ว ก็นำเอาพระเจ้าจักรพรรดิ์เป็นตัวอย่าง ในเมื่อไม่ได้ทั้งหมดก็ได้ในระดับหนึ่ง เขาเหล่านั้นเมื่อมรณภาพไปแล้ว ก็ไปสู่สวรรค์เป็นส่วนมาก เพราะเขาทำแต่คุณงามความดี สำรวมกายวาจา เรียบร้อย ไม่ล่วงละเมิดต่อศีลธรรม เพราะฉะนั้น ท่านจึงให้สร้างเจดีย์ไว้ในทางสี่แพร่ง คือพระเจ้าจักรพรรดิ์ ท่านเป็นหนึ่งในถูปารหบุคคล

สี่จำพวกนั้น ส่วนพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า พระอรหันตสาวกนั้น ไม่ต้องกล่าว เพราะท่านเป็นผู้บริสุทธิ์ผุดผ่อง ไม่มีกิเลส ราคะ โทสะ โมหะ เป็นพระอรหันต์

แต่ต่อมาครูบาอาจารย์สมควรที่จะสร้างสถูปและเจดีย์ ก็ดูเป็นองค์ ๆ แต่โดยมากลูกศิษย์ลูกหาที่เคารพนับถือเลื่อมใส ก็ได้ก่อสร้างพระเจดีย์เพื่อบรรจุอัฐบริขาน แล้วก็บรรจุอัฐิธาตุของครูบาอาจารย์พวกนั้น ๆ แล้วก็พร้อมกันบนยอดพระเจดีย์ก็ได้บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ธาตุพระอรหันต์ แล้วก็ธาตุของพ่อแม่ ครูบา อาจารย์ ที่พวกเราเคารพนับถือว่าท่านได้เป็นผู้บริสุทธิ์ผุดผ่อง ที่พวกเราได้รู้ได้เห็นได้เคารพนับถือในองค์ของท่าน อย่างหลวงปู่มั่นอย่างนี้เป็นต้น และทุกเจดีย์ในยุคสมัยนี้ โดยมากจะมีพระธาตุพระอรหันต์หรือพระธาตุของพ่อแม่ครูบา

อาจารย์ในยุคปัจจุบัน บรรจุเกือบทุกเจดีย์พูดอย่างนั้นได้ เพราะฉะนั้น เมื่อพสกนิกร อุบาสก อุบาสิกาทุกหมู่เหล่าได้สร้างพระเจดีย์ขึ้นมา ก็เพื่อบรรจุสิ่งดังกล่าวเป็นที่กราบไหว้ของเทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย

แล้วในครั้งพุทธกาล ก็เป็นมาสร้างสถูปและเจดีย์ ที่สถานที่พระพุทธเจ้าปรินิพพาน แล้วก็อีกหลาย ๆ แห่ง ในเมืองไทยของเราก็ได้นำพระบรมสารีริกธาตุมาแล้ว แล้วพวกเราก็ได้สร้างสถูปและเจดีย์มากมายหลายแห่ง แต่นี้ของครูบาอาจารย์ของเราก็เหมือนกัน เคยมีไหมในครั้งก่อน ๆ เมื่อคืนหลวงพ่อก็ได้พูดเกี่ยวกับเรื่องราวที่มาในพระไตรปิฎก ในอดีตชาติที่พระพุทธเจ้าท้าวความถึงเจดีย์หรือว่าพระธาตุ ให้แก่พวกคณะศรัทธาญาติโยมได้ฟัง เมื่อคืนนี้ที่หลวงพ่อได้กล่าวสัมโมทนียกถา แต่ไม่ได้กล่าวมาก กล่าวสั้นแต่ก็ให้ตีความหมายหรือว่ามี

ความหมายในการกล่าว คือเรื่องที่พระลกุณฏกภัททิยเถระ ท่านเกิดในกรุงสาวัตถี เกิดในผู้มีฐานะร่ำรวยเป็นผู้มีเงิน แต่ร่างกายของท่านต่ำเตี้ย ตัวเตี้ยตัวเล็ก ทีนี้ท่านได้ฟังธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าท่านก็เกิดความเคารพนับถือเลื่อมใส จากนั้นท่านก็ได้มาบวชกับพระพุทธองค์ พอบวชแล้วท่านก็ตั้งใจปฏิบัติท่านก็ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ เมื่อท่านได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ ท่านไป ณ สถานที่ใด การพูดหรือการแสดงธรรมของท่านแตกฉานไพเราะจับใจเสียงของท่านเสียงเพราะมาก ไม่มีองค์อื่นที่จะเสียงเพราะเหมือนกับเสียงพระลกุณฏกภัททิยเถระพระพุทธเจ้าจึงได้ประกาศในท่ามกลางสงฆ์ ตั้งให้รับตำแหน่งเป็นผู้มีเสียงเพราะกว่าภิกษุทั้งหลายท่านได้รับเอตทัคคะ เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย สรุปแล้วก็คือ ได้เป็นอสีติมหาสาวก ๘๐ รูป ในบรรดาลูกศิษย์สาวกของพระพุทธเจ้า แต่ร่างกายของท่านเตี้ย

เล็ก สมัยหนึ่งท่านก็มากราบพระพุทธเจ้าเป็นส่วนตัว พอเห็นภิกษุกลุ่มหนึ่งเข้ามาสามสิบรูป ท่านก็เห็นพระเหล่านั้นมา ท่านก็กราบลาพระพุทธเจ้าเพื่อจะให้โอกาสต่อพระที่เข้ามาทีหลัง คือพระธุดงค์ที่ออกมาจากป่า เพื่อจะได้มารับโอวาทหรือรับฟังธรรมของพระพุทธเจ้า พระลกุณฏกภัททิยเถระกราบลาพระพุทธเจ้า ท่านก็เดินสวนทางพระเหล่านั้นที่เดินเข้ามาที่จะกราบพระพุทธเจ้า พระสามสิบรูปนั้นมองพระลกุณฏกภัททิยเถระองค์เตี้ยน่ะ เหมือนกับสามเณร เหมือนกับเณรน้อยเดินผ่านไป บางตำราก็ว่าพระเหล่านั้น เอามือขยุ้มหัวท่านอีก เพราะหน้าตาของท่านน่ารัก แต่ท่านก็เฉย ท่านก็ไม่ได้ว่าอะไร

พอพระสงฆ์เหล่านั้นเข้าไปกราบพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าก็ถามว่า พวกท่านทั้งหลายเห็นไหมพระเถระเดินลงไปผ่านพวกท่านทั้งหลายไปสักครู่

นี้ พระสามสิบรูปก็ว่า ไม่เห็นพระเจ้าข้า เห็นแต่สามเณร สามเณรนั่นล่ะ ไม่ใช่สามเณร นั่นล่ะคือพระมหาเถระในบรรดาอสีติมหาสาวกของเรา ๘๐ รูป องค์นี้ล่ะองค์หนึ่ง พระสงฆ์ทั้งหลายก็ถามว่า ทำไมรูปร่างเตี้ยนัก พระเจ้าข้า พระพุทธองค์ตรัสบรรยายว่า ที่รูปร่างใหญ่ก็ดี เล็กก็ดี อันนั้นไม่สำคัญข้อสำคัญให้มีคุณธรรมในจิตใจ แต่ถ้าว่าผู้ใดร่างกายใหญ่แต่โง่เขลา เต็มไปด้วยกิเลส ราคะ โทสะ โมหะ อันนั้นก็ไม่จัดว่าเป็นเถระ ถึงจะรูปร่างเตี้ยเล็ก แต่ท่านทำจิตใจให้หลุดพ้นจากอาสวะกิเลสก็เป็นมหาเถระ แต่ถ้าหากว่าทั้งรูปร่างสมบูรณ์ สวยงามใหญ่โต เหมือนกับสมบูรณ์แบบ แล้วก็ท่านได้สำเร็จมรรคสำเร็จผลด้วย อันนั้นก็เลิศประเสริฐทั้งกายทั้งใจ พระพุทธเจ้าท่านบรรยายให้แก่พระสงฆ์เหล่านั้นฟัง

จากนั้นก็ทรงสอนวิธีการปฏิบัติให้เกิดคุณ

ธรรมขึ้นมาในใจ ท่านก็สอนเรื่องสติปัฏฐาน แล้วก็อริยสัจ เมื่อจบลงแล้วพระสงฆ์เหล่านั้นก็ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดทั้งสามสิบรูป จากนั้นพระสงฆ์ก็ได้กราบทูลถามพระพุทธองค์ว่า ทำไมพระลกุณฏกภัททิยเถระตัวเตี้ย พระพุทธองค์ว่า เป็นวิบากกรรมในอดีต วิบากกรรมอันไหนหนอ พระเจ้าข้า พระพุทธองค์ก็ได้ตรัสให้พระสงฆ์ฟังว่า สมัยหนึ่งพระลกุณฏกภัททิยเถระได้เกิดในศาสนาของพระกัสสปพุทธเจ้า คือในภัทรกัปป์นี้ มีพระพุทธเจ้าอยู่ ๕ องค์ คือ กกุสันโธ โกนาคมโน กัสสโปโคตมคือพระพุทธเจ้าของเรา อริยเมตไตรโยคือองค์ที่จะตรัสต่อไปในอนาคต คือพระพุทธเจ้า ๕ พระองค์ ทีนี้พระลกุณฏกภัททิยเถระนี่..ที่เป็นมหาเถระนี่..ท่านเกิดในศาสนาของพระพุทธเจ้ากัสสโปช่วงปลายพระพุทธเจ้ากัสสโปปรินิพพาน คนทั้งหลายก็หารือกันว่า การสร้างพระเจดีย์นี่ เราจะทำใหญ่ขนาดไหน

จึงจะสมควร ผู้ที่มีเงินมาก เศรษฐี มหาเศรษฐี เขาก็คิดว่าเอาแปดโยชน์บ้าง เจ็ดโยชน์บ้าง หกโยชน์บ้าง โยชน์ก็คือสี่ร้อยเส้น สูงสี่ร้อยโยชน์ สูงแปดร้อยโยชน์ สี่เหลี่ยมด้านละสี่ร้อย ด้านละแปดร้อยโยชน์ ทีนี้คนที่มีเงินเขาก็พูดใหญ่ แต่คนไม่มีเงินก็โอ้ จะเสร็จได้หรือ แล้วเมื่อสร้างเสร็จแล้วใครจะเป็นผู้ดูแลรักษา ใหญ่ขนาดนั้น จะซ่อมแซมยังไง ทีนี้ท่านลกุณฏกภัททิยเถระนี่.. ในชาตินั้น ท่านเกิดในตระกูลช่างไม้ใหญ่ในเมืองนั้น ก็คล้าย ๆ กับว่าเป็นผู้มีเสียง ๆ หนึ่งที่ออกเสียงได้ ท่านก็เลยบอกว่า ตามที่จริงถ้าสร้างใหญ่จนเกินไป การดูแลรักษามันก็ยาก จะสร้างขนาดนี้ก็จะดูแลรักษาง่าย เอาเถอะนะ ผมว่าด้านละหนึ่งโยชน์ สูงหนึ่งโยชน์ กว้างสี่ร้อยเส้น สูงสี่ร้อยเส้น ขนาดนี้น่าจะเพียงพอ พวกเราเราท่านทั้งหลายเห็นด้วยไหม คนรวยมันน้อยกว่า พอออกเสียงก็สู้เสียงคนจนไม่ได้ คนจนว่าใช่ นี่ล่ะรักษาง่ายดี...

นี่ล่ะ...ในพระธรรมคำสอนท่านบอกว่า พระพุทธเจ้าทำอะไร บารมีของท่านไม่มีประมาณ การสงเคราะห์โลก ท่านไม่มีประมาณ น้ำพระทัยของท่านไม่มีประมาณ ทุกสิ่งทุกอย่างของพุทธะไม่มีประมาณ แต่ว่าพระภาติยะช่างไม้ท่านมีประมาณ ให้สร้างพระเจดีย์เล็ก มีประมาณ เพราะฉะนั้น บาปกรรมตัวที่มีประมาณตัวนี้ล่ะ เกิดมาภพใดชาติใด ตั้งแต่ชาตินั้นเป็นต้นมา ท่านจะเป็นผู้มีร่างกายเตี้ย ต่ำเตี้ยตลอดตัวเล็กตลอดมา จนมาถึงชาตินี้ เป็นชาติสุดท้ายของท่าน ท่านก็เกิดมาแล้วก็ยังตัวเตี้ยอีกอย่างเก่า นี่ล่ะกรรม อกุศลกรรมของท่าน กรรมในทางที่ไม่ดี

แต่กรรมในทางที่ดี ท่านเกิดในพระพุทธเจ้าองค์ก่อน ๆ ชื่อว่าพระเจ้าสีฉี ท่านเห็นพระพุทธเจ้าท่านตั้งสาวะกะหรือสาวกของท่าน ให้เป็นผู้เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย เป็นผู้มีเสียงเพราะ จากนั้นท่านก็ได้

กราบอาราธนาพระพุทธเจ้าไปฉันท์อาหารที่บ้านของท่าน ท่านเป็นเศรษฐี ท่านได้ถวายอาหารพระสงฆ์พร้อมพระพุทธเจ้าเจ็ดวัน จากนั้นท่านก็ตั้งความปรารถนา ขอให้ข้าพระองค์ได้เป็นอย่างพระเถระองค์ที่พระพุทธองค์ได้ตั้งไว้นั้น คือให้เป็นผู้มีเสียงเพราะในศาสนาของพระพุทธเจ้า องค์ใดองค์หนึ่งในอนาคต พระพุทธเจ้ามองดูอนาคต เออ.. เธอจะได้เกิดในศาสนาของพระพุทธเจ้าโคตม ท่านก็พยากรณ์ไว้ จากนั้นก็ให้พรขอให้ความปรารถนาของเจ้าจงสำเร็จสมหวังดังปรารถนาเทอญ เอวังโหตุ เอวังโหตุ จากนั้นมา ท่านก็เวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร เป็นระยะเวลานานทีเดียว จึงได้มาถึงพระพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าของพวกเรา ท่านก็ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าก็ได้ตั้งให้ได้รับเอตทัคคะ... เลิศกว่าภิกษุทั้งหลาย เป็นผู้มีเสียงเพราะ

นี่ล่ะในหลักของพุทธศาสนา ถ้าย้อนดูแล้ว พระพุทธเจ้าท่านว่าตายแล้วเกิด ไม่ว่าจะคัมภีร์ไหน ไม่ว่าจะเรื่องไหน พระพุทธเจ้าจะเน้นหนักว่า ตายแล้วไม่สูญ ตายแล้วเกิดอีก วิญญาณตัวนี้ เกิดมาเสวยวิบาก หรือว่าเสวยกรรมที่ตนได้กระทำ ถ้าว่าตัวเองทำกรรมดี กรรมดีก็จะสนองไปเรื่อย ๆ ถ้าทำกรรมชั่ว กรรมชั่วก็สนอง แต่คนเราพวกเราเกิดมาในภพหนึ่ง ชาติหนึ่ง จะทำแต่กรรมดีอย่างเดียวก็คงจะไม่ใช่ จะทำกรรมชั่วอย่างเดียวก็คงจะไม่ใช่ มันก็คละกันในสองอย่าง ในเมื่อมันคละกันทั้งสองอย่าง บุญกับบาปมันก็ไหลเข้ามาสู่จิตใจ เพราะใจของเราเป็นคลัง เป็นผู้รับทั้งบาป รับทั้งบุญ ในเมื่อบุญมากเวลาช่วงไหน บุญให้ผล พวกเราก็มีความสุข ยิ้มแย้มแจ่มใส เพราะบุญกุศลให้ผล แต่เมื่อไรบาปพระกุศลให้ผล พวกเราก็เสียอกเสียใจ ระทมทุกข์ จะเลี้ยงชีวิตจะเอาตัวไม่รอด เพราะเหตุไร เพราะกรรมชั่วให้ผล เพราะฉะนั้น

พระพุทธเจ้าท่านมองเห็น การเกิดการตายหรือว่าดวงวิญญาณของแต่ละคน เป็นมาอย่างไร เป็นไปอย่างไร เป็นมาเพราะอะไรมีวิบากกรรมตรงไหน กรรมตัวไหนให้ผลในช่วงนี้ขณะนี้ หรือจะให้ผลในอนาคตต่อไปภายภาคหน้าจะเป็นอย่างไร **พระพุทธเจ้าท่านจึงเตือนพวกเราท่านทั้งหลายว่า กรรมชั่วอย่าทำเสียเลยดีกว่า เพราะกรรมชั่วนั้นย่อมให้ผล เป็นทุกข์เดือดร้อน เผาผลาญ เมื่อภายหลัง**

เพราะฉะนั้น ธรรมคำสอนที่พระพุทธเจ้าที่ท่านได้ตรัส ท่านรู้อดีตอนาคตปัจจุบัน พวกเราในฐานะพุทธบริษัทของพระพุทธเจ้า ควรจะศึกษา ควรจะวิเคราะห์ ควรจะพิสูจน์ด้วยตนเอง ไม่ใช่เชื่อตามที่ครูบาอาจารย์บอก หรือเชื่อตามตำรับตำราที่ท่านเขียนเอาไว้

หลักพิสูจน์คืออะไร พระพุทธเจ้าท่านได้ตรัสไว้แล้ว คือแผนที่ที่พวกเราจะเดินตามแนวแถวของพุทธะ **นั่นคือนั่งสมาธิ ทำจิตใจให้สงบ** เมื่อจิตใจสงบเป็นหนึ่งแล้ว เราจะรู้ได้ว่ากายกับใจอาศัยกันอยู่ รูปธรรมนามธรรม จากนั้นเมื่อเราจิตใจละเอียดเข้าไป เราจะมองเห็นได้ว่า ขณะนี้เราใช้กรรมเรื่องอะไร วิบากกรรมของเรา วิบากกรรมอันไหนที่พวกเราได้ใช้อยู่ในขณะนี้ อย่างพระโมคคัลลานะ อย่างนี้ที่ท่านถูกโจรทุบฆ่าท่าน ท่านก็หนีสองครั้ง พอครั้งที่สามท่านก็นึกย้อนดูว่า ที่พวกโจรมารุมที่จะทำร้ายท่านนี่ ด้วยวิบากกรรมอันไหน ท่านก็รู้เลย โอ้..เมื่อวิบากกรรมในอดีตข้าพเจ้าเคยได้ฆ่าพ่อฆ่าแม่มา เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าจะหนีไม่พ้น จะต้องปล่อยให้เขาทำร้าย เพราะว่ากรรมข้าพเจ้าได้ทำไว้แล้วในอดีตชาติ จะหนีไปไหน จะหนีไปในท้องฟ้าอากาศหุบเหวไหน มหาสมุทรที่ไหน หนีกรรมไม่พ้น กรรม

ตัวนี้ จะต้องติดตามให้ผล เหมือนกับหมาไล่เนื้ออย่างนั้นน่ะ หมาที่จมูกดีกำลังแรง เนื้อนี่ ก็มันคล้าย ๆ กับว่ามันทุพพลภาพแล้ว เพราะมันมีกรรมชั่วให้ผลอยู่ มันก็วิ่งหนีกรรมที่มีกำลังกว่าไม่ไหว หนีไม่พ้นผลที่สุดก็ต้องได้ใช้กรรม เว้นเสียแต่กรรมนั้นไม่หนักหนา หรือว่ากรรมนั้นถึงจะหนัก แต่ว่าผู้ที่กระทำหรือว่าผู้จะได้รับกรรมนั้น ได้บำเพ็ญตนอย่างอุตลุด จะว่าตัดกรรมก็ใช่ หรือจะว่าหนีกรรมชั่วก็ใช่ อันนั้นคือที่จะหนีหรือตัดกรรม ก็คือทำคุณงามความดี

อย่างที่หลวงพ่อเคยได้พูดว่า นายตาเหล่อหนวดแดงที่ฆ่าโจรห้าร้อยทีเดียว ๔๙๙ คน ทีเดียว... แล้วก็ท่านได้ทำบุญกับพระสารีบุตรเถระ ท่านได้ใส่บาตร แล้วก็ได้ฟังธรรมเทศนาของพระสารีบุตร พระสารีบุตรก็ได้เทศน์ฟังว่า ให้จิตใจอยู่ในปัจจุบัน ไม่ต้องคิดถึงอดีตที่ผ่านมา ไม่ต้องคิดถึงอนาคตที่ยังมา

ไม่ถึง ให้ใจคุณอยู่ในปัจจุบัน ขณะนี้ เดี๋ยวนี้ นายหนวดแดงตาเหล่อเขาได้ฟังธรรมเทศนาจิตใจอยู่ในปัจจุบัน เขาก็ได้สำเร็จเป็นพระโสดาบัน ในเมื่อพระโสดาบันขณะนั้น เพราะว่าตัดเรื่องอดีตที่ฆ่าผู้คนมานั้น สลัดออกเลยทีนี้ แต่ว่าท่านก็จะได้เกิดหนึ่งชาติ สามชาติ เจ็ดชาติ คือพระโสดาบันมีสามเกรด มีหนึ่งชาติ คือเอกพีชี สามชาติเกิด จะได้เกิดสามชาตินี้ เรียกว่าโกลังโกละ เกิดเจ็ดชาติก็ว่า สัตตักขัตตุปรมะ พระโสดาบันอีกไม่เกิดเลยเจ็ดชาติ สรุปแล้วก็คือลักษณะพระโสดาบันเกรด เอ บี ซี ถ้าว่าเราจะจัดนะ ลักษณะอย่างนั้น แต่ท่านผู้นี้จะอยู่ในพระโสดาบันเกรดใดไม่ทราบ แต่ถึงยังไงถึงท่านเกิดอีกมาภพใด ชาติใด ก็คงจะถูกฆ่า ฆ่าแล้วก็ตาย ฆ่าแล้วก็ตาย ฆ่าแล้วก็ตาย ผลที่สุด ชาติที่เจ็ด ท่านก็ได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์ แปลว่าหนีกรรมน่ะสิ หมาตัวนี้จะใหญ่โตขนาดไหน แต่เราข้ามฟากมหาสมุทร

หมาตัวนี้ พอถึงฝั่งมหาสมุทรแล้ว มันก็หาไม่เจออีกเหมือนกัน เพราะคนข้ามฝั่งไปแล้ว หมาตัวนี้ก็วกวนเวียนหาที่มันจะทำลาย ที่มันจะทำร้าย มันจะกัดคนนั้น แต่คนนั้นข้ามไปแล้ว ข้ามฝั่งไปแล้ว จนหมาตัวนี้ไม่สามารถจะดมกลิ่นหาคนนั้นได้ นี้ก็เหมือนกันบาปกรรมที่ท่านได้ทำไว้แล้ว แต่ว่าท่านทำจิตใจของท่าน ให้หลุดพ้นจากอาสวะกิเลสไป กรรมตัวนี้จะตามไม่ทัน พอไปถึงฝั่งแล้วก็หาไม่เจอ

แต่ผู้ที่จะทำอย่างนั้นได้ ไม่ใช่ของได้ง่าย ๆ ในหลักของพระพุทธศาสนาก็บอกว่า จะเป็นล้าน ๆ ต่อหนึ่งคน จะพูดอย่างนั้นก็ไม่น่าจะผิดอยู่เหมือนกันผู้ที่จะทำจิตใจให้เด็ดเดี่ยวและตัดขนาดนั้นได้ แต่ก็มีอย่างนั้น แต่ว่าน้อยมาก แต่ถึงยังไงก็ตาม มานึกย้อนถึงพวกเรา พวกเรารู้อยู่ว่ากรรมในการกระทำของเราตั้งแต่เราเกิดมานั้นน่ะ เราจะต้องได้ใช้หรือ

ว่าทำกรรมทั้งสองอย่าง ทั้งกรรมดีและกรรมชั่ว ทั้งกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม การทำกรรมทำได้สามทาง มโนกรรมคือคิดชั่ว คิดจะเบียดเบียน คิดอิจฉาผู้อื่นเขา คิดจะเบียดเบียนคนอื่นเขา โลภอยากจะได้ของเขา พยาบาทปองร้ายเขา เห็นผิดเป็นมิจฉาทิฏฐิ ไม่ไปตามทำนองคลองธรรม อันนี้แปลว่าใจทำกรรมชั่ว ร่างกายทำกรรมชั่ว ฆ่าสัตว์ ขโมยทรัพย์ประพฤติผิดในกาม ดื่มสุรา และวาจาทำผิด พูดเท็จพูดส่อเสียด พูดคำหยาบ พูดเพ้อเจ้อ พูดไม่ไปตามทำนองคลองธรรม แนะนำคนทางมิจฉาทิฏฐิ อย่างนี้ล่ะคือใช้คำพูด อันนี้เป็นบาปทางวาจา วาจาพาเป็นบาป คือพูดออกทางปาก

สรุปแล้วก็คือใจ ใจเป็นต้นคิดอีกอย่างเก่า พอใจคิดไปในทางที่ไม่ดี การกระทำมันก็ไม่ดี การพูดออกมาก็ไม่ดี นี่ล่ะการกระทำจุดนั้น ตัวใหญ่จริง ๆ

ก็คือใจ เพราะฉะนั้น พระพุทธเจ้าท่านจึงได้ตรัสไว้ว่า ***มโนปุพพังคมา ธัมมา มโนเสฏฐา มโนมยา* เรื่องทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่ มีใจเป็นหัวหน้า สำเร็จแล้วด้วยใจ เพราะฉะนั้น ท่านจึงให้อบรมใจ การที่จะอบรมใจนั้นต้องทำอย่างไร นี่ล่ะพระพุทธเจ้าท่านสอนวิธีอบรมใจล่ะทีนี้ อบรมหัวหน้า** ท่านใช้วิธีการอย่างไรจึงเอาชนะใจของท่านได้ ใจของท่านจึงหลุดพ้นจากอาสวะกิเลสได้ ท่านทำอย่างไร อันนี้พวกเราจะต้องนำธรรมคำสอนหรือว่านำการกระทำหรือว่าการดำเนินของพระองค์มาเป็นตัวอย่างของพวกเรา คือพระองค์ ท่านที่ตรัสรู้ธรรมในวันเดือน ๖ เพ็ญ ถึงจะพูดยังไงมันก็ต้องลงในลักษณะนี้ เราต้องเอาคนที่เหนือกว่ามาเป็นตัวอย่าง การทำมาค้าขายเราจะเอาใครเป็นตัวอย่าง ถ้าว่าเราเห็นว่าเราเป็นข้าราชการ เราก็ต้องนำเอาผู้ที่เป็นข้าราชการประสบความสำเร็จในหน้าที่ตำแหน่งมาเป็นตัวอย่าง จะเป็น

แขนงไหนในข้าราชการ มีหลายมากมายหลายอย่าง ทั้งผู้พิพากษา อัยการ ตำรวจ ทหาร ครูโรงเรียน มีมากมาย เราก็นำผลงานที่ว่าท่านได้สำเร็จตลอดไปนั้น เอามาเป็นตัวอย่าง ถ้าเราเป็นพระสงฆ์ เราก็ได้นำธรรมคำสอนของ พ่อแม่ครูบาอาจารย์ ในแต่ละยุคมาเป็นตัวอย่างของเรา เพื่อเราจะได้เดินตามแนวแถวนั้น จากนั้นเราก็ได้ศึกษาสาวกะ คือลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าในครั้งพุทธกาล ท่านดำเนินอย่างไร ท่านจึงได้สำเร็จมรรคสำเร็จผล อันนั้นเรานำมาศึกษาแล้วก็นำธรรม นำท่าน เป็นตัวอย่าง แต่ทีนี้เราก็นึกไปถึงบรมครูของพวกเรา คือพระพุทธเจ้าที่ท่านได้ตรัสรู้ธรรมวันเดือน ๖ เพ็ญนั้น ท่านทำอย่างไร อันนี้สรุปแล้วก็ คือนำท่าน นำแต่ละท่าน มาเป็นตัวอย่างของพวกเรา พวกเราจะดำเนินอย่างไรจึงจะได้ดี

วิธีการดำเนินชีวิต อันนี้วิถีทางจิตใจของ

พวกเราก็เช่นเดียวกัน เราจะเดินวิธีอย่างไรจึงจะพ้นทุกข์ในวัฏสงสาร จะไม่มาเวียนว่ายตายเกิดอีก อย่างที่พระพุทธเจ้าพระอรหันต์สาวก ที่ท่านได้พาดำเนินมานี้ พวกเราก็จะได้เดินตามแนวแถวนั้นมาเป็นตัวอย่างสำหรับพวกเราท่านทั้งหลาย ทีนี้ถ้าสาวกมีมากที่ท่านดำเนิน พวกเราได้ศึกษา บางองค์ก็พิจารณาอสุภะ บางองค์ก็พิจารณาอนิจจัง ทุกขังอนัตตา พิจารณาเห็นความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มีมากมาย ถ้าพวกเราได้ศึกษา แต่ละองค์ท่านได้สำเร็จแต่ละอย่าง แต่ก็คล้ายคลึงกันคือ ท่านเห็น อนิจจังคือของไม่เที่ยงก็เกิดความสลดสังเวชใจ จากนั้นท่านก็เกิดความเบื่อหน่ายคลาย หลุดพ้นจากอาสวะกิเลสอันนี้ คือพระอรหันต์ส่วนมาก ที่พวกเราได้ศึกษาในพระไตรปิฎก จากนั้นพ่อแม่ครูบาอาจารย์ของพวกเราท่านก็ได้สอนพวกเราอีกเหมือนกัน สมาธินะทำจิตใจให้สงบ ถ้าจิตใจปรุงฟุ้งซ่านแล้ว เราจะคิดเรื่อง

อะไรมันจะเป็นสัญญาสังขาร มันจะไม่ปัญญา มันจะไม่เข้มข้น ปัญญาจะไม่เที่ยงตรง เป็นปัญญากระสับกระส่าย คิดผิดคิดถูก ตัดผิดตัดถูก ไม่รู้ตัวไหนควรจะตัด ไม่รู้ตัวไหนควรจะชำระ เพราะเหตุไร เพราะใจของเราไม่เป็นสมาธิ ไม่มีกำลังพอ เพราะฉะนั้นท่านจึงให้ทำจิตใจให้เที่ยงตรง จิตใจให้เป็นสมาธิเสียก่อน ทำอย่างที่พระพุทธเจ้าที่ท่านทำในคืนตรัสรู้นั้นท่านกำหนดลมหายใจเข้าออกนี่ล่ะ สรุปแล้วก็คือท่านทำจิตใจให้สงบเสียก่อน จิตใจไม่ปรุงฟุ้งในคืนวันนั้น แล้วท่านก็พูดอีกว่า ในขณะนั้นก่อนที่จะได้ตรัสรู้ธรรมในวันนั้น ก็มีพญามารเข้ามารบกวนมากมายหลากหลาย มีพญามาร เสนามาร ลูกสาวของมารนางตัณหา นางราคา นางอรดี เข้ามายั่วยวน สรุปแล้วก็คือใจของพระองค์คือสิทธัตถะ ปรุงฟุ้งออกไปข้างนอก ไปเห็นสิ่งภายนอก พระองค์ก็ตั้งจิตแน่วแน่ตั้งจิตอธิษฐาน ด้วยบารมีของพระองค์ที่ได้บำเพ็ญมา

ยาวนานถึงสี่อสงไขกำไร แสนมหากัลป์ เข้ามาตั้งจิตให้แน่วแน่ จากนั้นจิตใจของพระองค์ก็แน่วแน่เป็นหนึ่ง เมื่อจิตใจของพระองค์เป็นหนึ่งแล้ว เกิดญาณทัศนะ เกิดฌาน จากนั้นก็ได้ดูใจของพระองค์ จึงน้อมจิตถึงอดีตที่ผ่านมา

นี่ล่ะ... อันนี้คือแนวทางของพุทธะ แล้วก็แนวทางของสาวกะคือผู้สดับที่พระพุทธเจ้า ได้ตรัสได้สอนแก่พวกเราท่านทั้งหลาย ก็มีมากมายหลายอย่าง สรุปแล้วก็คือ... ให้พวกเราเห็นของที่ไม่พึงปรารถนา ให้เห็นตามความเป็นจริง ความเป็นจริงนั้นคืออะไร คือร่างกายของเราตั้งแต่หัวจรดเท้า มีอะไรบ้าง พวกเราทำไมมาติดข้องในร่างกายของตนเอง เพราะติดข้องในร่างกายของตนเองแล้ว ก็ไปติดข้องในร่างกายของคนอื่น เห็นของคนอื่น ก็ไปติดข้องในคนอื่น แต่ขนาดร่างกายของเรา มันยังไม่ใช่

ของเรา อย่าแก่นะ อย่าเจ็บนะ อย่าตายนะ เราบอกไม่ได้ว่าไม่อยากจะให้มันเป็น แต่มันก็เป็น มันไม่ฟังคำของเราเลยในร่างกายนี้ ขนาดร่างกายของเรายังบอกไม่ได้ แล้วเรายังไปยึดครองว่าร่างกายคนอื่นเป็นของเราอีก ในเมื่อไปยึดร่างกายของคนอื่นเป็นของเรา จากนั้นก็ยังไปยึดพวกอสังหาริมทรัพย์ต่าง ๆ มีบ้านเรือน ของใช้ ที่ดิน ทองคำ ทรัพย์สมบัติ ของที่มันไม่เคลื่อนไหว ว่าเป็นตัวตนของเราเข้าไปอีก เพราะฉะนั้นเรา...จิตใจของเราไปติด ไปข้องกับสิ่งภายนอกว่าเป็นของเรา ทีนี้เมื่อรับว่าเป็นของเรา เราก็แบกเข้ามาสู่จิตใจ อันนั้นก็ของเรา อันนี้ก็ของเรา ถ้ามันมีความเสียหายหรือไม่พึงปรารถนา เราก็เสียใจกับสิ่งเหล่านั้น ใจของเราก็เป็นทุกข์กับสิ่งเหล่านั้น แต่ขนาดร่างกายของเราก็ยังไม่ใช่ของเรา ถ้าเราพิจารณาตามธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว พระพุทธเจ้าท่านว่า ร่างกายของเรานี่มันไม่ใช่ของ

เรานะ อีกสักวันหนึ่งนะ จะต้องถึง จอดจบ นอนทับถมแผ่นดิน เมื่อตายไปแล้วนั่นน่ะ เขาจะต้องยัดเข้าหีบเข้าโลง เข้าหีบศพเข้าโลงศพ จากนั้นก็เผาไฟ ทุกคน **ความตายนี้เป็นของเที่ยงแท้ แต่อย่างอื่นเป็นอนิจจัง แต่ความตายนี่เป็นนิจจัง คือของเที่ยงแท้ เกิดมาเท่าไหร่ตายเท่านั้น ไม่มีใครที่จะหลีกลี้หนีจากความตายไปได้ เรียกว่านิจจัง คือของเที่ยงแท้แน่นอน ไม่เป็นอย่างอื่น แต่พวกเรา คิด พูดได้ เมื่อเห็นคนอื่น เอ้อ..ตายเป็นธรรมดา แต่มาถึงตัวเองแล้ว มันไม่ใช่ธรรมดาเรื่องความตาย เพราะฉะนั้นต้องทำใจเอาไว้ ให้ฝึกเอาไว้ ให้พิจารณาเอาไว้ ให้เข้มแข็งเอาไว้ ให้ปล่อยวางเอาไว้ ร่างกายสังขารนั้น ไม่ใช่ตัวตนของเรา อีกสักวันหนึ่งเราจะต้องทิ้งแน่นอน ไม่เป็นอย่างอื่น**

ขอให้พวกเราสั่งสมคุณงามความดี ถ้าว่า

พวกเรามีคุณธรรมในจิตใจจนถึงความบริสุทธิ์หลุดพ้นแล้ว ถึงจะแก่ยังไง จะเจ็บป่วยยังไง จะตายยังไง พวกเราก็ไม่สะท้าน ไม่หวั่นไหว เพราะเหตุไร... เพราะเราข้ามฟากไปแล้ว ใจของเราเข้าสู่แดนอวกาศ ของจิต ของธรรม ไปแล้ว... เราไม่ได้มา ยึดมั่นถือมั่น ในร่างกายสังขารของพวกเรา... เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราได้นำธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า นำมาประพฤติปฏิบัติตั้งแต่สมาธินี่ล่ะ ***ศีล สมาธิ กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม*** สิ่งไหนที่มันไม่ถูกต้องอย่าทำ มโนกรรมอย่าคิด กายกรรมอย่าทำ วจีกรรมอย่าพูดในสิ่งที่มันไม่ถูกต้อง จากนั้นเราก็มาทำจิตใจของเราให้สงบ เมื่อจิตใจของเราสงบแล้ว เราก็มาพิจารณาร่างกายให้เห็นตามความเป็นจริง ร่างกายของเรามีอะไรบ้าง ตั้งแต่หัวจรดเท้านี่ มีกระดูกเป็นโครงสร้างข้างใน จากนั้นก็มี ของอสุภะปฏิกูลทั้งหลายพะรุงพะรัง มีเลือด มีอุจจาระ

ปัสสาวะ มีเสลด มีอะไรอยู่ข้างในตัวของเรา แต่เราก็ทะนุถนอม ห่มผ้าให้ อาบน้ำให้ รักยิ่งกว่าอะไร **ไม่มีอะไรที่จะรักยิ่งกว่าตัวเอง รักร่างกายรักชีวิต พูดอย่างนั้นได้ แต่ถึงจะรัก ทะนุถนอมขนาดไหน ร่างกายนี่ก็ยังไม่ให้ความสนใจกับใจของตนเอง แต่ใจของเรานี่เป็นห่วงมาก รักมากสงวนมาก แต่กายของเราทุกคนนะ มันไม่เชื่อฟังใจ ใจนี่ไม่อยากจะให้เป็นอย่างนั้น แต่กายมันก็เป็น ในเมื่อมันเป็นแล้วใจนี่ก็ต้องหาหยูกหายา หาอะไรมาเยียวยา รักษา มันหิวก็หาอาหารให้กิน กระหายก็หาน้ำให้ดื่ม มันร้อนก็หาวิธีการอาบน้ำ ติดห้องแอร์ เวลามันหนาวเกินไป หาผ้าห่ม เพื่อดูแลประคบประหงมร่างกาย แต่ร่างกายนี่ถึงจะประคบประหงมดูแลดีขนาดไหน ร่างกายนี้ก็ยังเป็นอื่นอยู่เสมอ** แต่จิตใจของเรานี่เป็นห่วง รัก ง้อ ร่างกาย เพราะได้มาจากท้องพ่อท้องแม่ ผลที่สุดถือว่าร่างกายเป็นเรา เราเป็นร่างกาย นี่ล่ะ

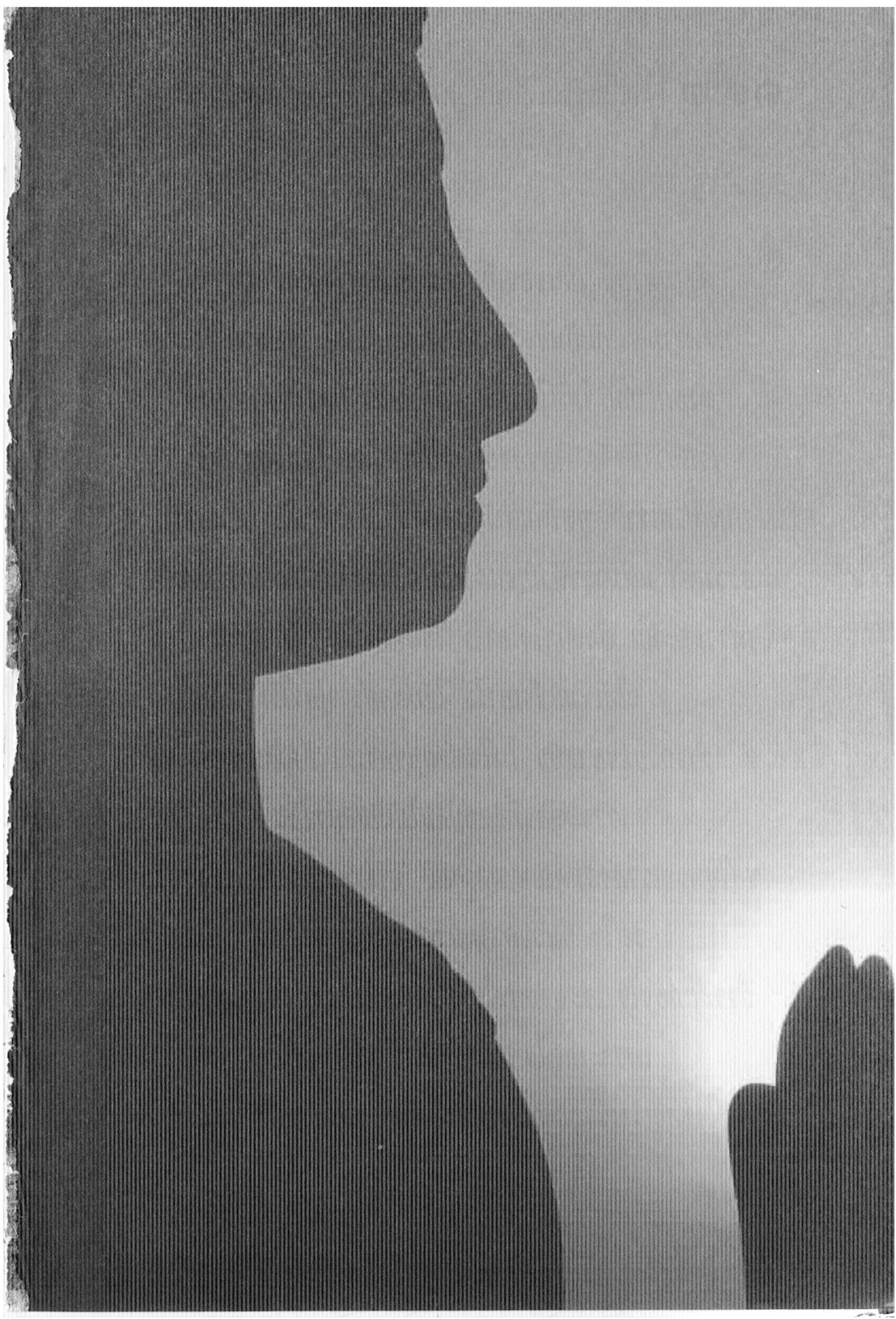
กิเลสของพวกเรา ท่านทั้งหลาย ถ้าหากว่าพวกเราไม่ได้รับธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าแล้ว พวกเราจะแยกไม่ออกเลยในจุดนี้ แต่นี่ขนาดพระพุทธเจ้าแยกว่าร่างกายไม่ใช่ของเรานะ เราไม่ใช่ร่างกายนะ ต้องนั่งสมาธิทำจิตให้สงบดูนะ เมื่อจิตสงบแล้ว ท่านจะรู้ได้ด้วยตนเองว่า กายกับใจอาศัยกันอยู่ เป็นคนละแนวกัน คนละอย่างกัน ท่านจะเห็นได้ชัดด้วยตนเองนี่ล่ะ ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าท่านเน้นจุดนี้ ต้องทำจิตใจให้สงบเสียก่อน จิตใจเป็นอัปปนาสมาธิ สงบท่านถึงลึกซึ้งของที่ยอดสมาธิ อันนั้นจะเห็นได้ชัดเจนตายแล้วเกิดหรือตายแล้วสูญ ไม่ต้องถามใคร รู้ได้ด้วยตนเองในจุดนั้น เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราทุก ๆ ท่านพุทธศาสนิกชนทุกหมู่เหล่า ให้พิสูจน์ตามธรรมคำสอนของพุทธะ พวกเราจะรู้ได้ด้วยตนเอง ธรรมของพระพุทธเจ้าเป็นธรรมปัจจัตตัง ผู้ปฏิบัติเท่านั้นจึงจะรู้ได้ เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราภาวนา นี่ล่ะหลักพิสูจน์

ภาวนานี่เป็นหัวใจของพุทธศาสนา พูดอย่างนั้นก็ไม่น่าจะผิด ที่พระพุทธเจ้าจะได้ตรัสรู้ธรรมนั้นก็คือ *ภาวนา สมาธิ ปัญญา วิปัสสนา สมถะวิปัสสนา* ที่จะตัดกิเลสภายในใจ ของพระอริยะเจ้าท่านทั้งหลายเหล่านั้น เพราะฉะนั้น พวกเราขอให้เดินตามแนวแถวของพุทธะ การเดินตามแนวแถวของสาวก เดินตามแนวแถวพ่อแม่ ครูบา อาจารย์ ที่ท่านปฏิบัติดี... ปฏิบัติชอบ ที่ท่านได้สำเร็จมรรคสำเร็จผลเป็นตัวอย่างของพวกเรา แม้กระทั่งได้แนะนำสั่งสอนพวกเราให้รู้จักมรรครู้จักผล รู้จักยกจิตใจของเราให้พ้นจากวัฏฏทุกข์ ไม่ให้มาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสารนั้น ท่านสอนอย่างไร พวกเราได้ฟังได้ศึกษา แต่พวกเรายังขาดอยู่อย่างมาก ก็คือ การดำเนิน การประพฤติปฏิบัติ อันนี้พวกเรายังห่างไกล พอนั่งไปหน่อยก็เหนื่อย พอเหนื่อยแล้วใจไม่สู้ ผลที่สุดก็ เหลาะ ๆ แหละ ๆ เหลาะ ๆ แหละ ๆ เป็นวัน ๆ ไป นี่ล่ะตัวนี้ล่ะคือ

จุดอ่อนของพวกเราท่านทั้งหลาย ขอให้พวกเราท่านทั้งหลายสู้นะ พยายามทดลองสู้ดูซิ เอาสัก สามวัน เจ็ดวัน ซิเป็นยังไง ทำใจของเราไม่ให้ปรุงฟุ้งออกไปข้างนอก

อย่างวันนี้ เมื่อได้รับฟังคำของหลวงพ่อ ที่แนะนำสั่งสอนพวกเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระหนุ่มพระน้อย ร่างกายยังแข็งแรง ทดลองดูซิ กลับไปนี่ไม่นอนตลอดคืน เดินจงกลมแล้วพยายาม พยายามไม่ใช่ไม่นอนเฉย ๆ นะ พยายามไม่ให้ส่งจิตออกไปข้างนอก ให้จิตของเราเป็นสมาธิ ให้มีสติสัมปชัญญะอยู่กับตัวเองตลอดทั้งคืน ดูซิเป็นยังไง บังคับนะ ใหม่ ๆ แล้วต้องบังคับ เหมือนกับเด็กไม่อยากจะเรียนหนังสือ เราต้องบังคับให้เขาเรียน แต่เมื่อเขาเรียนแล้วเขารู้คุณค่าของการเรียนการศึกษาแล้ว อันนั้นไม่ต้องบังคับ มันไปเอง เพราะฉะนั้น พวกเราท่านทั้งหลายก็

เหมือนกับเด็กเข้ามาศึกษา เชื่อบ้างไม่เชื่อบ้าง ก็เลยเถลไถล ไม่อยากจะทำ เพราะฉะนั้น ขอให้พวกเราท่านทั้งหลายบังคับตัวเองนะ ถ้าเมื่อบังคับพอรู้แนวทางแห่งการปฏิบัติแล้ว นั่นล่ะพวกเราจะหมุนไปได้ เชื่อในกรรม เชื่อในผลของกรรม เชื่อในสมาธิ แล้วก็เชื่อในปัญญาของพระพุทธเจ้าที่ท่านได้ตรัสไว้ โอ้...ทำไมพระพุทธเจ้าจึงฉลาดขนาดนี้ ทำไมพระพุทธเจ้าท่านรู้ได้ขนาดนี้ พวกเราจะรู้ตามแนวแถวของพุทธะแล้วจะยอมกราบพระพุทธเจ้า กราบพระธรรมคำสอนพระพุทธเจ้า กราบพระสงฆ์สาวกที่นำพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า มาประกาศมาเผยแผ่ให้แก่พวกเราได้ฟังได้ศึกษา เรารู้บุญคุณพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ในตัวของเราในใจของเรานะ การพูดการแสดงธรรมวันนี้ก็เห็นว่าสมควรแก่กาลเวลาขอยุติในการพูด.

ความตายนี้ เป็นของเที่ยงแท้ แต่อย่างอื่นเป็นอนิจจัง
แต่ความตายนี่เป็นนิจจัง คือของเที่ยงแท้ เกิดมาเท่าไหร่
ตายเท่านั้น ไม่มีใครที่จะหลีกลี้หนีจากความตายไปได้
เรียกว่านิจจัง คือของเที่ยงแท้แน่นอน ไม่เป็นอย่างอื่น
แต่พวกเราคิดพูดได้แต่เมื่อเห็นคนอื่นเราก็ เอ้อ...ตายเป็น
ธรรมดา แต่มาถึงตัวเองแล้วมันไม่ใช่ธรรมดาเรื่องความตาย
เพราะฉะนั้น ต้องทำใจเอาไว้ ให้ฝึกเอาไว้ ให้พิจารณาเอาไว้
ให้เข้มแข็งเอาไว้ ให้ปล่อยวางเอาไว้
ร่างกายสังขารนั้น ไม่ใช่ตัวตนของเรา อีกสักวันหนึ่ง
เราจะต้องทิ้งแน่นอนไม่เป็นอย่างอื่น
ขอให้พวกเราสั่งสมคุณงามความดี ถ้าว่าพวกเรามีคุณธรรมใน
จิตใจ จนถึงความบริสุทธิ์ หลุดพ้นแล้ว
ถึงจะแก่ยังไง...จะตายยังไง พวกเราก็ไม่สะท้าน ไม่หวั่นไหว
เพราะเหตุไร...เพราะเราข้ามฟากไปแล้ว
ใจของเราเข้าสู่แดนอวกาศของจิต ของธรรมไปแล้ว...

“เพราะฉะนั้นขอให้พวกท่านทั้งหลาย
อย่าตั้งอยู่ในความประมาท
ให้เตรียมพร้อมเอาไว้
ให้สั่งสมคุณงามความดีเอาไว้
และให้พวกท่านทั้งหลายภาวนา
ทำให้จิตใจสงบ แล้วพิจารณาไตร่ตรอง
เหตุและผล
ถ้าพวกท่านทั้งหลายรู้เหตุรู้ผล
แล้วเกิดความเบื่อหน่ายคลายไม่ยึดมั่น
ในร่างกาย ไม่ยึดมั่นถือมั่นในใจ
พวกท่านทั้งหลายก็จะพ้นจากอาสวกิเลส
โลภ โกรธ หลง
พวกท่านทั้งหลายก็จะมีแต่ความสุข
เป็นอนันตกาล”

“คนเราเกิดมาต้องทำบุญทำทาน
อานิสงส์แห่งการทำทานนั้นนะ
พระพุทธเจ้าท่านตรัสท่านบอกท่านกล่าวเอาไว้ว่า
คนที่ทำบุญทำทานเกิดมาภพใดชาติใดก็ไม่อดไม่อยาก
อานิสงส์ทานเป็นเครื่องช่วยเกื้อหนุนเรา
พวกเราเกิดมาแล้วทำอะไรก็เจริญรุ่งเรืองร่ำรวยขึ้นมาได้
เพราะอานิสงส์แห่งการเกื้อกูลหนุนส่ง
แต่ถ้าว่าพวกเราไม่ยินดีในการทำบุญทำทาน
เกิดมาในภพหน้าชาติหน้าก็จะเป็นผู้อดอยาก
ทำมาค้าขายสิ่งใดก็หลุดๆ หล่นๆ ไป
เพราะอานิสงส์ทานไม่มี
เพราะฉะนั้นทานคำนี้
พวกเราท่านควรจะสะสมสั่งสมกันเอาไว้”

พระธรรมเทศนา แนวทางการเจริญจิตภาวนา โดย พระอาจารย์อินทร์ถวาย สันตุสสโก